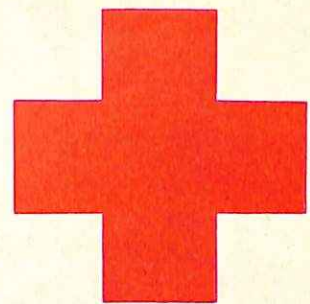

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1973

ΕΘΝΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Στίχοι: ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Μουσική: ΛΑ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ρυθμός: Εμβιατρικού

Γι-ορ-τή Πα-τρί-δα με-
γά-λη χα-ρά, Σι-μαί της ή-δό-ξα μ'ό-λα σπρα-φτε-ρά. Γι-ορ-
τά-ζει Πα-τρί-δα σέ-κά-θε με-ριά, μυ-ρί-ζουν οι
δα-φνες, γε-λά-λευ-τε-ριά. Σ'αύ-τή τή γιορ-τή της έ-
λά-τε παι-διά, ψη-λά τή Ση-μαί-α, ψη-λά τήν καρ-
διά, ψη-λά τή Ση-μαί-α, ψη-λά τήν καρ-διά. Σ'αύ-διά.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1.

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941 • Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 29ον • ΜΑΡΤΙΟΣ 1973 • ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπό την εποπτεία του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Σωτήρος 21

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1092, άρθρον 6: Διευθύνσεις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ίστρια 22. • Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ, Πανσανίου 10

Τιμή Φύλλου Δρχ. 2 (Διά τὰ Σχολεία 1,50) — Έτησία συνδρομή Έσωτ. Δρχ. 12. Έξωτ. 10 σελλ. ή 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμεν θερμώς: α) Τὸς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλωνται ἀπροσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Σ.Σ. — ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Έν μοναδικὸν γεγονὸς	2
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Τὸ Μαθητικὸν Οἰκοτροφεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐν Καλαβρύτοις	5
Ε.Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ: Μιχαὴλ Τσιτσάς	6
Α. ΜΕΤΑΞΑ: Ἡ γιορτὴ τῆς Πατρίδας	7
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Τὸ χελιδόνι τῆς 25 Μαρτίου 1821... ..	8
ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ: Τὸ ταραχώδες σύμπαν... ..	9
Β. ΜΠΑΖΑ: Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ περιβάλλον... ..	10
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ὁ ἀνθρωπισμὸς τοῦ Κο- λοκοτρώνη	12
Θ.Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	13
Ν. ΤΟΥΤΟΥΤΖΑΚΗ: Ποίημα	13
Ν.Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Τὰ δάση τῶν εὐκράτων ζωνῶν... ..	14
Η ΥΓΕΙΑ (Κείμενα Α.Β. ΜΠΑΖΑ)	15
Κ.Α. ΣΦΑΕΛΛΟΥ: Τὸ καριοφίλι	19
Χ.Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ἡ μεγάλη ἀντίζηλος	20
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	22
Χ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ: Ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια	27
ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Ει- κόνες)	29
Ι. ΒΕΡΝ: Τὸ Αἰγαῖον ἀνάστατο	31
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ — Α. ΒΩΤΤΗ — Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟ- ΠΟΥΛΟΥ: Στίχοι — Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα.	
S.S. EDITORIAL: A Unique Fact.	2
EDITORIAL: The Hellenic Red Cross Boarding School in Calavryta.	5
E.P. PHOTIADIS: Michael Tositsas	6
A. METAXA: The Celebration of the National Day. ..	7
A. VARELAS: The swallow of March 25st, 1821... ..	8
OLD COLLABORATOR: The Turbulent Universe... ..	9
B. BAZAS: Man and Environment	10
S. PANAGIOTOPOULOS: Colocotronis' Humanity ..	12
TH. B. CONSTANTINOU: Poem	13
N. TOUTOUTZAKIS: Poem	13
N. G. DIMITROCALLIS: The Forests of Temperate Zones	14
HEALTH (Text by A. B. BAZA)	15
K. A. SFAELLOS: The «Cariophil» gun	19
CH. CHEROPOULOS: The Great Rival	20
H.R.C. and H.J.R.C.: Movement — Activities.	24
CH. SAKELARIS: Atomic Energy	27
H.J.B.: Activities (Pictures)	30
I. BERN: The Aegean Sea in Alarm	31
S. SPERANTSA — A. VOTTIS — A. PANAGIOTO- POULOS: Verse — Music Inner Covers.	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ: Έορτασμός τῆς 25ης Μαρτίου σὲ ὄρεινὸ χωριὸ τῆς Πελοποννήσου.

ΕΝ ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ Η 25^η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΟΥ Κ^{ου} ΚΩΝΣΤ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ Ε.Ε.Σ.

Ο κ. Πρόεδρος μετά του Μεγάλου Εργέτου κ. Αθηνόδωρου Δρακοπούλου, Μελών του Συμβουλίου και Συνεργατών του Ε.Ε.Σ.

Εικοσιπέντε έτη συνεληρώθησαν την 27ην του λήξαντος μηνός Φεβρουαρίου από την ημέραν — 27 Φεβρουαρίου 1948 — κατά την οποίαν τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐξελέξε Πρόεδρόν του τὸν κ. Κωνσταντῖνον Γεωργακόπουλον. Συνεχῶς ἐπανεκλεγόμενος ἔκτοτε, ὁ κ. Γεωργακόπουλος ἐξακολουθεῖ νὰ ἀσκῇ τὰ καθήκοντά του μετὰ τὴν ἰδίαν βαθυστάτην πίστιν εἰς τὴν ὕψηλὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, μετὰ τὴν ἰδίαν μέχρις αὐτοθυσίας ἐξαντλητικὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, μετὰ ἀμείωτον εἰς ἔκτασιν καὶ ἔντασιν τὴν ἀποστολικήν του διακονίαν εἰς τὸ εὐγενέστερον ἰδανικὸν τοῦ 19ου αἰῶνος.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ κ. Κ. Γεωργακοπούλου ὡς Προέδρου, ὁ προεδρεύσας τῆς συνεδριάσεως Ἀντιπρόεδρος, ὁ ἀείμνηστος Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, τὸν συνεχώρη καὶ ἠδύνηθη «ὅπως ἐπὶ τῆς Προεδρίας του ἴδῃ ὁ Ε.Ε.Σ. ἡμέρας δράσεως καὶ ἐπιτυχιῶν». Δὲν ἠδύνατο ὁ εὐχρηβὴς ἕργων τοῦ Ἐθνικοῦ Ποιητοῦ νὰ προβλέψῃ εἰς τοῖον βαθμὸν θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἡ εὐχὴ του, τὸσον ὡς πρὸς τὴν δράσιν, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐπι-

τυχίας. Ὅπως δὲν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ ὅτι δράσις καὶ ἐπιτυχία θὰ ἐκάλυπτον μίαν ὁλόκληρον εἰκοσιπενταετίαν, μετὰ βεβαιότητα μάλιστα ἀπροσδιορίστου εἰς χρόνον συνεχείας.

Τὸ γεγονός εἶναι μοναδικὸν εἰς

τὰ ἑκατὸν δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Παγκοσμίου Ὄργανώσεως τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ μετὰ τῶν ὑφισταμένων σήμερον ἀνὰ τὴν Ὑφήλιον 116 Ἐρυθροσταυρικῶν Συλλόγων. Μοναδικόν, ἀλλ' ὄχι ἀνεξήγητον. Διότι ὅσοι ἠδύνησαν νὰ συνεργασθῶν μετὰ τὸν σημερινόν Πρόεδρον τοῦ Ἐλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, γνωρίζουν τὸν ἡφαιστειώδη δυναμισμόν του, τὴν ἀκάματον ἐργατικότητά του, τὴν ἀκαμπτον ἀποφασιστικότητά του, τὴν σπανίαν εὐθυκρισίαν ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικότητα τῆς σκέψεώς του, τὸ ἀπύθμενον ἀπόθεμα τῶν γνώσεών του — μετὰ ὀλίγας λέξεις τὸν ὄγκον τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα ἔχει θέσει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ε.Ε.Σ. Ἀν προστεθῇ εἰς ὅλα αὐτὰ καὶ τὸ τεράστιον κῶρος τοῦ ὁποῖου ἀπολαύει ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον ὁ διατελέσας Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, κατ' ἐπανάληψιν δὲ Ὑπουργός, καὶ ὑπηρετήσας τὴν Πατρίδα ὑπὸ πολλὰς ιδιότητας, καθίσταται εὐδεξήγητον τὸ διατὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐρυθροσταυρικὴ Οἰκογένεια εἶδεν ἐπὶ ὁλόκληρον εἰκοσιπενταετίαν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ βλέπῃ τὸν κ. Κωνσταντῖνον Γεωργακόπουλον ὡς τεταγμέ-

Ο Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν κ. Π. Τρουμπούνης προσφωνεῖ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλον.

Ἡ προσφερθεῖσα εἰς τὸν κ. Πρόεδρον ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Κ. Δ. Συμβουλίου Ε.Ε.Σ. ἀναμνηστικὴ ἀργυρᾶ πλάξ.

νον ἀπὸ τὴν Θεῖαν Βούλησιν εἰς τὸ πηδάλιον τῆς Ἀνθρωπιστικῆς Ὄργανώσεως, διὰ νὰ τὴν κατευθύνῃ εἰς τὸν πλοῦν τῆς, μετὰ γραμμὴν πλεύσεως χαραγμένην ἀπὸ τὸν ἴδιον

καὶ σκοποῦσαν πρὸς διαρκῶς εὐρυνομένους ὁρίζοντας, τοὺς ὁποῖους ἀνακαλύπτει μετὰ τὸ διορατικόν του χάρισμα.

Σ.Σ.

Ο Ε.Ε.Σ. ΕΟΡΤΑΖΕΙ ΤΗΝ 25ετίαν

Με σεμνότητα καὶ ἐγκαρδιότητα ἐωρτάσθη ἡ εἰκοστὴ πέμπτη ἐπέτειος τῆς Προεδρίας τοῦ κ. Κωνσταντῖνου Γεωργακοπούλου ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ε.Ε.Σ. Τὸ Συμβούλιον συνήλθε τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης Φεβρουαρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τῶν Κεντρικῶν Γραφείων καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τὰ θερμὰ συγχαρητήριά του ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσιπενταετοῦς Προεδρίας, ἡ ὁποία ἔφερε τὸν Ε.Ε.Σ. εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν ἀνὰ τὴν ὕψηλιον Ἐρυθροσταυρικῶν Ὄργανώσεων, τὸν κατέστησεν ἱκανὸν νὰ δίδῃ πρῶτος τὸ «παρὼν» εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνάγκης, εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας, τὸν ἐπλούτισε μετὰ ὑπερογοδύκοντα νέα κτίρια ὑπηρετούντα τὴν ἀποστολήν του καὶ τὸν κατέστησε προτιμώμενον ὑπὸ τῶν Εὐεργετῶν ἀποδέκτην δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων.

Τὸν κ. Πρόεδρον προσεφώνησαν ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Σπ. Μαλασπίνας, ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Συμβούλων Καθηγητῆς κ. Ἰωάν. Χαραμῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Συντακτῶν καὶ μέλος τοῦ Κ.Δ.

Συμβουλίου Ε.Ε.Σ. κ. Παν. Τρουμπούνης καὶ ὁ Καθηγητῆς κ. Ὁρ. Λουβρίδης, μέλος ἐπίσης τοῦ Συμβουλίου.

Ἐκπρόσωποι τῶν Ἐφορειῶν τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ἀδελφῶν Ε.Ε.Σ. καὶ τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Νοσοκόμων καὶ Ἐπισκεπτριῶν Ε.Ε.Σ. προσφέρουν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον ἀναμνηστικὸν κύπελλον.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἠδύνατο νὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς των, τονίσας ὅτι πᾶν τὸ ἐπιτελεσθὲν εὐρίσκεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ καθήκοντος, ἡ δὲ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος δὲν δικαιολογεῖ πανηγυρισμούς. Ἐποφελήθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς παρουσασθείσης εὐκαιρίας, διὰ νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς Συνεργάτας τὸν ὁρισμένον πλευρὰς τοῦ ἐπιτελεσθέντος κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετίαν ἔργου, αἱ ὁποῖαι, λόγω τοῦ ἀπορρήτως ἔθνικοῦ χαρακτήρος των, δὲν μνημονεύονται συνήθως εἰς τὰς Ἐκθέσεις Πεπραγμένων. Ὑπευθύνισεν ἐπίσης τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον προσέφερεν ὁ Ε.Ε.Σ. εἰς τὴν Πατρίδα, ἀντιμετωπίσας δραστηρίως καὶ λίαν ἀποδοτικῶς ἐκτάκτους περιστάσεις. Ἡ ὑπὸ τῆς Καναδικῆς Κυβερνήσεως ἀποστολὴ 10 χιλιάδων τόννων λευκῶν ἀλευρῶν διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν τῶν συμμοριοπλήκτων, ἡ ὑγειονομικὴ περίθαλψις τούτων καὶ γενικώτερον τῶν πληθυσμῶν τῆς ὑπαίθρου διὰ τῆς συστάσεως 150 περίπου Κινητῶν Ἰατρείων καὶ Ἐπαρχιακῶν Νοσοκομείων, ἅτινα ἐλειτούργησαν κατὰ τὴν περίοδον 1945 - 1954, ἡ συγκέντρωσις καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἀπειλουμένων μετὰ ἀπαγωγὴν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστοσυμμορίτας Ἑλληνοπαίδων, ὁ ἐπαπατριτισμὸς τῶν ἀπαχθέντων εἰς χώρας τοῦ Παραπετάσματος, ἡ περί-

Προσφορά άναμνηστικού κυπέλλου υπό της Έφορείας Κοινωνικής Προνοίας Ε.Ε.Σ.

θαλψις των θυμάτων των σεισμών των Ιονίων Νήσων εν έτει 1953 και άλλων μεταγενεστέρων τοιούτων, ή σύστασις Μαθητικών Οικοτροφείων και Κέντρων Υγείας, πάντα ταύτα ύπήρξαν έπιτεύγματα της δραστηριότητος του Ε.Ε.Σ. και της βαθείας ύπ' αυτόν συνειδητοποιήσεως της έννοίας του ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ, έννοίας κατ' έξοχην Έλληνοχριστιανικής, την οποίαν πρό δεκαετίας προέβαλε παγκοσμίως ο Διεθνής Έρυθρός Σταυρός διά του νέου έμβλήματός του «Διά του Άνθρωπισμού προς την Ειρήνην». Δέν παρέλειπεν ο κ. Πρόεδρος να έξάρη την δρᾶσιν την οποίαν ανέπτυξε και κατά την περίοδον αυτήν το Σώμα των Έλληνίδων Αδελφών του Έρυθρού Σταυρού, με την μέχρως αυτόθυσίας πρόθυμον προσφοράν των ύπηρεσιών των.

Τό Συμβούλιον προσέφερεν εις τον κ. Πρόεδρον άναμνηστικήν της 25ης έπετείου της προεδρίας του άργυράν πλάκα, επί της οποίας αναγράφεται τό ακόλουθον χωρίον της Παλαιάς Διαθήκης: «Δεῦρο φάγε έν εὐφροσύνη τόν ἄρτον σου και πλε έν καρδία αγαθή οἶνον σου, ότι ἡδη εὐδόκησεν ο Θεός τά ποιήματά σου» (Έκκλησιαστής Θ' 7).

Είς την έορταστικήν συνεδρίασιν του Κ.Α. Συμβουλίου, πλὴν των μελῶν αὐτοῦ, παρέστησαν ο Μέγας Εδεργέτης του Ε.Ε.Σ. κ. Αθηνόδωρος Δρακόπουλος, οί εκπρόσωποι των Υπουργείων: Οικονομικῶν κ. Χρ. Αποστολίδης και Κοινωνικῶν Υπηρεσιῶν κ. Δημ. Γαλλῆς.

ΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Συγχαρητήρια τηλεγραφήματα απηύθυναν εις τον κ. Πρόεδρον επί τη 25ῃ έπετειῳ της Προεδρίας του αἱ έν Γενεύῃ Διεθνείς Έρυθροσταυρικοί Οργανώσεις. Έκ μέρους της άρχαιότερας αὐτῶν, της Διεθνούς Έπιτροπῆς του Έρυθρού Σταυρού, ο διακεκριμένος Έλβετός Πρόεδρος της κ. Μαρσέλ Ναβίλ έστειλε τό ακόλουθον τηλεγράφημα: «Έξ όνόματος Διεθνούς Έπιτροπῆς Έρυθρού Σταυρού εἶμαι εὐτυχῆς απευθύνων ύμιν ζωηρότατα συγχαρητήρια επί τη εὐκαιρίᾳ 25ης έπετείου Προεδρίας σας εις Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν».

Τό τηλεγράφημα έξ άλλου του Συνδέσμου των Έρυθρών Σταυρῶν έχει ως εξῆς:

«Τήν στιγμήν καθ' ήν ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός και ο Έλληνικός Λαός εκδηλώνουν ύμιν την εὐγνωμοσύνην των διά την άκάματον δραστηριότητα την οποίαν ανεπτύξατε επί 25 έτη επί κεφαλῆς του Συλλόγου, ο Συνδέσμος των Συλλόγων του Έρυθρού Σταυρού, διεμνηνέων τά αισθήματα όλων των Μελῶν αὐτοῦ, θεωρεῖ καθήκον του να συμετάσχη εις την τόσον δικαίως άπονεομένην προς ύμῖν τιμήν. Ο Συνδέσμος των Ε.Σ. δέν λησμονεῖ τάς έξόχους ύπηρεσίας τάς προσφερθείσας εις την ύπόθεσιν της ανθρωπότητος τόσον επί του έθνικοῦ επιπέδου εις στιγμάς ιδιαίτερας δδυνηράς διά την χώραν σας, ὅσον

και επί διεθνούς επιπέδου διά της ενεργοῦ συμμετοχῆς του ύμετέρου Συλλόγου εις την ζωήν του Κινήματος του Έρυθρού Σταυρού και ὅλως ιδιαίτερος εις τάς δραστηριότητας του Συνδέσμου. Ο Συνδέσμος άναμνησκει της θερμῆς ύποδοχῆς και της γενναιοδῶρον φιλοξενίας, τάς οποίας έπεφυλάξατε κατά τό 25ον Συμβούλιον των Άντιπροσώπων του Συνδέσμου, τό ὅποιον έλαβε χώραν εις Αθήνας τό 1959. Η σοφία και ή ύψηλή σκέψις, τάς οποίας πάντοτε έπεδείξατε, τόσον ὡς Πρόεδρος του Έρυθρού Σταυρού, ὅσον και εις τά ύψηλά καθήκοντα εις τά ὅποια εκλήθητε εις την ύπηρεσίαν του Κράτους, αποτελοῦσι παράδειγμα δι' ὅλους. Μία περιγραμμή ύπενθυμίζουσα την επέτειον την οποίαν εορτάζομεν σήμερα, θά σταλή ύμιν άργότερον. Υποβάλλοντες ύμιν τά πλέον θερμά και τά πλέον εὐλικρινή συγχαρητήρια, απευθύνομεν ύμιν μετά των εὐχῶν μας τά βαθέως εὐγνώμονα αισθήματά μας.

ΜΠΑΡΡΟΣΟ. Πρόεδρος του Συνδέσμου των Ε.Σ.

ΜΠΕΕΡ, Γεν. Γραμματεὺς.

ΑΜΠΟΥΤ, Αναπληρωτής Γεν. Γραμματεὺς και ὅλα τά μέλη του Προσωπικοῦ της Γραμματείας του Συνδέσμου των Έρ. Σταυρῶν.

Προσωπικόν συγχαρητήριον τηλεγράφημα απέστειλεν εις τον κ. Πρόεδρον και ο Διευθυντής Βοηθείας του Συνδέσμου των Έρυθρῶν Σταυρῶν κ. Ρομπέρ Τισσό.

*

ΑΛΛΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Ένωσις Συντακτῶν Ημερησίων Έφημερίδων Αθηνῶν οργανώνει εις τά Γραφεῖα της, την 8ην Μαρτίου, τιμητικήν τελετήν «ἐπὶ τη συμπληρώσει εικοσιπενταετοῦς συνεχούς προεδρίας του Έπιτίμου μέλους της κ. Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου, εκτιμῶσα την προσφοράν αὐτοῦ εις τό Έθνικόν και φιλανθρωπικόν έργον του Συλλόγου του Ε.Ε.Σ. ὡς και την έν γένει έξαιρετικήν δρᾶσιν του εις την Έλληνικήν Κοινωνίαν, επί εξηκονταετίαν διατελέσαντος Δικαστικοῦ, Υπουργοῦ, Πρωθυπουργοῦ κ.λ.π.». Είς την τελετήν εκλήθησαν ή Έκκλησία, Υπουργοί και Γενικοί Γραμματεῖς Υπουργείων, Ανώτατοι Κρατικοί Λειτουργοί, Διοι-

κηται Οργανισμῶν Κοινῆς Ώφελείας και Τραπεζῶν, Διευθυνταί και Συνεργάται έφημερίδων, τά Συμβούλια των Δημοσιογραφικῶν Οργανισμῶν, τά μέλη του Κ.Α. Συμβουλίου και Συνεργάται του Ε.Ε.Σ. και επίλεκτα μέλη της Αθηναϊκῆς Κοινωνίας.

Πολύαριθμα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα έστάλησαν εκ μέρους Έπαρχιακῶν Τμημάτων του Ε.Ε.Σ., πολλά των ὁποίων προεδρεύονται από τους οἰκείους Μητροπολίτας, ὡς και εκ μέρους Συνεργατῶν και

προσωπικῶν φίλων του κ. Προέδρου, έν Ελλάδι και εις τό έξωτερικόν.

Αναμνηστικά δῶρα προσέφεραν επίσης εις τον κ. Πρόεδρον αἱ Έφορεῖαι του Σώματος Έλληνίδων Αδελφῶν και της Άνωτ. Σχολῆς Νοσοκόμων και Έπισκεπτριῶν Αδελφῶν Ε.Ε.Σ., ή Έφορεία Κοινωνικῆς Προνοίας Ε.Ε.Σ., οί Διευθυνταί και Προϊστάμενοι των Κεντρικῶν Γραφείων Ε.Ε.Σ., και τό Προσωπικόν του Ιδιαίτερου Γραφείου του.

ΤΟ ΜΑΘΗΤ. ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. ΕΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΟΙΣ

Έγκαίνια νέου κοιτῶνος

Οί τιμηθέντες Δωρηταί του Οικοτροφείου μετά των μελῶν της Έπιτροπῆς Ε.Ε.Σ. Καλαβρύτων.

Μία σεμνή αλλά και χαρμόσυνος τελετή έγινε την Κυριακή 18 Φεβρουαρίου εις τό Μαθητικόν Οικοτροφείον Καλαβρύτων «Θεόδωρος Βονγᾶς», διά τά εγκαίνια του νέου κοιτῶνος ο ὁποῖος προστετέθη εις τό οἶκημα, με δωρεάν του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου της Ι. Μονῆς Αγίας Λαύρας Δαμασκηνοῦ Γεωργίου.

Είς την τελετήν παρέστησαν, κληθέντες υπό της Έπιτροπῆς Ε.Ε.Σ. Καλαβρύτων, ο σεβάσμιος Δωρητής μετά του Ηγουμενῶν της Μονῆς κ. Ανθίμου και του Ιερατείου των Καλαβρύτων, ο έν Αθήναις των Καλαβρύτων, ο έν Αθήναις έγκατεστημένος Καλαβρυτινός επχειρηματίας κ. Δημ. Τούζιος, Δωρητής επίσης του Οικοτροφείου, ο

ὁποῖος πολλαπλῶς έχει εὐεργετήσει την γενέτειράν του έπαρχίαν, εκπρόσωποι των Κρατικῶν Αρχῶν και των Δημοσίων Υπηρεσιῶν, μεταξὺ των ὁποίων και πολλοί εκπαιδευτικοί λειτουργοί, Συνεργάται του Ε.Ε.Σ. Νεότητος, ο Δήμαρχος Καλαβρύτων κ. Απ. Τσεκούρας και επίλεκτα μέλη της Καλαβρυτινῆς κοινωνίας.

Τήν Διοίκησιν του Ε.Ε.Σ. έξεπροσώπησεν, έντολῇ του Προέδρου κ. Κ. Γεωργακοπούλου, ο εκ Καλαβρύτων καταγόμενος Σύμβουλος και τ. Γενικός Γραμματεὺς του Ε.Ε.Σ. κ. Σταῆς Σπηλιωτόπουλος, ο ὁποῖος και επέδωκεν εις τους δύο εὐγενεῖς Δωρητάς τάς άπονεμθείσας εις αὐτοὺς υπό του κ.

Προέδρου τιμητικάς διακρίσεις (τόν Αργυρόν Σταυρόν του Ε.Ε.Σ.).

Ο Άντιπρόεδρος της έν Καλαβρύτοις Έπιτροπῆς του Ε.Ε.Σ. Γυμνασιάρχης κ. Κωνστ. Γρηγοριάδης έξηρε τό έργον τό επιτελούμενον υπό του Οικοτροφείου, τό ὅποιον εξασφαλίζει εις 115 μαθητριάς έξαιρέτους συνθήκας διαβιώσεως και μελέτης, και ηὔχαρίστησε τους παρόντας Δωρητάς, ὡς και τον άπόντα κ. Κ. Κωνσταντίνου, Δωρητήν έπίσης του Οικοτροφείου καταγόμενον εκ της Έπαρχίας και φοιτήσαντα εις τό Γυμνάσιον Καλαβρύτων. Εδ-χαριστίας απηύθυνεν εκ μέρους των τροφίμων και ή μικρά μαθήτρια της α' τάξεως του Γυμνασίου Αδριάνα Καράγιωργα.

Μετά τον άγιασμόν, έγινοντο τά εγκαίνια του νέου κοιτῶνος και επηκολούθησεν ή κοπή της πίττας, ή ὁποία είχεν αναβληθῇ διά τά συμ-πέση με την τελετήν των εγκαίνιων.

Ο κ. Τούζιος, πληροφορηθείς ότι τά έσοδα του Οικοτροφείου δέν επαρκοῦν προς κάλυψιν των έξόδων του, εδήλωσεν ότι αναλαμβάνει την κάλυψιν του εκ δρχ. 120 χιλιάδων ετησίον ελλείμματος. Τόν γενναί-

Η τελετή των εγκαίνιων. Ο Πανος. Αρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνός Γεωργίου κόπτει την ταινίαν της εισόδου του νέου κοιτῶνος. Αριστερά ο κ. Δ. Τούζιος.

Δωρον Εδεργέτην ηὔχαρίστησαν ο κ. Σπηλιωτόπουλος εκ μέρους της Διοικήσεως του Ε.Ε.Σ. και ή Έπιτροπή του Οικοτροφείου, αλλά και ο ίδιος ο Πρόεδρος κ. Κ. Γεωργακοπούλος, ὅστις επληροφορήθη τηλεφωνικῶς την νέαν χειρονομίαν του κ. Τούζιου.

ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΣΙΤΣΑΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐπεσκοπήσαμεν τὸν βίον κορυφαίου ἐθνικοῦ εὐεργέτου, τοῦ Μιχαήλ Ζωσιμᾶ, καὶ ἐσκιαγραφήσαμεν τὴν εὐεργὸν δράσιν τῆς Ζωσιμαίας Ἀδελφότητος, ὅπως θανατοῦ ὀνομάζει ὁ Ἀδαμάντιος Κοραΐς τοὺς ἀδελφούς Ζωσιμάδες, οἱ ὅποιοι κατέχουν τὸ πρωτεῖον τῆς ἐθνικῆς εὐεργίας ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος πρὸς τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐνάτου. Σήμερον βλέπομεν τὴν δράσιν τοῦ ἐπίσης Ἡπειρώτου Μιχαήλ Τοσίτσα, μεγάλου καὶ αὐτοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου, — καὶ ἂς σημειώσωμεν ὅσα ἔλεγεν ὁ μέγας Κῆρς γλωσσολόγος καὶ ἐθνικός ἀνὴρ, Γεώργιος Χατζιδάκις, ὅτι οἱ ἐθνικοὶ εὐεργεταὶ εἶναι κατὰ τὰ ἐνεργήτα πέντε τοῖς ἑκατὸν Ἡπειρώται· διὸ καὶ ἡ πρωταγία τῆς ἐθνικῆς εὐεργίας ἀνήκει εἰς τὴν Ἡπειρόν, τὴν μίαν, ἐνιαίαν καὶ ἀδιαίρετον Ἡπειρόν, ἅνεν διατομῆς εἰς βορείαν καὶ νοτίαν, τὸ σατανικὸν τοῦτο ἐφεύρημα τῆς ἰταλικῆς καὶ τῆς παλαιᾶς αὐστριακῆς διπλωματίας πρὸς εὐχερεστέραν καὶ κατὰ δόσεις λεηλασίαν τῆς ὅλης Ἡπείρου.

Ὁ Μιχαήλ Τοσίτσας εἶναι υἱὸς πρωτότοκος τοῦ ἐκ Μετσόβου Ἀναστασίου Τοσίτσα, «κατασκευαστοῦ μηλωτῶν», ὅπως ἔλεγοντο οἱ γοῦνες ἐπιστημότερον. Ἀδελφὸς ἔχει ὁ Μιχαήλ τὸν Θεόδωρον, τὸν Νικόλαον, τὸν Κωνσταντῖνον, ὅλους ἐμπόρους. Καὶ ὁ Μιχαήλ γεννᾶται τῷ 1787, καὶ αὐτὸς εἰς τὸ Μέτσοβον. Μόλις δέκα τεσσάρων ἐτῶν θὰ μεταβῇ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὅπου κατ' ἀρχὰς μαθητεύει πλησίον φίλου καὶ συνεργάτου τοῦ πατρὸς του. Κατόπιν ἰδρύει ἰδικὴν του ἐργασίαν καὶ σὺν τῷ χρόνῳ συνιστᾷ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοὺς ἀδελφούς του μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα εἰς τὴν Μάλταν, τὴν τότε, ἑλληνικότερον, λεγομένην Μελίτην, εἰς τὸ Λιβόρνον, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου καὶ θὰ ἐγκατασταθῇ ὁ Μιχαήλ ἀπὸ τοῦ 1820 καὶ θὰ συνεργασθῇ στενότερον μετὰ τὸν ἐκεῖ ἡδὴ ἐγκατεστημένον ἀδελφόν του Θεόδωρον. Καὶ θὰ διαλάμψῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Μιχαήλ. Ἐπιδέξιος καὶ συνετός, ἐμι-

δίδεται καὶ εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν γαιῶν, εἰς τὴν ὁποίαν μάλιστα προτρέπει καὶ ἐνισχύει τοὺς ἀδελφούς Τοσίτσα ὁ ἡγεμονεύων τότε εἰς τὴν Αἴγυπτον Μωχάμετ Ἄλν ὁ ἐκ Καβάλας ἀλλὰ προελεύσεως Ἀλβανικῆς περιώνυμος ἀντιβασιλεὺς («βασιλεὺς» ἦτο ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει σουλτάνος καὶ τοπάρχης τῆς Αἰγύπτου. Καὶ εἶναι τόση ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροή τῶν ἀδελφῶν Τοσίτσα καὶ μάλιστα τοῦ Μιχαήλ, ὥστε ἡ αἰγυπτιακὴ διοίκησις κατευθύνεται ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰγύπτου. Διότι, ὅπως ὄραϊα ὁ ποιητὴς Παναγιώτης Σοῦτζος εἶπε νεκρολογῶν τὸν Μιχαήλ Τοσίτσαν, «δέδοται μόνον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἵνα καὶ δοῦλοι ὄντες διατελῶσι κύριοι τοῦ δεσπότητος αὐτῶν διὰ τῆς διανοίας».

Παντοδύναμος λοιπὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Μιχαήλ Τοσίτσας. Βαθύπλουτος, ἐκ τῶν πλουσιωτάτων Ἑλλήνων τῶν χρόνων ἐκείνων. Εὐμενὴς πάντοτε πρὸς τοὺς ἐντοπίους, διὰ τοῦτο καὶ ἀγαπητὸς εἰς τὸ ἰθαγενὲς στοιχεῖον, κατὰ τὴν εὐφυῆ παράδοσιν ὅλων τῶν μεγάλων Ἑλλήνων ὅσοι ἐθησαύρισαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μέγας προστάτης κατ' ἐξοχὴν τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων. Ἀρωγὸς τῶν ἀναξιοπαθούντων. Ἐκπαιδεύει νεαροὺς Ἕλληνας εἰς τὴν Εὐρώπῃ. Οἰκονόμει πολλοὺς Ἕλληνας πρὸς τὸν Ἀλβανογενῆ Ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου. Εἰσάγει τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν αἰγυπτιακὸν πλοῦτον. Ἰδρύει τὴν σοβαρὰν ἑλληνικὴν ἐμπορίαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Καὶ ἐπαναφέρει εἰς τὴν ζωὴν μικρὰν μοῖραν τῶν λαμπρῶν χρόνων τῶν πρώτων ἐγκαταστάσεων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Αἴγυπτον, τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν γοητείαν ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος. Ἀλλὰ ἀρετὴ θὰ ἦτο ἡ εὐεργία πρὸς τὸ ἔθνος τοῦ Μιχαήλ Τοσίτσα καὶ ἂν μόνον περιορίζετο εἰς τὴν χειραγωγίαν τοῦ ἀνέμιου του καὶ κατόπιν μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Νικολάου Στουρνάρα, υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς του Σταματίνης.

Γίνεται δὲμος ὁ Τοσίτσας καὶ γενικότερον ὁ ὁργανωτὴς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου, τὸν ὁποῖον θέλει συνησπισμένον, ἰσχυρὸν ἀπέ-

ναντι τῶν μουσουλμανικῶν διώξεων. Ὅθεν καὶ συγκροτεῖ τῷ 1847 τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα τῆς Ἀλεξάνδρειας, πρόδρομον τῆς συστηματικῆς ὁργανώσεως τοῦ Αἰγυπτιώτου Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ μὲν εἶχε πάντοτε οἰκισμούς εἰς τὴν Αἴγυπτον, μεγαλυτέρους ἢ μικροτέρους, ἀλλὰ πρῶτην φορὰν τώρα ἀποκτῇ κέντρον. Περὶ αὐτὸ δὲ ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ οἰκοδομηθῇ καὶ θὰ κραταιωθῇ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν κυρίως τοῦ ἐξαισίου ἐκείνου ἀνθους τῆς ἐθνικῆς εὐεργίας Γεωργίου Ἀβέρωφ, τέκνον καὶ τούτου τοῦ Μετσόβου, τὸ ὁποῖον ἡ εὐποιία τῶν τέκνων του εἰσάγει εἰς τὴν ἀθανασία. Καὶ θὰ ἐξακολουθοῦν αἱ εὐεργεσίαι τοῦ Μιχαήλ Τοσίτσα πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Αἰγύπτου: Ἐνῷ εἰς τὴν γῆν αὐτήν, ὅπου ἡ Θεοτόκος ἐκάθισεν εἰς τὴν σικὴν μετὰ τὸν μικρὸν Ἰησοῦν καὶ ἠντλησεν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ φρέατος, δὲν ὑπῆρχε κανὲν ἀξιόλογον ἱχθὺς τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ, παρὰ τρεῖς μόνον μικροὶ ἐκκλησίαι, μία εἰς τὴν Μέμφιν, ἄλλη εἰς τὴν Θαμιάτιν, τρίτη εἰς γωνίαν μακρινήν τῆς Ἀλεξάνδρειας, — ἐκεῖ, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ Τοσίτσας θεμελιώνει μέγαν, μέγιστον ναόν, τὸν ἐπιβλητικώτερον τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλὰ καὶ τοιαῦτα σχολεῖα θὰ ἰδρῶσιν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τούτων τὸ ἐν παρθενουργεῖον, καθ' ἣν στιγμήν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ σπανιώτατα ἦσαν τὰ παρθενουργεῖα. Καὶ εἰς τὰ σχολεῖα αὐτά, κατὰ τὴν φιλελευθέραν ἑλληνικὴν παράδοσιν, θὰ φοιτοῦν καὶ τέκνα Αἰγυπτίων. Θὰ ἀνακαινίσῃ ὁ Μιχαήλ τὸ νοσοκομεῖον πρὸς ὃ εἶχε κτίσει ὁ ἀδελφός του Θεόδωρος. Θὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπὲς νεκροταφεῖον. Καὶ, ἀκόλουθος πάντοτε εἰς τὴν θεμελιώδη ἐννοίαν τοῦ Γένους πρὸς ἑλληνοχριστιανικὴν συνείδησιν, ἡγεῖται ὁ Μιχαήλ τῆς σχετικῆς κινήσεως τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀλεξάνδρειας πρὸς ἐνίσχυσιν, ἀπὸ τοῦ 1844, τοῦ Πατριάρχου εἰς τὰς προνομίας του. Θὰ συνεχίσωμεν δὲμος καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον περὶ τοῦ πολυμεροῦς τούτου μεγάλου ἐθνικοῦ εὐεργέτου.

Ἀπὸ τὰ κείμενα τῆς ἐκλιπούσης συνεργατικῆς μας
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑ
 (Θείας Λένας)

Ἡ δεῖα Λένα ὡς γράφει:

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΜΕΤΑΞΑ-ΚΡΟΝΤΗΡΑ

Τὴν 13 παρελθόντος ἐτελέσθη εἰς τὸν «Παρνασσόν» φιλολογικὸν μνημόσυον τῆς ἐκλιπούσης Συνεργατικῆς μας Ἀντιγόνης Μεταξᾶ - Κροντηρᾶ. Κατ' αὐτὸ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι τῶν Γραμμάτων ὤμιλῃσαν διὰ τὴν πνευματικὴν προσφοράν τῆς, ὅπως καὶ διὰ τὸ πολύτιμον τάλαντον καὶ τὴν κοινωνικὴν δράσιν τῆς.

Δημοσιεύοντες κατωτέρω μίαν ἀπὸ τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν σελίδων τῆς ἀληθμονήτου «Θείας Λένας», δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐξάρωμεν τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, τὰς ἐκπαιδευτικὰς καὶ τηλεοπτικὰς ἐκπομπὰς τῆς, τὰς παραστάσεις θεατρικῶν ἔργων καὶ, γενικῶς, τὴν ἐξαιρετικὴν δραστηριότητά τῆς, προσέφερον εἰς τὴν Νεότητά.

Καλὰ μου παιδιά,

Ὅπως τὸ κάθε παιδί ἀπὸ σᾶς γιορτάζει τὴν ὀνομαστικὴν του γιορτὴ καὶ χαίρεται μετὰ τὴν εὐχὴν τῶν δικῶν του καὶ τῶν φίλων του, ἔτσι καὶ ἡ Πατρίδα μας ἔχει τὴ δική της τὴν Γιορτὴν, τὴν 25ῃ Μαρτίου.

Οἱ δάσκαλοί σας στὸ Σχολεῖο θὰ σᾶς ποῦν γιατί ἡ Ἑλλάδα μας γιορτάζει τὴν ἡμέρα αὐτὴ καὶ ποῖα ἱστορικὰ περιστατικά, πρὸς μᾶς χάρισαν τὴν πολυπόθητη ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας σὰν Κράτος, ἔχουμε νὰ θυμηθοῦμε. Ἐγὼ θὰ περιορισθῶ σήμερα νὰ φέρω στὴ μνήμη μου, γιὰ χάρι σας, τὰ αἰσθηματικά πρὸς τὴν καρδίαν μου ὅταν, μικρὸ κοριτσάκι ἀκόμα, μ' ἐπαίρνε ὁ πατέρας μου ἀπὸ τὸ χέρι καὶ πηγαίναμε νὰ παρακολουθήσουμε τὴ μεγάλη στρατιωτικὴ παρέλασιν κάθε 25ῃ Μαρτίου. Πιάναμε μίαν καλὴ θέσιν στὸ πεζοδρόμιο, κ' ἐγὼ προσπαθοῦσα νὰ φτάσω στὴν πρώτη γραμμὴ, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ δῶ καλύτερα. Ἀλλοτε πάλι βρισκόμουν στὸ μπαλκόνι ἢ στὸ παράθυρο κανενὸς φιλικοῦ σπιτιοῦ κ' ἐπαίρνα τὴν καλύτερη θέσιν μπροστά, γιὰ νὰ μὴ χάσω τίποτα ἀπὸ τὸ ὡραῖο θέαμα. Κι ὅταν ἐπαίρναν οἱ μουσικὲς καὶ τὰ πρῶτα στρατιωτικὰ τμήματα ἀρχίζαν νὰ παρελαύνουν στὸ δρόμο, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, χωρὶς νὰ νοιώθω τὸ γιατί, αἰσθανόμουν

ἓναν κόμπο νὰ μοῦ σφίγγῃ τὸ λαιμό. Ἐσφιγγα νευρικά τὴ μικρὴ σημαϊούλα πρὸς κρατοῦσα στὸ χέρι, καὶ τὰ μάτια μου θόλωναν.

Πολὺ λίγα πράγματα ἤξερα τότε γιὰ τὸ τί θὰ πῇ Πατρίδα καὶ 25 Μαρτίου. Στὸ Σχολεῖο καὶ στὸ σπῆτι μοῦ εἶχαν ἐξηγήσει βέβαια ὠρισμένα πράγματα, μὰ τὸ παιδικὸ μου μυαλὸ δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ τὰ χωρέσῃ, νὰ τὰ καταλάβῃ. Ὡστόσο, ὅσο μεγάλωνα, καταλάβαινα πὼς τὰ βουνὰ κ' οἱ θάλασσες πρὸς μᾶς τριγυρίζουν, ἡ Ἀθήνα μας μετὰ τὰ σπῆτια καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς, ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦσαν γιὰ μένα τὴν Πατρίδα μου. Μὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆς 25ῃς Μαρτίου τὸ νοιώθω πολὺ καλύτερα. Γιατὶ τὴν Πατρίδα τὴν ἐβλεπα ἐκεῖ μπροστά μου, ὀλοζώνταν. Ἦταν ἡ Σημαία πρὸς περνοῦσε, ἦταν τὰ φανταράκια μας, πρὸς περπατοῦσαν καμαρωτὰ καὶ περήφανα, ἦταν ὁ κόσμος γύρω μου πρὸς ζητωκραύγαζε καὶ χαίροταν, ἦταν ὁ Ἀνώτατος Ἀρχοντας, οἱ ἀξιωματικοὶ μας, ὁ ἀσπρογάλανος οὐρανὸς μας.

Κ' ἐκεῖνο τὸ γρήγορο χτύπημα τῆς καρδιάς μου, ὁ κόμπος στὸ λαιμό, τὸ θόλωμα τῶν ματιῶν μου μετὰ τὸ δάκρυ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς περηφάνειας πρὸς κυλοῦσε ἀθέλητα στὰ μάγουλά μου ὅταν περνοῦσε ἡ Γαλανόλευκη, μοῦ ἔμαθε πολὺ καλύτερα ἀπὸ κάθε βιβλίον καὶ ἀπὸ κάθε λόγο τί εἶναι ἡ Πατρίδα καὶ ἡ 25ῃ Μαρτίου. Μὲ νοιώθετε, παιδιά μου;

Ἔτσι λοιπὸν καὶ ὅλοι σας, ὅταν θὰ πᾶτε στὴ γιορτὴ τοῦ Σχολείου σας, ἡ μικρὴ σημαϊούλα πρὸς θὰ κρατᾶτε στὸ χέρι σας ὡς μὴ σᾶς θυμίζῃ μονάχα τὸ θαῦμα τοῦ '21. Ἀτενίζοντας τὸ μικρὸ αὐτὸ γαλανόλευκο σύμβολο, κλειῖστε μέσα στὴν ἄγνη καρδίαν σας ὀλόκληρη τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀπὸ τὸ Μαραθῶνα καὶ τὴν Θερμοπύλιν ὡς τὴν ἐποποιία τῆς Πίνδου καὶ ἀκόμα ὡς τὴν σημερινὴν μέρα, πρὸς ὁ ὑπέροχος λαὸς μας δίνει τὴ μάχην τῆς Ποσειδῶνος καὶ τῆς Εἰρήνης. Τότε τὸ μικρὸ σας στήθος θὰ φουσκώσῃ ἀπὸ ἐθνικὴ περηφάνεια καὶ θὰ ἀκούσετε μέσ' ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μίαν μυστικὴν φωνὴν νὰ σᾶς φωνάξῃ:

Πρέπει νὰ σᾶι περήφανο, γιατί εἶσαι Ἑλληνόπουλο. Σήμερα εἶναι 25ῃ Μαρτίου. Ψῆλὰ οἱ καρδιές!...
 Μὲ πολλὴ ἀγάπην καὶ στοργήν,
 Ἡ Θεία Λένα

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Τὸ χελιδόνι χαμήλωσε τὰ φτερά του καὶ στάθηκε νὰ ξαποστάσῃ στὸ βράχο τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. Ἀπὸ κεῖ ψηλὰ μποροῦσε ν' ἀγναντέψῃ πίσω ἀπὸ τὸ ἥρεμο τοῦτο βουνό — τὸν Χελμό — τὰ Καλάβρυτα. Καὶ πῶς πίσω τὸ μοναστήρι τῆς Ἀγίας Λαύρας, ὅπου στὴν κόγχη τοῦ καμπαναριοῦ του βρισκόταν ἡ παλιά του φωλιά. Τὴν εἶχε ἐγκαταλείψει πέρυσι, μόλις τράνεψαν τὰ κρύα τοῦ χειμῶνα καὶ πῆρε τὸ μήνυμα τῆς φυγῆς ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του, τὰ χελιδόνια.

Τότε ἦταν πὺν κάτω ἀπὸ τὸν μεγάλο πλάτανο ἄκουσε τοὺς κλέφτες νὰ σιγοτραγουδοῦν :

«Παιδιά μ' ἦρθε χινόπωρος, παιδιά, νῆρθ' ὁ χειμῶνας
πέσαν τὰ φύλλα ἀπ' τὰ κλαριά, γδυθῆκαν τὰ λημέρια.
Παιδιά μου, νὰ χωρίσουμε, μπουλούκια νὰ γινοῦμε.
Πιάστε τοὺς φίλους τοὺς μπιστοὺς καὶ τοὺς παλιούς
κουμπάρους,

ὥστε νὰ πάρῃ ἡ ἀνοιξί, νὰ ῥθῇ τὸ καλοκαίρι,
ν' ἀνοιξῇ ὁ γάβρος κ' ἡ οἰξί, ν' ἀνθίσῃ τὸ σπεντάμι,
νὰ βγοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνά, νὰ βγοῦν οἱ βλαχοποῦλες,
νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα βαρώντας τίς φλογέρες».

Αὐτὸ ἦταν τὸ τραγούδι πὺν εἶχε ἀκούσει τὸ χελιδονάκι πρὶν φύγῃ γιὰ τὸ μακρινό του ταξίδι στὶς ζεστὲς χώρες τοῦ Νότου. Τώρα ἐδῶ ψηλὰ στὸν θεόρατο βράχο ἀνέπνευσε πάλι τὸν καθαρό ἀέρα τῆς πατρίδας του κ' ἔβαλε μέσα στὰ μικρά του πνεμόνια λίγη ἀνοιξί. Ἦταν Μάρτης καὶ ὁ τόπος δὲν εἶχε ἀκόμα ἀνθοντυθῇ. Μὰ ἀνεβαίνοντας τὸ ποτάμι τοῦ Βουραϊκοῦ, πὺν κυλοῦσε ὅπως πάντα βουερά καὶ ἄτακτα τὰ νερά του, εἶδε μικρά φυλλαράκια στοὺς γυμνοὺς κορμούς τῶν πλατανιδῶν, φυλλαράκια πὺν προμνηνοῦσαν τὴν ἀνοιξί πέρα γιὰ πέρα.

Ὁ ἥλιος ρόδιζε γιὰ κατὰ τίς ἀντικρυνὲς πλαγιὲς μ' αἰσιόδοξα χρώματα, κατὰ τὸ καλογεράκι βγήκε ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ καὶ τράβηξε μὲ γοργὰ βήματα πρὸς τίς καμπάνες γιὰ νὰ σημάνη τὸν ὄρθρο.

— Ντάν! Ντάν! Ντάν! ἀκούστηκε μέσα στὸ θαμπὸ πρωῒνὸ ἡ βαρεῖα καμπάνα, κ' ἡ καρδιά τοῦ χελιδονιοῦ γέμισε εὐφροσύνη σάν ν' ἀκουγε καλωσορίσματα. Ἐπιτέλους βρισκότανε στὰ γνωστά του λημέρια. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ βρισκότανε στὸ Παλιομονάστηρο, ἐκεῖ στὴν Ἀγία Λαύρα, πὺν γεννήθηκε.

Τὸ καλογεράκι σιγοτραγουδοῦσε σημαίνοντας τίς καμπάνες κ' ἡ φωνή του, ζωηρή καὶ παιδική, ἀνέβαινε σάν ὕμνος στὰ ὕψη :

«Κρυφὰ τὸ λένε τὰ πουλιά, κρυφὰ τὸ λέν' τ' ἀηδόνια,
κρυφὰ τὸ λένε οἱ γοῦμενοι ἀπὸ τὴν Ἀγία Λαύρα :
— Παιδιά γιὰ μεταλάβετε, γιὰ ξομολογηθῆτε,
δὲν εἶν' ὁ περσινὸς καιρὸς καὶ ὁ φετεινὸς χειμῶνας
γιατ' ἦρθε ἡ ἀνοιξί, πικρὴ καὶ μαῦρο καλοκαίρι,
γιατὶ σηκώθη πόλεμος καὶ πολεμᾷν τοὺς Τούρκους,
νὰ διώξουμε ὅλη τὴν Τουρκιά ἢ νὰ χαθοῦμε οὗλοι».

Τὸ χελιδονάκι ἦταν μόνο ἓνα πουλί. Δὲν ἤξερε νὰ μετρᾷ τίς μέρες, τίς νύχτες, τοὺς μῆνες καὶ τὰ χρόνια. Δὲν ἔνοιωθε τίς ἐποχὲς παρὰ μόνο ἀπὸ τὸ κρύο ἢ τὴ ζέστη πὺν διαπερνοῦσε τὸ φτερωτό του φέρεμα.

Δὲν ἤξερε νὰ μετρήσῃ τὰ τετρακόσια χρόνια τῆς σκλαβιάς πὺν περνοῦσαν σάν φρικτὸ σκοτάδι — μιὰ ἀτέλειωτη νύχτα — πάνω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἤξερε πὺς σήμερα, τὸν ὄρθρο τοῦτο, ξημέρωνε ἡ 25η Μαρτίου τοῦ 1821.

—Τι κάνεις ἐκεῖ, μωρέ; Σώνει. Τόσην ὥρα χτυπᾷς τὴν καμπάνα, εἶπε ἓνας μεγαλύτερος καλόγερος στὸ καλογεροπαίδι.

—Δοκιμάζω πὺς νὰ τίς χτυπήσω σάν ἔρθῃ ἡ μεγάλη ὥρα, ἀπάντησε ἐκεῖνο θαρρετά.

—Ἡ μεγάλη ἡ ὥρα ἦρθε. Στὴν Καλαμάτα μαζεύτηκαν κιόλας ὁ Πέτρος Μαυρομιχάλης, ὁ ἡγεμόνας τῆς Μάνης, ὁ Παπαφλέσσας, ὁ Ἀναγνωσταρᾶς καὶ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

—Κι ἔγινε μακελειό;

—Καὶ στὴν Πάτρα, συνέχισε ὁνειροπόλος ὁ καλόγερος, σηκώθηκαν ὁ Ροῦφος, ὁ Σαγιᾶς, ὁ Ἀντρέας Λόντος, ὁ Παπαδιαμαντόπουλος...

—Πὺς ἔγινε; Πὺς;

—Οἱ Τούρκοι μαζεύτηκαν στὰ κάστρα, κλείδωσαν τίς καστρόπορτες, οἱ Πατρινοὶ πῆραν τὰ γυναικόπαιδα καὶ τὰ ἔκρυψαν στὰ γειτονικά χωριά. Οἱ δικοὶ μας μείνανε τὴν νύχτα στὸ μοναστήρι τοῦ Ὁμπλοῦ καὶ ἀπὸ κεῖ κίνησαν γιὰ τὴν Πάτρα. Ἐνας στρατὸς ἀπὸ δεσποτάδες, ὀπλαρχηγούς, πρόκριτους, Ἀρματολούς καὶ Κλέφτες. Μπροστὰ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γερμανὸς καβάλλα στ' ἄλογο μὲ τὸ σταυρὸ στὸ χέρι, ἀπὸ πίσω ὁ Ζαΐμης καὶ ὁ Λόντος μὲ τὸ μπαϊράκι του.

—Ἐχει μπαϊράκι δικό του ὁ Λόντος;

—Ναί. Κατακόκκινο μ' ἓνα σταυρὸ μαῦρο ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά.

—Καὶ τί λένε; Τί λένε;

—Ἐνα μεγάλο λόγο! Λευτεριά ἢ Θάνατος, ἀδέρφια!...

Τὸ χελιδόνι βιαζόταν νὰ βρῇ τὴν παλιά του φωλιά. Τίναξε τὰ φτερά του καὶ πέρασε μὲ γρήγορο πέταγμα τίς πλαγιὲς τοῦ Χελμοῦ μέχρι τὰ Καλάβρυτα.

Κάτι σάν ἀναταραχή, κάτι σάν ξεσηκωμός, ἓνα ἀλλιώτικο πρᾶγμα πλανιότανε στὸν ἀέρα, πὺν δὲν ἦταν ἀνεμος, μήτε ἀεράκι, μόνο ἦταν κάτι πὺν δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ μέσα στὸ μικρό του μυαλό. Μυστικά λόγια, ψίθυροι, χαρούμενες ματιές, πρόσωπα γεμάτα ἐλπίδα καὶ θάρρος στὰ μάτια.

Ἐπιτέλους νά! Νὰ τὸ μοναστήρι του, τὸ σπῆτι του μὲ τὰ κόκκινα κεραμίδια, μὲ τὴ μικρὴ βυζαντινὴ ἐκκλησιά στὸ πλάι, μὲ τὸ μεγάλο πεῦκο καὶ τὸ πηγάδι, μὲ τὴ ζεστὴ φωλιά. Νὰ οἱ κορυφὲς τῶν δέντρων γιὰ ψηλὰ πετάγματα στὶς ζεστὲς, εὐφρόσυνες μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ, νὰ καὶ παραπέρα ὁ μαραμένος πλάτανος πὺν ἄρχισε νὰ λουλουδίζει :

Τι ἔχεις καμμένη πλάτανε καὶ στέκεις μαραμένος;
«Μὲ τίς ριζοῦλες στὸ νερό, μὲ τὴ δροσιὰ στὰ φύλλα;
Νὰ μὴ σὲ βάρεσε ὁ βοριάς, κἀνας κακὸς ἀγέρας;
— Μουῖδὲ βοριάς μ' ἐβάρεσε, μουῖδὲ κακὸς ἀγέρας»
ὁ Ἀλὴ πασιάς ἐπέρασε μὲ δεκοχτὼ χιλιάδες».

Τὸ χελιδονάκι τρεμόπαιξε τὰ φτερά του καὶ τιτί- (Συνέχεια στὴν σελίδα 11)

ΤΟ ΤΑΡΑΧΩΔΕΣ ΣΥΜΠΑΝ

Ὅποιος ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ παρατηρῇ τὸν οὐρανὸν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, δταν ὁ καιρὸς εἶναι αἰθριος, θανμάζει τὴν τάξιν καὶ τὴν σταθερὰν ἁρμονίαν πὺν διέπουν τὰ οὐράνια σώματα. Οἱ ἀστέρες παρελαύνουν ἀείποντε μὲ τὴν ἰδίαν σειρὰν καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ἀπόστασιν καὶ ἐκτελοῦν ἀπαράλλακτα τὸ ἴδιο δρομολόγιον γύρω ἀπὸ τὴν γῆν. Σάν ἓνας κόσμος μαρμαρωμένος, ἀμετακίνητος, ἀτάραχος, νεκρὸς καὶ βαλσαμωμένος. Νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ Σύμπαν κοιμάται τὸν αἰώνιον ὕπνον καὶ ἀποκοιμισμένο κινεῖται σάν ἓνας τροχὸς πελωρίας μηχανῆς.

Αὐτὴ ἡ ἀντίληψις, ὅτι τὸ σύμπαν εἶναι ἥρεμον καὶ κάμνει κάθε βράδυ τὴν πανηγυρικὴν του παρέλασιν εἰς μίαν ἀκίνητον καὶ σιωπηλὴν ἰσορροπίαν ἦτο ἀνέκαθεν ἡ ἀντίληψις ὅλων τῶν περασμένων γενεῶν. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀντίληψις ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος ἀνετράπη κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα ἔτη, ἀφ' ὅτου ἐτέθησαν εἰς χρῆσιν τελειότερα ὄργανα παρατηρήσεως τοῦ οὐρανοῦ.

Μὲ τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς τῶν νεωτάτων χρόνων ἀπεδείχθη ὅτι τὸ σύμπαν δὲν εἶναι στατικόν, ἀλλὰ δυναμικόν. Ἐπεβεβαιώθησαν αἱ ὑποψίαι τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων τοῦ βου αἰῶνος π.Χ., κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ κόσμος ἀποτελεῖται ἀπὸ σύνθεσιν ἀπειροελαχίστων μορίων, ὅτι εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτὴν ἄλλα σωματίδια ἔλκονται καὶ ἄλλα ἀπωθοῦνται μὲ τὴν φιλότητα καὶ τὸ νεῖκος, ὅτι ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν κόσμον προχωροῦν, ἀλλάζουν συνεχῶς, μεταμορφώνονται, τόσον πολὺ ὥστε ὁ κόσμος ὁμοιάζει πρὸς ἓνα ποταμὸν ὁ ὁποῖος κάθε στιγμὴν γίνεταί διάφορος, μὲ ἄλλο ὕδωρ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ μπῇ κανεὶς δύο φορὲς εἰς τὸν ἴδιον ποταμόν.

Αὐτὴν τὴν πορείαν τῶν κοσμικῶν πραγμάτων ὁ φιλόσοφος Ἡράκλειτος ἐχαράκτηζε μὲ τὴν φράσιν «Τὰ πάντα ῥεῖ» (ῥεῖ)· δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης».

Σύμφωνα ὅμως μὲ τὰς νεωτέρας παρατηρήσεις τῶν ἀστρονόμων ὅχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ περιοχὴν νεκροταφείου ὁ οὐράνιος χώρος, ἀλλὰ τοῖναντίον ἀποτελεῖ πεδῖον δαιμονιωδῶν ἐνεργειῶν ἀφαντάστου ἐκτάσεως καὶ τρομακτικῆς ἰσχύος.

Διαδραματίζεται μία θνελλώδης δραστηριότης ἀστέρων. Λαμβάνουν χώραν ἀνατινάξεις ἀστρικῶν ὄγκων, ἀπροσμετρήτου ἰσχύος, ἐκρήξεις οὐρανίων σωμάτων, διασπάσεις οὐρανίων μαζῶν, ἐκτινάξεις ἀερίων ἀθροισμάτων, μεταμορφώσεις ἀστέρων. Ἡ σημερινὴ ἀντίληψις τῶν ἀστρονόμων εἶναι ὅτι τὸ σύμπαν εὐρίσκεται εἰς συνεχῇ ἀναταραχὴν καὶ ὁ κόσμος μεταβάλλεται εἰς συνεχῶς μὲ ῥυθμὸν γοργὸν ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον καὶ ἀετιῶς γεννῶνται νέοι ἀστέρες, ἐνῶ ἄλλοι παλαιοὶ ἀποθνήσκουν. Ἀκριβῶς ὅπως καὶ οἱ ἀνθρώποι. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τῶν μὲν ἀνθρώπων ὁ βίος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ κατὰ πολὺ μίαν ἑκατοντάδα ἐτῶν, ἐνῶ ὁ βίος τῶν ἀστέρων διαρκεῖ πολλὰ δισεκατομμύρια ἐτῶν.

Διὰ νὰ φθάσουν οἱ ἀστρονόμοι εἰς τὰ συμπεράσματα

αὐτὰ ἔχουν τὴν προσοχὴν τῶν συνεχῶς ἐστραμμένην εἰς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπισκοποῦν μὲ τὰ τηλεσκοπία τῶν καὶ μὲ τὰ ἄλλα τέλεια ὄργανα καὶ τὰ ῥαδιοτηλεσκοπία τοὺς στόχους τῶν καθ' ὅλην τὴν διάκειαν τοῦ εἰκοσιτετραῶρου. Ὁ καθένας ἡ ἡ κάθε ὁμὰς ἔχουν τὸ ἀντικείμενον τῆς παρατηρήσεως τῶν καὶ τὸ παρατηροῦν ἀπὸ κάθε πλευρὰν καὶ πολλάκις ἐπὶ συνεχῇ ἔτη.

Τελευταῖα ἓνας Καναδὸς ἀστρονόμος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τορόντο ἀνεκάλυψε τὸν μεγαλύτερον ἀπὸ τοὺς μέχρι σήμερα γνωστοὺς γαλαξίας, ὁ ὁποῖος ἀπέχει ἀπὸ ἡμᾶς 600 ἑκατομμύρια ἔτη φωτός. Κατόπιν ἐπιμόνων παρατηρήσεών του καὶ κατόπιν παρατηρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν κατὰ παράκλησιν του ἀπὸ τὸ μέγα τηλεσκοπῖον τῶν πέντε μέτρων τοῦ ὄρους Παλομαρ τῆς Ἀμερικῆς, ἀπεδείχθη ὅτι ὁ γαλαξίας αὐτὸς εἶναι διπλός. Δηλαδή ὁ μέγας γαλαξίας περιτριγυρίζεται (ὅπως ἡ γῆ ἀπὸ τὴν σελήνην) ἀπὸ ἓνα μικρότερον γαλαξίαν, περιστρεφόμενον γύρω του μὲ ταχύτητα 1300 χιλιομέτρων τὸ β' λεπτόν. Ἡ διάμετρος τοῦ κύκλου, τὸν ὁποῖον διαγράφει πέραξ τοῦ μεγάλου γαλαξίου ἔχει μῆκος 150.000 ἐτῶν φωτός. Σύμφωνα μὲ τὰς μετρήσεις κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κεπλέρου προκύπτει ὅτι ἡ μᾶζα αὐτοῦ τοῦ ὑπεργαλαξίου εἶναι 45 φορὰς μεγαλντέρα τοῦ ἰδιοῦ μας γαλαξίου.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ

Τὴν 20 Μαρτίου περὶ τὴν 7 μ.μ. ὁ ἥλιος θὰ περάσῃ τὸν ἰσημερινὸν κατὰ τὸ ἐαρινὸν σημεῖον γάμμα ἀπὸ τὸ νότιον μέρος πρὸς τὸ βόρειον, ἀρχὴ τοῦ ἔαρος. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ ἡμέρα εἶναι ἀκριβῶς ἴση πρὸς τὴν νύκτα, εἰς τὸ ἔξης ὅμως ἡ ἡμέρα θὰ μεγαλυνῇ. Ἀπὸ τοῦ ἔαρος θὰ διακρίνεται μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Νότου ὑψηλὰ κατὰ τὰς 10 τὸ βράδυ τὸ ἐαρινὸν τρίγωνον, πὺν ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς λαμπροὺς ἀπλανεῖς, ὑψηλὰ εἰς τὴν κορυφὴν ὁ Βασιλίσκος τοῦ Λέοντος καὶ εἰς τὴν βάσιν κάτω ἀριστερὰ ὁ Ἀρκτοῦρος τοῦ Βοώτου καὶ δεξιὰ ὁ Στάχυς τῆς Παρθένου.

Ἐκ τῶν πλανητῶν ὁ Ἐρμῆς εἶναι πολὺ πλησίον τοῦ ἡλίου καὶ θὰ μείνῃ ἀόρατος. Ἡ Ἀφροδίτη ἐπίσης θὰ εἶναι ἀόρατος καὶ αὐτὸν τὸν μῆνα καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐπομένου. Ὁ Ἀρης ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι πρωῒνός ἀστήρ, ὁρατὸς εἰς τὸ ζῳδιον τοῦ Τοξότου. Ὁ Ζεὺς ἐμφανίζεται τὸν μῆνα αὐτὸν τὸ πρωῒ εἰς τὸ ζῳδιον τοῦ Αἰγόκερου, ὅπισθεν τοῦ Ἀρεως. Ἀπομακρύνεται ὅμως ταχέως ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς θὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν Ἀρη. Ὁ Κρόνος ἐξακολουθεῖ νὰ λάμπῃ ἀπὸ τὸ βράδυ εὐρισκόμενος πρὸς Ν ψηλὰ εἰς τὸν μεσημβρινὸν τοῦ τόπου. Τὴν 10ην θὰ εὐρίσκεται πλησίον τοῦ ἡ Σελήνης πρὸς Νότον καὶ τὴν 11ην πρὸς Βορρᾶν.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ποία είναι ἡ ἐπίδρασις τῆς ρυπάνσεως ἐπὶ τῆς υγείας;

Μέχρι τώρα ἀναφέραμε ὅτι ἡ ρύπανσις βλάπτει τὰ φυτὰ διότι ἐμποδίζει τὴν ἀναπνοὴ τῶν φύλλων καθὼς καὶ τὴν φωτοσύνθεσι καὶ προκαλεῖ καθυστέρησι στὴν ἀνάπτυξί τους. Καταστρέφει τὰ ἐνδύματα, τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τῶν ἀνθρώπων, μανρίζει τὰ ἐξωτερικὰ τῶν σπιτιῶν, καταστρέφει τὰ μάρμαρα καὶ τὰ μεταβάλλει σὲ εὐθρυπτο γύψο.

Θὰ ἐρωτήσῃ ὅμως κανεὶς : ἡ ρύπανσις τῆς ἀτμοσφαίρας βλάπτει τὴν υγεία τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὲ ποιοὺ τρόπους; Ἀσφαλῶς ναί. Γιατί ὅταν στὸν ἀέρα πὺν ἀναπνέομε βρίσκονται διάφορες βλαβερεῖς καὶ δηλητηριώδεις οὐσίες, ὁρατὲς καὶ ἀόρατες, εἶναι φυσικὸ μὲ τὸν καιρὸ νὰ παρουσιασθοῦν βλάβες στὸν ὄργανισμό καὶ μάλιστα στὸ ἀναπνευστικὸ καὶ τὸ κυκλοφορικὸ σύστημα.

Διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅμως κανεὶς τὴν ἐπίδρασι τῆς ρυπάνσεως ἐπὶ τῆς υγείας χρειάζονται μακροχρόνιες καὶ λεπτομερεῖς ἐρευνες. Ἀκοῦμε συχνὰ ὅτι ἡ ρύπανσις προκαλεῖ καρκίνο τοῦ πνεύμονος, βρογχίτιδες, δηλητηριάσεις τοῦ αἵματος κλπ. Αὐτὰ ὅμως δὲν μποροῦν ν' ἀποδοθοῦν μόνο καὶ ἀποκλειστικῶς στὴ ρύπανσι γιατί οἱ ἀνθρώποι παθαίνουν τίς ἀρρώστιες αὐτὲς καὶ ἀπὸ ἄλλες αἰτίες, ὅπως τὸ κάπνισμα, ἡ ἐργασία ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκες ἰδίως σὲ ὀρυχεῖα ἀμιάντου, ἀνθρακωρυχεῖα κλπ.

Γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὠρισμένες ἀρρώστιες ὀφείλονται στὴ ρύπανσι τῆς ἀτμοσφαίρας, πρέπει νὰ παρακολουθηθοῦν γιὰ μεγάλο χρονικὸ διάστημα δύο ὅμοιοι πληθυσμοὶ ἀπὸ ἀπόψεως συνθέσεως ὁμάδων ἡλικιῶν, ὁικονομικῶν ὁρων, συνθηκῶν διαβίωσης καὶ συνηθειῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας νὰ ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασι τῆς ρυπάνσεως καὶ ὁ ἄλλος νὰ ζῇ σὲ τελείως καθαρὴ ἀτμόσφαιρα, π.χ. σὲ ἀγροτικὴ περιοχὴ χωρὶς αὐτοκίνητα, ἐργοστάσια καὶ ἄλλες σοβαρὲς ἐστίες ρυπάνσεως.

Ἀφοῦ παρακολουθηθῇ ἡ νοσηρότης τῶν ἀνθρώπων πὺν θὰ τίς ἀποτελοῦν, δηλ. πόσοι ἀρρωσταίνουν ἀπὸ τὸν ἓνα καὶ πόσοι ἀπὸ τὸν ἄλλο πληθυσμὸ καὶ ἀπὸ ποιὲς ἀρρώστιες καὶ ἀφοῦ γίνῃ σύγκρισις μεταξὺ τους, τότε μόνον εἶναι δυνατόν ν' ἀποδοθῇ ἡ ἠδξημένη νοσηρότης καὶ ὠρισμένες βλάβες τῆς υγείας, στὴ ρύπανσι τῆς ἀτμοσφαίρας.

Ὅτε καὶ ἀποτελέσματα ἀπὸ πειράματα σὲ πειραματόζωα εἶναι δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν στὸν ἀνθρώπο. Σχετικὰ πειράματα πὺν ἔγιναν σὲ ἀνθρώπους - ἐθελοντὰς πὺν εἰσέπνευσαν διοξειδίου τοῦ θείου σὲ πυκνότητα περισσότερη ἀπὸ ἓνα μέρος σ' ἓνα κυβικὸ μέτρο ἀέρος, δὲν ἀπέδειξαν ὅτι ἔπαθαν καμμιὰ βλάβη στὴν υγεία τους. Τὸ ποσὸν ὅμως αὐτὸ τοῦ διοξειδίου τοῦ θείου πὺν εἰσέπνευσαν, παρατηρεῖται σπανίως

στὴν ἀτμόσφαιρα τῶν πόλεων, καὶ θεωρεῖται ἀρκετὰ μεγάλο.

Ἐνα ἄλλο κριτήριον, πὺν μπορεῖ ν' ἀποδείξῃ ἔμμεσα τὴ βλαβερὴ ἐπίδρασι τῆς ρυπάνσεως στὸν ἀνθρώπο, εἶναι ὁ ἠδξημένος ἀριθμὸς τῶν θανάτων πὺν συνέβησαν κατὰ καιροὺς σὲ διάφορες χώρες ἀπὸ ὠρισμένες πολὺ βαρεῖες ρυπάνσεις, σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄπνοια καὶ χαμηλὴ νέφωσι. Οἱ περιπτώσεις αὐτὲς καλοῦνται ὀμιχλοκαπνία (Smog), γιατί ἡ ρύπανσις προκαλεῖται ἀπὸ μεγάλα ποσὰ καπνοῦ καὶ ὕδατμῶν. Κάθε μικροσκοπικὸ μῶριο καπνοῦ πὺν δὲν εἶναι παρὰ ἀνθραξ ὁ ὁποῖος δὲν ἐπρόλαβε νὰ καῇ, συγκρατεῖ ἓνα ὠρισμένο ποσὸν ὕδατμῶν γύρω του καὶ αἰωρεῖται στὸν ἀέρα γιὰ πολλὰς ὥρες ἢ ἡμέρες, ἀκόμα ἂν δὲν φυσήξῃ ἰσχυρὸς ἄνεμος. Δηλαδή στὴν πραγματικότητά δὲν εἶναι παρὰ ἓνα μαῦρο σύννεφο ἀπὸ καπνὸ, ἀπὸ διάφορες χημικὲς οὐσίες καὶ ὕδατμῶν ἀκίνητο, πηκτὸ, πὺν φθάνει ὥς τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους. Ὅπως εἶναι φυσικόν, οἱ ἀνθρώποι πὺν κυκλοφοροῦν στοὺς δρόμους ἢ πὺν βρίσκονται ἀκόμη μέσα στὰ σπύτια στὰ ὁποῖα εἰσβάλλει ἀπὸ κάθε ἄνοιγμα ἡ ὀμιχλοκαπνία, ἀναπνέουν τὸν ρυπαρὸν αὐτὸν ἀέρα.

Ὅσοι πάσχουν ἀπὸ χρόνιες ἀρρώστιες τῶν βρόγχων καὶ τῶν πνευμόνων ὑποφέρουν πολὺ καὶ χειροτερεῖον, καμμιὰ φορὰ δὲ πεθαίνουν ἀπὸ πνευμονία ἢ παθήσεις τῆς καρδιᾶς ἂν τύχῃ νὰ εἶναι σὲ ψυχρὴ ἐποχὴ. Σὲ μία τέτοια ὀμιχλοκαπνία, πὺν συνέβη στὸ Λονδίνο τῷ 1952, πέθαναν σὲ διάστημα 4 ἡμερῶν πὺν διήρκεσε ἡ ρύπανσις, ἀπὸ 5 - 9 Δεκεμβρίου, 4000 ἀνθρώποι περισσότεροι ἀπὸ ὅσους πεθαίνουν συνήθως τὴν ἴδια ἐποχὴ. Προηγούμενων ἐτῶν, ἀλλὰ χωρὶς ὀμιχλοκαπνία. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποδεικνύει ἀναμφισβήτητα τὴ βλαβερὴ ἐπίδρασι τῆς ρυπάνσεως στοὺς πάσχοντας ἀπὸ χρόνιες ἀρρώστιες.

Πιστεύεται ὅτι ἡ πὺν βλαβερὴ οὐσία πὺν προκαλεῖ τίς σοβαρότερες ἐπιπλοκὲς στοὺς πνεύμονες εἶναι τὸ διοξειδίου τοῦ θείου, πὺν παράγεται ἀπὸ τὸ θειάφι τὸ ὁποῖον περιέχεται στὰ διάφορα στερεὰ καὶ ὑγρὰ καύσιμα σὲ διάφορες ποσότητες.

Ἐπειδὴ οἱ μεγάλες ποσότητες τοῦ διοξειδίου τοῦ θείου στὴν ἀτμόσφαιρα προκαλοῦν ὅξινον ἀντίδρασι τοῦ ἀέρος καὶ τὸν κάνουν περισσότερο ἐρεθιστικὸ στὸ δωματίον πὺν μένουν οἱ χρόνιοι ἀσθενεῖς, χρησιμοποιοῦμε ἓνα φυτίλι μουσκεμμένο σὲ ἀμμωνία, πὺν βρίσκεται σ' ἓνα μικρὸ μπουνκάλι ἐπίτηδες γι' αὐτὲς τίς περιπτώσεις. Οἱ ἀτμοὶ τῆς ἀμμωνίας, πὺν εἶναι ἀλκαλικοί, ἐξουδετερώνουν τὸ διοξειδίου τοῦ θείου καὶ προλαμβάνουν τὸν ἐρεθισμό τῶν βρόγχων. Ἐχει ἐξακριβωθῇ ὅτι ὅταν πολλοὶ ρύποι μαζί συνεργάζονται καὶ προκαλοῦν περισσότερα τοξικὰ συμπτώματα ἀπ' ὅτι ὁ καθένας χωριστὰ.

Πὺς ὅμως ἐνεργοῦν οἱ διάφοροι ρύποι; Τὸ διοξειδίου τοῦ θείου εἰσπνεόμενον προκαλεῖ ἐρεθισμό τοῦ

βλεννογόνου τῶν βρόγχων καὶ τοῦ πνεύμονος, σπασμὸ στοὺς βρόγχους, βῆχα καὶ δύσπνοια.

Οἱ διάφορες σκόνες καὶ ὁ καπνός, ὅταν τὰ μῶρια τους εἶναι μικρότερα ἀπὸ ἓνα μικρὸν δηλαδή ἓνα χιλιοστὸ τοῦ χιλιοστοῦ, μὲ τὴν ἀναπνοή, φθάνουν πολὺ βαθιὰ στὸν πνεύμονα, ἐνῶ τὰ μεγαλύτερα κατακρατοῦνται στὴ μύτη, στὸ φάρυγγα καὶ τοὺς μεγάλους βρόγχους, ἀπ' ὅπου βγαίνουν μὲ τὸν βῆχα καὶ τὰ πτύελα. Τὰ μικρὰ ὅμως μῶρια παραμένουν στὸν πνεύμονα, τὸν ἐρεθίζουν καὶ προκαλοῦν διάφορες πνευμονικὲς παθήσεις.

Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίδρασι τῆς ρυπάνσεως στοὺς καπνιστὰς ἔχει ἀποδειχθῇ ὅτι σὲ πόλεις πὺν ἔχουν βαρεῖα ρύπανσι τῆς ἀτμοσφαίρας, οἱ καπνιστὰι πάσχουν περισσότερο ἀπὸ βρογχίτιδες ἀπ' ὅτι οἱ μὴ καπνιστὰι.

Τὰ βρέφη ἐπίσης κάτω τοῦ ἔτους προσβάλλονται εὐκόλως ἀπὸ τὴ ρύπανσι καὶ συχνὰ παθαίνουν βρογχίτιδες, ἰδίως στίς ψυχρὲς καὶ ὑγρὲς ἐποχὲς τοῦ ἔτους ὅταν ὑπάρχῃ ρύπανσις.

Τὸ μονοξείδιο τοῦ ἀνθρακος εἶναι ἀέριο πολὺ δηλητηριώδες, καὶ παράγεται κατὰ τὴν καύσι τῆς βενζίνης τῶν αὐτοκινήτων. Ἐχει τὴν ιδιότητα νὰ ἐνώνεται μὲ τὴν αἰμοσφαιρίνη τῶν ἐρυθρῶν αἰμοσφαιρίων τοῦ αἵματος καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ νὰ προσλάβῃ τὸ ἀπαραίτητο ὀξυγόνο, γιὰ τίς ὀξειδωτικὲς λειτουργίες τοῦ ὁργανισμοῦ. Ἀποτέλεσμα τῆς δηλητηριάσεως αὐτῆς πὺν παθαίνουν ὅσοι ἐργάζονται στὸ πεζοδρόμιο, οἱ ἀστυνομικοὶ τῆς τροχαίας, μικροπωλητὰ καὶ ἄλλοι, εἶναι ζάλη, πονοκέφαλος, τάσις πρὸς ἔμετο, στενοχώρια καὶ μεγάλη ἀδυναμία.

Οἱ ἀρωματικοὶ ὕδρογονάνθρακες, πὺν παράγονται ἐπίσης κατὰ τὴν καύσι τῆς βενζίνης, εἶναι δυνατόν νὰ ἐννοοῦν ἀπὸ ἀνάπτυξι καρκίνου τῶν πνευμόνων. Πάντως, σὲ πειραματόζωα ἀπεδείχθη ὅτι ἓνας ἀπ' αὐτούς, τὸ βεζοπυρήνιο, ἂν τριπλῇ στὸ δέρμα λευκῶν ποντικῶν προκαλεῖ καρκίνο. Στὸν ἀνθρώπο δὲν ἔχει ἀποδειχθῇ αὐτό. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ κάπνισμα τῶν τσιγάρων μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ καρκίνο τοῦ πνεύμονος.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ρύπους πὺν ἀναφέραμε ὑπάρχον καὶ τὰ ὀξειδία τοῦ ἀζώτου τὰ ὁποῖα παρατηροῦνται συνήθως σὲ βιομηχανικὲς περιοχὲς καθὼς καὶ ἄλλα ὀξειδία μετὰλλων πὺν αἰωροῦνται στὸν ἀέρα.

Ὅταν ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὀξειδία αὐτὰ ὑπάρχουν στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ἀρωματικοὶ ὕδρογονάνθρακες, μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, δημιουργοῦνται ἀντιδράσεις μεταξὺ τους καὶ παράγεται ὄζον. Τὸ ὄζον εἶναι ἀέριο ἐξαιρετικὰ ἐρεθιστικὸ, ἰδίως ὅταν βρεῖται σὲ μεγάλη ποσότητα, καὶ προκαλεῖ ἐρεθισμό τῶν ὀφθαλμῶν μὲ δάκρυσμα καὶ ἐνοχλητικὸ βῆχα. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ καλεῖται φωτοχημικὸ καὶ παρατηρεῖται συχνὰ στὴν περιοχὴ τοῦ Λὸς Ἀντζελες τῆς Καλιφορνίας, γιατί λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικὰ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν κυκλοφορούντων αὐτοκινήτων, κολοσσιαῖες ποσότητες καυσασρίων συγκεντρώνονται πάνω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ἡλίου λαμβάνει χώραν ἡ ἀντίδρασις πὺν ἀναφέραμε.

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 8)

βισε χαρούμενα. Ἡ μικρὴ τοῦ καρδιά φτεροκόπησε κι αὐτὴ μέσα στὸ ἄσπρο τοῦ στῆθος. Γύρω του ὅλοι τραγουδοῦσαν τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὴν λευτεριά. Τὸ χελιδόνι τὴν ἤξερε αὐτὴ τὴ λέξι. Τὴν εἶχε ἀκούσει χιλιάδες φορὲς ἀπὸ τοὺς Κλέφτες πὺν ξεκουράζονταν καμμιὰ φορὰ στὸν ἴσκιο τοῦ μεγάλου πεύκου. Μὰ ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πὺν ἀκούγε νὰ τὴν φωνάζουν τόσο θαρρετὰ, τόσο περήφανα, τόσο ἀποφασισμένα.

— Λευτεριά ἢ θάνατος, ἀδέρφια!

— Καλύτερα μιὰς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ, παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακή!

Νάτος ὁ μεγάλος λόγος. Νὰ κ' ἡ μεγάλη σκηνὴ πὺν παραβρέθηκε τὸ χελιδόνι. Ὁ Σωτήρης ὁ Παπαρήγας, τὸ παλληκάρι, ἔδωσε ἐκεῖ μπροστὰ του τὸ λάβαρο στὸν Παλαιὸν Πατρὸν Γερμανό. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἶχε δακρύσει.

Τὸ χελιδόνι τιτίβισε ξανά. Τοῦτο τὸ μεταξωτὸ πανί, τὸ κεντημένο μὲ χρυσαφιὲς κι ἀσημένιες κλωστὲς τὸ ἤξερε καλά. Τὸ εἶχε δὴ κάποιαν ἡμέρα πὺν γλίστρησε κρυφὰ ἀπὸ τὸ παραθύρι στὴ σκευοθήκη. Εἶχε τὸν Χριστό, τοὺς ἁγίους, τοὺς ἀγγέλους, τοὺς ἀνθρώπους σκυμμένους πάνω ἀπὸ τὸ νεκρικὸ κρεβάτι τῆς Παναγίας. Τὰ κρόσια ἔπεφταν στολισμένα μὲ μαργαριτάρια.

Τὸ χελιδόνι θυμήθηκε. Ἦτανε τότε πὺν ἀντάμωσαν ἐκεῖ μέσα κρυφὰ οἱ δύο καλόγεροι καὶ τὸ πρωτοπαλλήκαρο πὺν πολεμοῦσε τοὺς Τούρκους στίς ραχοῦλες τῶν βουνῶν. Τότε πὺν ἀκούσε ἐκεῖνα τὰ παράξενα λόγια, κάτι λόγια σὰν ὄρκο : «Ὁ ἱερά καὶ ἀθλία Πατρίς! Ὁρκίζομαι εἰς τὰς πολυχρονίους βασιάνους σου, ὀρκίζομαι εἰς τὰ πικρὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα τόσους αἰῶνας ἔχυσαν καὶ χύνουν τὰ ταλαίπωρα τέκνα σου...».

Νὰ τους τώρα ὅλοι μαζί μπαίνουν στὴν ἐκκλησιά, συγκινημένοι. Ἀφήνουν ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα. Τὸ χελιδόνι τρυπώνει περίεργα. Στὸ ἱερὸ ὁ παπὰς εὐλογεῖ τὸ ἱερὸ λάβαρο, τὸ κεντημένο μ' ἀσημένιες καὶ χρυσαφιὲς κλωστὲς. Τὰ πρωτοπαλλήκαρα γονατίζουν. Καὶ νὰ πάλι ὁ μεγάλος λόγος : Λευτεριά ἢ θάνατος, ἀδέρφια.

Πολὺ παράξενα πράγματα εἶδε τούτῃ τὴν ἀνοιξὶ στὸ γυρισμὸ τοῦ τῶ χελιδόνι. Τόσο, παράξενα, πὺν ἔξεχσε νὰ πεταχθῇ ὡς τὸ καμπαναριὸ νὰ δῇ τὴν φωλιά του. Ὑπάρχει; Ἡ τὴν ξερρίζωσαν οἱ τσουχτεροὶ ἄνεμοι κ' οἱ δυνατεῖς βροχές; Νάτην! Ἐκεῖ στέκει. Δὲν θέλει παρὰ μιὰ μικρὴ ἐπισκευή! Τὸ χελιδόνι χορεύει γύρω ἀπὸ τὴ φωλιά. Τραγούδια εὐτυχισμένα, χελιδονίσματα παιδρὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ λαρύγγι του. — Ἦρθαν τὰ χελιδόνια! φώναξε ἓνα παιδί κ' ἔδειξε ψηλὰ στὸ καμπαναριό.

— Κ' ἔφεραν μαζί τους καὶ τὴν λευτεριά, εἶπε ἓνας μεγαλύτερος.

Κοίταξαν κ' οἱ δύο τὸ χελιδόνι, κι ὁ μεγάλος πρόσθεσε :

— Σιάζε τὴ φωλιά σου, χελιδόνι μου! Δούλεψε μαζί μας! Σιάχνουμε κ' ἐμεῖς τὴν πατρίδα μας. Ἐτοιμάζουμε τὴν λευτεριά καὶ τὴν ἀνάστασι τῆς.

ΑΓΓ. ΒΑΡΕΛΛΑ

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, που κανείς γνήσιος πατριώτης δεν έπαψε να τον θυμάται, δεν ήταν μόνον ένας γενναίος και μεγαλοφυής στρατηγός, ένας άνθρωπος προικισμένος με ψυχική δύναμη και πνευματική ευστροφία, αλλά κ' ένας μεγάλος αλτρουίστης. Έχει δώσει πολλά δείγματα ανθρωπιστικών αισθημάτων. "Ένα απ' αυτά είναι και η ήμερησία διαταγή του της 3 Μαρτίου 1822. Πρέπει νάχουμε υπ' όψι πώς η διαταγή αυτή γράφτηκε μέσα σε μιάν ατμόσφαιρα έφιαλτική. Σ' έναν καιρό που πάθη αχαλίνωτα, δικαιολογημένα όμως έξ αιτίας της απάνθρωπης συμπεριφοράς των τυράννων, συνταράζανε τις ψυχές των επαναστατημένων Ραγιάδων. Ήταν φυσικό να εξαγριώνωνται και να προβαίνουν σε άντεκδικήσεις, όταν έβλεπαν τους συγγενείς και τους φίλους τους να βασανίζονται άδικως και να σκοτώνωνται.

Είναι να θαυμάζει κανείς την ανωτερότητα, την ανεξικακία, την έξω από τα κοινά μέτρα καλωσύνη, αλλά και το σθένος του Κολοκοτρώνη, όταν αναλογισθῇ πώς ο αρχηγός των Πελοποννησιακών αρμάτων πήρε την απόφαση να εκδώσει μιὰ τέτοια διαταγή ύστερα από τον απαγχονισμό του Οικουμενικού Πατριάρχη Γρηγορίου του Πέμπτου, το διασυρμό στην πόλη του Μ. Κωνσταντίνου και τη θανάτωση των άλλων ιεραρχών, τις σφαγές της Χίου, που ο αριθμός των θυμάτων έφθασε στις 65.000, τόσων άλλων εγκλημάτων των 'Οθωμανών. Με το να τονίζει ο Κολοκοτρώνης ότι «χρεωστούμεν να μην τους στοχαζώμεθα πλέον ως έχθρους» εκείνους που απόπλίζονται και ν' απαιτῇ να προσπίζονται οί αιχμάλωτοι, έκανε ό,τι πολλά χρόνια αργότερα άρχισαν να κάνουν λαοί που υποτίθεται ότι είναι έξαιρετικά άνεπτυγμένοι και που παριστάνουν, κατά φαρισαϊκό, πομπώδη μάλιστα τρόπο, τους φιλόκληλους και τους αλτρουιστάς. Το υποτίθεται και το παριστάνουν δεν είναι σχήματα λόγου. Οί παλαιότεροι έχουμε ιδῇ με τὰ μάτια μας όργια απάνθρωπιας και θηριωδίας τόσο κατά τους πολέμους, όσο και κατά την Κατοχή. Άλλά και οί νεώτεροι κάτι

ξέρουν για την περιφρόνησι που δείχνουν στις ανθρωπιστικές αρχές σύγχρονα κράτη και άτομα. "Ό,τι με της καρδιάς τους τό αίμα έχτισαν ο ίδρυτής του Έρυθρού Σταυρού Έρρίκος Ντυνάν και οί ιεροφάντες της χριστιανικής θρησκείας, από την όποιαν απορρέει το «άγαπάτε αλλήλους», το γκρέμισαν ήγέτες λαών που έχουν χάσει κάθε πίστι στ' ανώτερα ιδανικά και κάθε σε-

Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΙΑ

βασμό της τιμής και της ζωής των άλλων.

Η διαταγή του Κολοκοτρώνη, γραμμένη από το χέρι κάποιου καλαμαρά, εκφράζει το πνεύμα που την έnéπνευσε, όχι όμως και το ζωντανό, σπαρταριστό ύφος του Γέρου του Μωριά. Γιατί καθώς ξέρουμε, το λέει κι ο ίδιος άλλωστε στ' απομνημονεύματά του, ο μεγάλος εκείνος στρατάρχης δεν είχε την ευκαιρία να μάθῃ πολλά γράμματα. Τῇ φαμελιά του την είχαν στο σημάδι οί έχθροι, όρφανεψε μικρός, κ' έγινε Κλέφτης. Έφηβος ακόμη ήταν κιόλας όπλαρχηγός! Πού καιρός για μάθησι; Διαβάστε τώρα την ιστορική διαταγή:

«Άρχηγοί, καπεταναίοι και λοιποί άδελφοί στρατιῶται όλοι επίσης. Έχει χρέος όλον το στράτευμα να φυλάττῃ άκριβώς και άπαραβίατα κάθε συνθήκη και διαταγήν την όποιαν ήθελε κάμει ο στρατηγός μετά των λοιπών αρχηγών και καπεταναίων, είτε δια τους έχθρους είτε δια κάθε τι.

»Όσοι εκ των έχθρων ήθελον

ρίψει τὰ όπλα των, είτε γενικῶς είτε μερικῶς, χρεωστούμεν όλοι να μην τους στοχαζώμεθα πλέον ως έχθρους, έπειδὴ τοῦτο όχι μόνον είναι νόμος φιλόανθρωπος γενικῶς, ἀλλ' είναι και εν από τὰ σωτηριωδέστατα στρατηγήματα δια να μην παραβιάζῃ ο νικητής τὸν νικημένον να καταντᾷ εἰς ἀπελπισίαν και να προτιμᾷ καλλίτερα τὸν έντιμον θάνατον παρά να λάβῃ τὴν τύχην τοῦ ατίμου σφαγιασμοῦ και πρὸς τοῦτοισ όταν τοῦτο δεν φυλάττεται άμαυρώνεται ο χαρακτήρ τοῦ έθνους μας και κατακρινόμεθα ως άσπλαγχνοι, άπάνθρωποι και βάρβαροι. Όλοι όμοίως χρεωστοῦν, και καπεταναίοι και στρατιῶται, εν καιρῷ εκστρατείας απ' όπου περνοῦν να απέχουν μακρὰν από κλοπῇν, άρπαγῇν, ύβριν, ραβδισμόν και από κάθε άταξίαν, δυναστείαν και κατάχρησιν εναντίον των αδελφών μας Χριστιανών, είτε κοινῶς είτε μερικῶς ταῦτα πάντα είναι όλως διόλου άσυγχώρητα και όστις πιασθῇ εἰς κανέν τούτων θέλει παιδεύεται με άσπλαγχνία και αὐστηρότητα κατά τους στρατιωτικούς νόμους... Ό κλέπτης και ο άρπαξ και όστις παίρνει άδίκως και δυναστικῶς και κρατεῖ όποιονδήποτε πρᾶγμα, εἰ μὲν είναι άπλοῦς στρατιῶτης να επιστρέφῃ άμέσως μετ' αἰσχύνης το πρᾶγμα και να παιδεύεται αὐστηρῶς κατά την αναλογίαν τοῦ σφάλματος και πράγματος κατά τὰς περιστάσεις, εἰ δὲ αξιωματικός να επιστρέφῃ όμοίως το πρᾶγμα μετ' αἰσχύνης και εἰς το έξῆς να θεωρῇται ως άνάξιος και να χάνῃ το αξίωμά του, άφού κριθῇ και άποφασισθῇ από το πολεμικόν κριτήριον ότι τῷ όντι είναι εγκληματίας.

» Στρατιῶται, η εὐδοκίμησις των

στρατιωτικῶν και πατριωτικῶν επιχειρημάτων μας και η έλευθερία της πατρίδος κρέμεται από την εὐταξίαν μας, την εὐπειθειάν μας και την μεταξύ μας ειρήνην και όμόνοιαν και την καλήν μας διαγωγήν. αν εἰσθε γνήσια τέκνα της πατρίδος, προσέχετε καλά και εἰς ταῦτα δια να ζήσωμεν και να έλευθερωθώμεν και να έχωμεν της Παναγίας και της Πατρίδος την εὐχὴν».

Ένα ακόμη δείγμα της ανθρωπιᾶς τοῦ Κολοκοτρώνη αποτελεῖ τοῦτο το ανέκδοτο, που δεν είναι εύρύτερα γνωστό: Τὸν καιρό που ένας όπλαρχηγός αξιόλογος πρὶν το χρυσάφι και το πάθος τοῦ εὐδαιμονισμοῦ θολώσουνε το νοῦ του και

Ό θρησκευτικός λυρισμός

«Η τοῦ Πνεύματος βλασφημία
οὐκ ἀφεθήσεται»

Τυφλό στὸν Κύριο και κουφό οδηγᾶνε
δαιμόνιο πόχει, κι ὡς τὸν θεραπεύει
τὸν ὄχλο οί Φαρισαῖοι ἐπιτιμᾶνε,
πού «Υἱὸν Δαβὶδ, Χριστόν» προσαγορεύει.

Στὸν Βεελζεβούλ, τοῦ λένε, ὁ Ἰησοῦς δουλεύει·
κι ὁ Κύριος: Τὰ δαιμόνια δὲν γροικᾶνε
ἐχθρούς· ὁ διχασμὸς ἐξολοθρεύει
βασίλεια, πόλεις κ' Ἐωσφόρου ἂν θά 'ναι.

«Ό μετ' ἐμοῦ μὴ ὦν» δὲν εἶναι φίλος,
«κι ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει».
Ψυχὴ πεπωρωμένη ἄς μὴν ἐλπίζει.

«Πᾶσα ἁμαρτία» θ' ἀφεθῇ, και σκύλος
ἀκόμη ἐμένα ἀσύστολα ἂν γαυγίζει,
κατὰ τοῦ Πνεύματος ποτὲ ὅμως σπῖλος.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο ΕΛΕΦΑΣ

Ό Γιαννάκης φοβισμένος
τὸν ἐλέφαντα κοιτᾷ.
— Πῶ!... πῶ!... πῶ...μεγάλῃ μύτῃ,
κοίτα τι μεγάλα ἀφτιά!
Καὶ γεμᾶτος ἀπορία
τῇ μητέρα του ρωτᾷ:

— Πές μου, πές μου, μητερούλα,
πῶς αὐτὸς ἀπ' τ' ἄλλα ὄντα
ἔχει μύτη σὰ σωλῆνα
καὶ ἀφτάρες τόσες... νά;
Κ' ἡ μητέρα τά... προσόντα
τοῦ ἐλέφαντα ἐξηγᾷ:

— Ό καημένος ὁ ἐλέφας
— νὰ ποιά εἶναι ἡ ἀλήθεια —
ὅταν ἦταν μικρὸς
ἔχωνε τὸ δάχτυλό του
— πῶ... πῶ... πῶ... κακὴ
συνήθεια! —
μὲς στὴ μύτη του ὁ χαζός!

— Τὰ πεσμένα ὅμως τ' ἀφτιά του
τὰ πλατιά και μακρουλά;
— Τὰ τραβοῦσε ἡ μαμά του
γιὰ νὰ φέρνεται καλά!....

ΝΙΚΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

τὸν ἐξωθήσουν νὰ γίνῃ τυφλό ὄργανο τοῦ Ἱμπραήμ, ὁ Νενέκος, εἶχε ἀναγκάσει μεγάλες μᾶζες τοῦ ἐξουθενωμένου λαοῦ νὰ προσκυνήσουν, ὁ Πετμεζεᾶς ἐσπευσε νὰ ἐνημερώσῃ με ἀπεσταλμένο του τὸν ἀρχιστράτηγο, πού βρισκότανε στὴν Κορινθία. Εκείνος, ἀναστατωμένος, ἐξαλλος γιατί ἐβλεπε πὼς πῆγαινε νὰ σβῆσῃ ἡ Ἐπανάστασι, πήρε τὴν ἀπόφασι νὰ δράσῃ ραγδαῖα. Κάθισε κ' ἔγραψε με τὸ χέρι του μιὰν αὐστηρὴ διαταγή, πού ἔλεγε μέσα στ' ἄλλα πὼς πρέπει νὰ σκοτώσῃ τὸ Νενέκο ὅποιος πατριώτης τὸν βρῇ μπροστὰ του. Προτοῦ νὰ τελειώσῃ και νὰ τὴν υπογράψῃ, ἕνας ὑπασπιστὴς του πού τὸν ἔλεγαν Βασίλη τόλμησε νὰ τοῦ εἰπῇ:

— Μόνον τὸ Νενέκο, ἀρχηγέ; Εἶναι κι ἄλλοι πού πρέπει νὰ φύγουν ἀπὸ τὴ μέση.

Καὶ τότε ὁ Γέρος τοῦ Μωριά, πού με πόνου ψυχῆς, και μόνο γιὰ τὴ σωτηρία της Πατρίδας εἶχε καταλήξει σ' αὐτὴ τὴ λύσι, ψιθύρισε:

— Τοῦρκος εἶσαι, μωρὲ Βασίλη;
Ἀπὸ τότε ὅλοι Τουρκοβασίλη τὸν ἔλεγαν τὸν ὑπασπιστῇ.
Ένα ἄλλο ανέκδοτο καταντάει ἀπίστευτο. Κι ὅμως εἶναι χωρὶς ἀμφιβολία, πέρα ὡς πέρα ἀληθινό. Γιατὶ ἡ σκηνὴ πού θ' ἀφηγηθοῦμε ἀμέσως ἔγινε γνωστὴ ἀπὸ τὴν ὁμολογία τοῦ ἴδιου τοῦ πολεμιστῇ πού ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ προκληθῇ: «Όταν ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εἶχε κατακτήσει με τὸ σπαθὶ του τὸ αξίωμα τοῦ ἀρχιστρατήγου κ' ἦτανε πανίσχυρος, ἐδέχθη στὸ σπίτι του τὴν ἐπίσκεψι ἐνὸς ἀνθρώπου πού πρὶν ἀπὸ χρόνια σκότωσε τὸν ἀδελφό του. Γιὰ τὴν ταυτότητά του δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία: φοροῦσε ἀκόμη τὰ ρούχα τοῦ θύματος! Ἀφού τὸν κέρασε και τὸν ἄκουσε με ὑπομονὴ νὰ τοῦ ζητήῃ κάποια μεγάλῃ χάρι, τὸν κράτησε νὰ δειπνήσουνε μαζί. Ἡ χαροκαμένη μάνα ἐφριξε μόλις τὸ ἄκουσε. Τὸν πήρε μέσα στὸ ἄλλο δωμάτιο και τοῦ εἶπε βαριαναστενάζοντας:

— Τὶ κάνεις, παιδί μου; Θὰ βάλῃς στὸ τραπέζι μας τὸ φονιά τοῦ ἀδερφοῦ σου;

Κι ὁ ἀδάμαστος πολεμιστῇς με τὴ μεγάλη καρδιά τὴν ἀντάξια ἐνὸς ἀληθινοῦ πιστοῦ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, τῆς συγγνώμης και τῆς ανεξικακίας, τῆς ἀποκρίθηκε ἥρεμα:

— Σῶπα, μητέρα. Τοῦτο πού θὰ κάνουμε ἀπόψε εἶναι τὸ καλύτερο μνημόσυνο τοῦ ἀδερφοῦ μου!

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά εἶναι τὰ θύματα κορίως μεταξὺ των παιδιῶν, τὰ ὅποια ἀπὸ ἄγνοια τοῦ σοβαροτάτου κινδύνου περιεργάζονται ἐγκαταλειμμένα πολεμφοδία (χειροβομβίδες, νάρκες κλπ.) Γι' αὐτὸ τονίζομεν και πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόλις τ' ἀντικρῶνουν νὰ εἰδοποιοῦν ἀμέσως τὴν πλησιέστεραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχὴν.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΚΡΑΤΩΝ ΖΩΝΩΝ

Ανάμεσα στις δύο πολικές ζώνες και τη διακεκαυμένη ζώνη περιλαμβάνονται οι δύο εύκρατες, βόρειος και νότιος. Η βόρειος περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της ξηράς. Ολόκληρη η Ευρώπη, εκτός από ένα μικρό μέρος της βορείου σκανδιναβικής χερσονήσου, το μεγαλύτερο μέρος της Ασίας, ολόκληρη περίπου η βόρειος Αμερική καθώς και ένα μικρό τμήμα της βορείου Αφρικής βρίσκονται στην εύκρατο ζώνη. Αντίθετα η νότιος εύκρατος ζώνη αποτελείται σχεδόν ολόκληρη από θάλασσα. Μονάχα το

Οι δρύς αποτελούσαν άλλοτε πυκνότατα δάση, τους δρυμούς.

μεγαλύτερο τμήμα της Αυστραλίας και ένα μικρό τμήμα της νοτίου Αμερικής ανήκουν στη ζώνη αυτή. Όπως είδαμε στα προηγούμενα σε ολόκληρη την πολική ζώνη το κλίμα είναι παντού σχεδόν το ίδιο. Το αυτό περίπου συμβαίνει και σε ολόκληρη την περιοχή, που σκεπάζουν τα δάση των κωνοφόρων. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και στην εύκρατο ζώνη. Και τούτο, γιατί το κλίμα κάθε τόπου επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες: από το γεωγραφικό πλάτος, από την απόστασι από τη θάλασσα, από το ποσόν της βροχής που πέφτει κάθε χρόνο, από τη διαμόρφωσι του εδάφους, αν δηλ. είναι όρεινο ή πεδινό κλπ. Έτσι το κλίμα της βορείου εύκρατου ζώνης στις μὲν βορειότερες περιοχές είναι σχεδόν πολικό, με χειμώνα βαρύ, κρύο δυνατό και καλοκαίρι σύντομο. Αντίθετα οι χώρες που πλησιάζουν περισσότερο προς τη διακεκαυμένη ζώνη έχουν χειμώνα ήπιότερο και σχετικά σύντομο, καλοκαίρι μακρότερο και θερμότερο και συνήθως ξηρότερο, δηλαδή χωρίς βροχές. Έτσι το κλίμα των χωρών που περιλαμβάνονται στην εύκρατο ζώνη παρουσιάζει μεγάλες διαφορές από τη μία περιοχή στην άλλη. Και οι διαφορές αυτές επηρεάζουν τα είδη των φυτών, που αναπτύσσονται σε κάθε τόπο, από τα όποια φυτά πάλι εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό τα είδη των ζώων κάθε περιοχής. Όσο απομακρυνόμαστε από την πολική ζώνη τα δάση των κωνοφόρων λιγότερουν σιγά-σιγά και

στη θέσι τους υπάρχουν τα δάση των φυλλοβόλων δένδρων. Τα δάση αυτά επικρατούν κυρίως στις περιοχές, όπου οι βροχοπτώσεις είναι κανονικές σε όλο το διάστημα του έτους, αλλά το κρύο του χειμώνα άρκετό, ώστε κατά την εποχή αυτή να διακόπτεται, εξ αιτίας του ψύχους, η λειτουργία της φωτοσυνθέσεως, που γίνεται μέσα στα φύλλα των φυτών με την ήλιακη ενέργεια. Τα περισσότερα δένδρα δηλαδή των βορειότερων περιοχών της εύκρατου ζώνης περιέρχονται σε μία κατάσταση ανάλογη περίπου με τη χειμωρία νάρκη των ζώων. Αυτός είναι ο λόγος που ρίχνουν και τα φύλλα των, τα όποια δεν τους χρειάζονται πιά και δεν θα μπορούσαν άλλωστε να αντέξουν και στο κρύο. Γι' αυτό ονομάστηκαν και φυλλοβόλα. Τα φύλλα όμως αυτά, πέφτοντας στο χώμα, σαπίζουν, και σχηματίζουν το χούμο, δηλαδή το φυτόχωμα, πλούσιο σε θρεπτικά στοιχεία (φυτόχωμα είναι και το σκινόχωμα ή το καστανόχωμα, που είναι τόσο κατάλληλα για τα λουλούδια).

Χάρι στο φυτόχωμα αυτό, που αποτελεί θαυμάσιο λίπασμα, κατά το τέλος του χειμώνα και τις αρχές της ανοίξεως μέσα στα δάση αναπτύσσονται πλήθος

Αραιό δάσος από θάμνους κοντά στο "Αργος".

μικρών φυτών και λουλουδιών. Τις απαραίτητες θρεπτικές ουσίες τις άντλούν από το χούμο. Το αναγκαίο φως πάλι φθάνει ως αυτά ανάμεσα από τους γυμνούς κλάδους των δένδρων, τα όποια δεν έχουν αποκτήσει ακόμα το καινούργιο φύλλωμά των. Πριν από μερικές χιλιάδες χρόνια το μεγαλύτερο μέρος της βορείου εύκρατου ζώνης ήταν σκεπασμένο από απέραντα δάση φυλλοβόλων κυρίως δένδρων. Η απογραμμάτιστη όμως εκμετάλλευσι των δασών αυτών από τον άνθρωπο, έγινε αιτία να εξαφανισθούν, ιδίως στην Ευρώπη. Μόνο λείψανα του παλαιού μεγαλόπρεπου δάσους σφίζονται εδώ και εκεί, για να θυμίζουν στον άνθρωπο πόσο μεγάλες καταστροφές μπορεί να προκαλέσει ο ίδιος στη φύσι και γενικότερα στο περιβάλλον, τελικά δηλαδή στον ίδιο τον εαυτό του. Όποιος τύχη να περνά μέσα από τα μεγαλόπρεπα δάση που σχηματίζουν οι βελανιδιές, οι

(Συνέχεια στην σελίδα 25)

Η ΥΓΙΕΙΑ

Υπό ΑΘΗΝΑΣ Β. ΜΠΑΖΑ
'Ιατρού 'Υγιεινολόγου - Δ)ντού 'Υπουργείου
Κοινωνικών 'Υπηρεσιών
Σχεδ. Μ. ΠΡΟΤΟΓΕΡΙΔΗ

'Υγιεινή του κυκλοφορικού

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου τεύχους)

Οι διάφορες παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος και οι βλάβες οι όποιες δημιουργούνται με την πάροδο του χρόνου αποτελούν την πρώτη αίτια θανάτων σ' όλες τις πολιτισμένες χώρες του κόσμου, και δεν είναι δυνατόν να προληφθούν μ' ένα έμβολιο ή άλλο προληπτικό φάρμακο, όπως γίνεται με τις λοιμώδεις ασθένειες.

Χρειάζεται από τη μικρή ηλικία μία συνεχής προσπάθεια δια να διατηρήσουμε σε καλή κατάσταση την καρδιά, τα αγγεία και το αίμα. Όπως και σε άλλες αρρώστιες, και εδώ χρειάζεται υγιεινή ζωή. Και πρώτα απ' όλα: καλή διατροφή. Τα λίπη, τα οίονοινα, τα αλμυρά, τα πολλά κρέατα, το οινόπνευμα, ο καφές, η σοκολάτα και άλλες παρόμοιες τροφές πρέπει ν' αποφεύγονται όσο είναι δυνατόν. Το κάπνισμα απειλεί ότι βλάπτει σημαντικά το κυκλοφορικό, και ιδίως τις στεφανιαίες αρτηρίες της καρδιάς. Η παχυσαρκία επίσης είναι ένας σοβαρός παράγων βλάβης του κυκλοφορικού και πρέπει να την αποφεύγει κανείς με την δίαιτα και τη συνεχή άσκησι του σώματος.

Με την άσκησι στο ύπαιθρο εκτός του δέξυγόνου που προσλαμβάνει ο οργανισμός και που είναι απαραίτητο εις το αίμα δια την καλή δέξυγόνωσι των ιστών και ιδίως του έγκεφάλου, προσαρ-

αυτής άσκήσεως, ή συγκίνησις, ή κόπωσις, ή υπερέντασις και άλλες ψυχικές καταστάσεις, ως και όρισμένες παθήσεις.

Τι πρέπει να κάνουμε για την θεραπεία; Αφού συμβουλευθούμε τον ιατρό και απολεισθί κάποια όργανική αίτια, ν' αποκτήσωμε τις σωστές συνήθειες της ούρήσεως. Μετά το μεσημέρι, και ιδίως το βράδυ, να μην πίνωμε ύγρ. Να ζυπνάμε μιά φορά τη νύχτα για τὸν σκοπὸ αὐτό. Ν' αποφεύγωμε τὰ βαρεὰ σκεπάσματα. Η ζωὴ στὸ ὕπαιθρο καὶ ἡ ἀποφυγὴ ἐκνευρισμοῦ καὶ ὑπερδιγέρσεως συμβάλλουν στὴν θεραπεία. Ἐπίσης ν' ἀποφεύγωμε τὸ τσάι, τὸν καφέ, τὰ καρυκεύματα καὶ τὰ γλυκά.

Ἐν φροντίζωμε διὰ τὴν διατήρησι τῆς γενικῆς μας υγείας, ἀσφαλῶς αὐτὸ ἔχει σημασίαν καὶ στὴν πρόληψιν τῶν ἀσθενειῶν τῶν νεφρῶν. Ἀς ἐπαναλάβωμε λοιπὸν μερικὸς βασικοὺς παρήγοντας: Καθημερινῶς εἶναι ἀπαραίτητο νὰ πίνωμε μιά ὀρισμένη ποσότητα ὕγρῶν, περίπου 3-4 λίτρα. Η τακτικὴ ἄσκησι ὠφελεῖ πολὺ καὶ τὰ νεφρὰ διότι βελτιώνει τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Γενικὰ ἡ σωστὴ υγιεινὴ διατροφή, ἡ ἀποφυγὴ καρυκευμάτων, μουστάρδας, πιπεριοῦ κλπ. Η ψυχὴ τοῦ σώματος ἔπεται ἀπὸ ἐντονη σωματικὴ ἄσκησι μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ὑπεραιμία καὶ βλάβην τῶν νεφρῶν.

Κυρίως τὰ φάρμακα χωρὶς ἱατρικὴ συμβουλὴ, βλάπτουν τὰ νεφρὰ διότι ἡ αὐτοθεραπεία μᾶς κάνει καὶ τὰ παίρνωμε σὲ ἀτάκτους δόσεις, χωρὶς πολὺ νερὸ καὶ χωρὶς νὰ τὰ χρειάζωμαστε. Γι' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω ὅτι, ἐπὶ αἰσθανόμεστε ὅτιδήποτε ποὺ μᾶς ἐνοχλεῖ πρέπει νὰ πηγαίνωμε στὸν γαστρὸ καὶ νὰ μὴ κάνωμε ἐμεῖς μόνοι μας τὴν θεραπεία, ποὺ μᾶς λέγει ὁ φίλος, ὁ γείτονας, ἡ κάποιος ἄλλος ἀνδρας. Ἀλλωστε πολλὰ συμπτώματα ἀπὸ τὰ νεφρὰ ὁφείλονται καμνὰ ὅρᾳ σὲ ἄλλες ἀσθένειες. Ἀς μὴ κάνωμε λοιπὸν πειράματα καὶ δοκιμῆς μὲ φάρμακα στὸν εαυτό μας.

ΤΟ ΚΑΡΙΟΦΙΛΙ

Μπήκε ο Μάρτης. Οί χειμερινές εξετάσεις είχαν τελειώσει από βδομάδες. Κι ο δάσκαλος μοίραζε ρόλους και ποιήματα για άπαγγελία κατά την Έθνική Έορτή.

Ο Θύμιος, ένα δεκατρίαχρονο αγόρι της Έκτης, τινάχτηκε όρθος σαν άκουσε τον δάσκαλο ν' άπαγγέλλει:

«Μάνα σου λέω δεν μπορώ τους Τούρκους νά δουλεύω...». Θά πάρω το τουφέκι μου να πάω νά γίνω Κλέφτης».

— Κύριε, κύριε! Έγώ νά τώ πώ!... Έχω γνήσιο καριοφίλι και μιá φορεσιά με κεντητό μείντανο-γέλεκο!

Ο δάσκαλος δεν άρνήθηκε. Ο Θύμιος καθώς ήταν μεγάλοςωμος κ' είχε φωνή βροντερή, ήταν κατάλληλος για τέτοιο ποίημα. Μά ή αυθεντική φορεσιά και τώ τουφέκι πού έλεγε πώς διέθετε, τον έκαναν διπλά κατάλληλο για νά ενσαρκώση τον υποψήφιο Κλέφτη. Όταν, σείοντας τώ μπαρουτοκαπνισμένο καριοφίλι, θά φώναζε: «Θά πάρω τώ τουφέκι μου...», ή αΐθουσα θά τράνταζε από χειροκροτήματα.

— Αλήθεια έχεις καριοφίλι άπ' τώ '21; τόν ρώτησε όταν έβγαιναν από τώ σχολείο ο Τάσος, ο γιός τού ένωμοτάρχη, άχώριστος φίλος του.

— Ναι και όχι.

— Τι θά πή αυτό;

— Θά πή πώς ή φορεσιά και τώ τουφέκι τού Άγώνα δεν είναι δικά μου, αλλά τής νονάς μου, πού μ' άγαπά πολύ. Έκείνη στεφάνωσε τούς γονιούς μου κ' εκείνη έχει βαφτίσει και τόν πατέρα μου.

— Λες νά σου τά δώση;

— Σίγουρα. Ποτέ δεν μ' άρνιέται τώ παραμικρό. Όποιο χατήρι δεν μου κάνουν οί γονιοί μου τρέχω νά τής τώ πώ. Κ' εκείνη πάντα είναι πρόθυμη νά μου τώ κάνη. Την Κυριακή λοιπόν, όταν δεν θάχωμε σχολείο, θά πάω νά τής τά ζητήσω. Έχει και μπαλάσκες και φυσεκλίκια... Άπ' όλα!

— Γιατί θά περιμένης ως την Κυριακή;

— Γιατί μένει στώ διπλανό χωριό. Δεν είναι μακριά. Από τώ ψήλωμα φαίνεται τώ σπίτι της.

— Τάχης δη αυτά τά πράγματα; ρώτησε μ' ενδιαφέρον ο Τάσος.

— Ού! βέβαια!... Τώ καριοφίλι τ'όχει κρεμασμένο στόν τοίχο μαζί με μιá κουμπούρα. Τώ λαδώνει, τώ γυαλίζει... Είναι σάν καινούργιο. Θά μείνουν μ' άνοιχτό στόμα όσοι τώ δούν στή γιορτή. Τή φορεσιά τήν έχει στήν κασέλα με λεβάντα και βασιλικό νά μ'ήν την κόψη ο σκώρος.

— Θά σου κάνη;

— Έ! στήν ανάγκη τή στενεύουμε λιγάκι.

— Πού τά βρήκε ή νονά σου; ρώτησε με περιέργεια ο Τάσος.

— Τού παπού της είναι. Πέθανε εκατόν όχτώ χρονών!

Η περιέργεια τού Τάσου κορυφώθηκε. Είχε άκούσει για τέτοια πράγματα, μ'ά δεν τάχε ψηλαφήσει ποτέ στά χέρια του. Γιός ένωμοτάρχη, γύριζε από πόλι σέ πόλι και πρώτη φορά έρχότανε σ' έπαφή με τή ψυχή τού χωριού, πού κρατά πολύ ζωντανότερους τούς δεσμούς με τώ άγνό χτέες.

— Ναρθώ κ' έγώ μαζί σου νά ιδώ όλ' αυτά; είπε παρακαλεστικά στώ φίλο του.

— Και δεν έρχεσαι; Τι πειράζει;

Μόλις απόλυσε ή έκκλησιά τώ πρωί της Κυριακής, οί δυό φίλοι κινήσανε για τώ γειτονικό χωριό.

— Νά δής χαρές πού θά κάνη ή νονά μου όταν πάμε! έλεγε με καμάρι ο Θύμιος.

Ανθισμένα τά δέντρα, δίναν χαρμόσυνη όψι στήν έξοχή, και τώ

καινούργιο δροσερό χορτάρι έμοιαζε σά βερνικωμένο. Ο ήλιος δεν έκαίγε, και τά δυό παιδιά δεν ένοιωσαν πότε κιόλας έφτασαν στώ σπίτι της γερόντισσας. Τή βρήκανε στήν αυλή νά ταΐζει τίς όρνιθες, κι όταν αντίκρουσε τόν άναδεκτό της — γιό τού βαφτιστικού της — έτρεξε νά τόν δεχτή μ' άνοιχτή άγκαλιά.

— Αγόρι μου, Θύμιο μου! Τι χαρά ήταν τούτη!... Κοντεύουν δυό μήνες πού δεν σέ είδα.

Ο μικρός έσκυψε, τής φίλησε τώ χέρι, και τής έσύστησε τώ φίλο του χωρίς νά ξεχάση νά πή πώς ο πατέρας του ήταν ένωμοτάρχης. Έπειτα, χωρίς νά χάνη καιρό τής άναγγείλε τή μεγάλη είδηση.

— Ξέρεις, νονά;... Ο δάσκαλος με διάλεξε νά πώ ένα ποίημα στήν έορτή για τίς 25 Μαρτίου. Θά κάνωμε θέατρο.

— Μπράβο γιόκα μου! Μπράβο λεβέντη μου. Όλο τέτοια καλά νά μαθαίνω για σένα.

— Θέλεις νά σου πώ κ' έσένα, νονά, τώ ποίημα;

— Πές το, γιέ μου!

Ο Θύμιος άρχισε ν' άπαγγέλλη με βροντερή φωνή τώ «Κλεφτό-πουλο», ενώ ή γερόντισσα τόν άκουε με βουρκωμένα μάτια.

— Ναι, ναι... έκανε κουνώντας τώ κεφάλι. Τέτοια ψυχή είχε ο κόσμος τότε... Χίλιες φορές μου τάλεγε ο παπούλης μου, άγια νάναι ή ψυχούλα του. Έγώ τόν γηροκόμησα κι άς ήμουν τώ τελευταίο παιδί τού μικρότερου γιού του. Δεκάξι χρονών ήτανε σάν έγινε ή Έπανάσταση.

— Τώρα στή γιορτή θά φορέσω φουστανέλλα και θά κρατώ και τουφέκι όταν θά λέω τώ ποίημα, άναγγεϊλλε ο Θύμιος.

— Α, κατάλαβα, γιόκα μου... Θά σου δώσω έγώ λεφτά, ν' αγοράσης τουφέκι, προθυμοποιήθηκε ή νονά και πλησίασε τώ κομώ όπου έκρυβε τά χρήματά της.

— Α! δεν θέλω ν' αγοράσω τουφέκι... άπ' αυτά τά ψεύτικα, έκανε περιφρονητικά ο Θύμιος.

— Αμ' τι θά κρατάς; Δεν είπες πώς θά...

— Ναι, ναι, τή διέκοψε τώ παιδί θά κρατώ... δηλαδή... ήρθα νά σου ζητήσω... Θά κρατώ καριοφίλι.

Η γερόντισσα τόν κοίταζε χωρίς νά καταλαβαίνει.

— Καριοφίλι;... έκανε δύσπιστα. Στώ θέατρο;

— Ναι... Τώ καριοφίλι, άποκρί-
(Συνέχεια στήν σελίδα 26)

Οί νεποί άποβάλλουν νερό άπό τόν οργανισμό και ρυθμίζουν τήν περιεκτικότητά σέ νερό τού αίματος, λειτουργία πολή βασική για τήν ύγεια. Έάν δηλαδή υπάρχει στώ σώμα περισσό-τερο νερό άπό τώ κανονικό, τά νεφρά τώ άποβάλλουν με τά ούρα και άντιθέτως έάν ο οργανισμός έχει έλλειψη νερού, τότε τά νεφρά άποβάλλουν λιγώτερο, ενώ τά ούρα είναι πυκνώτερα.

Όπως κάνουν διά τώ νερό, τώ ίδιο κάνουν και διά τά άλλα, όστε ή περιεκτικότητά τους στώ αίμα νά είναι πάντοτε ή πρέπουσα. Αλλά και δι' άλλες ουσίες τά νεφρά κάνουν τώ ίδιο, δηλ. όταν ή ποσότητά τους στώ αίμα αυξάνει, τότε τά νεφρά φροντίζουν νά τήν άποβάλλουν με τά ούρα όστε νά διατηρηθών σέ κανονική ποσότητα στώ αίμα, όπως π.χ. τώ σάκχαρο.

Γενικά τά νεφρά διατηρουν τήν ίσοροπία διά πολλές ουσίες πού βρίσκονται στόν οργανισμό, και ή παρουσία όρισμένων ουσιών και σέ όρισμένη ποσότητα στά ούρα δείχνει τήν λειτουργία και τήν ύγεια κατάστασι των νεφρών.

Τά νεφρά βρίσκονται στή μέση τού σώματος και άκουμπουν στώ οπίσθιο τοίχωμα τής κοιλιακής κοιλότητος, εκεί πού τε-λειώνουν τά πνευρά και προστατεύονται άπό τούς μύς τής ρά-χως. Πύρω δε άπό κάθε νεφρό υπάρχει ένα σπλάγχνα.

Η ποσότητά των άποβαλλομένων ούρων εξαρτάται άπό τώ ποσόν των υγρών πού πίνουμε και ή έλευθερία λήψης υγρών συν-τελεί στήν καλή λειτουργία των νεφρών και τήν άποβολήν άφθό-νων ούρων. Αυτό είναι πολή χρήσιμο ιδιαιτέρως σέ περιπτώσι άσθενειών όπως ή διάρρ, ή όστρακιά, ή διαβητίζ και άλλες, όποτε οί τοξίνες των μικροβίων πού τίς προκαλούν άποβάλλονται με τά ούρα. Επί πλέον ο πυρετός πού υπάρχει σ' αυτές τίς άρρώ-στιες προκαλεί άποβολή ύδατος άπό τόν οργανισμό και με τήν έφίδρωση. Δι' αυτό πρέπει νά πίνουμε άρκετά ύγρά όταν έχουμε πυρετό.

Άλλος παράγων πού έπιδρά στήν άπεκρίσι των ούρων είναι ή ηβξημένη πλεισι τού αίματος, με τήν όποία περιβά άπό τά νεφρά. Κι αυτό εξαρτάται άπό όρισμένες ψυχικές και σωματικές κα-ταστάσεις. Έτσι, όταν έχουμε άγωνία έχομε περισσότερα ούρα.

Η ψυχρή άτμόσφαιρα αυξάνει έπίσης τά ούρα, διότι τώ κρύο προκαλεί σπασμό στά άγγεία τού δέρματος και στέλνει περισσό-τερο αίμα στά έσωτερικά όργανα και στά νεφρά. Αντίθετα, κι-νήσεις πού άπαιτούν μυϊκή δραστηριότητα και προκαλούν έφι-

δρωσι, έλαττώνουν τά ούρα, διότι τότε ένα ποσόν των υγρών τού οργανισμού άποβάλλεται με τόν ιδρώτα.

Μερικά ποτά είναι διουρητικά όπως τώ τσάι, ο καφές, τά οι-νωπνευματώδη. Επίσης και μερικά φάρμακα προκαλούν αύξησι των ούρων.

Από τά νεφρά τά ούρα περνούν άπό δύο λεπτούς σωλήνες, τούς ουρητήρες, και συγκεντρώνονται στήν ουροδόχο κύστι, πού βρίσκεται πίσω και λίγο πιά πάνω άπό τήν ήβική σύμφυσι, δηλ. στώ κατώτερο μέρος τής κοιλίας. Εκεί τά ούρα έλέγχονται άπό δύο μύς πού βρίσκονται ο ένας στώ άνοιγμα τής κύστεως προς τήν ουρήθρα και πού άνοίγει χωρίς τή θέλησή μας όταν γελώμε ή κούτεις και πνέεται άπό τά ούρα. Ο άλλος μύς είναι στήν ου-ρήθρα, όπου είναι ο σωλήν πού παίρνει τά ούρα άπό τήν κύστι και τά άποβάλλει. Αυτό τόν μύν, τόν έλέγχουμε με τή θέλησή μας, δηλ. παραμένει σέ σύστασι και χαλαρώνει μόνον όταν έμείς θέ-λωμε ν' άποβάλλωμε τά ούρα. Αυτό γίνεται συνήθως 4 - 5 φορές τήν ήμέρα και όχι τή νύκτα. Ο έλεγχος αυτός τής κύστεως άπο-κτάται στόν άνθρωπο διά τής άκρίσεως άπό τήν παιδική ήλικία.

Τά συστατικά των ούρων δεν διαφέρουν πολή μεταξύ υγιών ανθρώπων. Παθολογικά καταστάσεις είναι δυνατόν νά διαπι-στωθών άν άνιχνεύσωμε όρισμένα στοιχεία στά ούρα με τήν γενικήν εξέταση. Είναι δυνατόν νά βρεθώ λευκόμα στά ούρα μετά άπό έντονη άνησυχία ή ύπερβολική άσκηση. Η παρουσία όμως μεγάλης ποσότητος σακχάρου είς τά ούρα γεννά τήν ύποψία διά διαβήτη. Επίσης ή παρουσία λευκόματός, λευκοματουρία όπως λέγεται, είναι ένδειξι νόσου των νεφρών. Τίχνη όμως λευ-κόματος στά ούρα, έχουν περίπου 5% των υγιών ανθρώπων άπό διάφορες αίτίες.

Όταν φυγοκεντρήσωμε λίγα ούρα σ' ένα σωληνάριο, τότε σχηματίζεται κάποιο έζημα στόν πυθμένα τού σωληναρίου, και άν τώ έζέτασώμε στώ μικροσκόπιο μπορούμε νά ιδώμε αίμοσφαί-ρια, βακτηρίδια, κύτταρα πού προέρχονται άπό τώ έσωτερικό τοίχωμα των σωληναρίων τού νεφρού ή και τής ουροδόχου κύ-στεως, έπιθήλια πού ή άλλα συστατικά πού όφείλονται σέ κάποια άρρώστια, κυστωρίδιους διαφόρων άκρων κλπ. Η γενική εξέ-ταση ούρων είναι άπαραίτητη για νά καθορισθώ τώ έπίπεδο υγείας ενός άτομου, πρέπει δε νά τήν συνοδεύη πάντοτε μιá γενική ία-τρική εξέταση.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΤΙΖΗΛΟΣ

Η άνοιξη ήτανε διάχυτη παντού. Σιγά - σιγά η σαξωνική φύσις αφυπνιζότανε από τη βαρεία χειμερία νάρκη της. Μέσα από τα χρύσταλλα των πάγων ξεπρόβαλλε διστακτικά η πρώτη φρέσκια πρασινάδα της καινούργιας χλόης. 'Ο Έλβας, φουσκωμένος από τις βροχές κι από τα λειωμένα χιόνια, κυλούσε όρμητικά τα θολά του νερά. Ένα ζευγάρι νέων ανθρώπων περπατούσε κάτω από τις πανύψηλες ιτιές της δεξιάς όχθης του ποταμού, λίγο έξω από το Ντεσσάου. 'Ο Μάρτης πλημμύριζε την ατμόσφαιρα με βαριά ανοιξιάτικα αρώματα. 'Ο νέος κρατούσε τρυφερά το χέρι της κοπέλλας και της μίλαγε γλυκά :

— Είδες την καινούργια ζωή που ξανανθίζει, μικρή μου, αγαπημένη 'Αδελάις;... Μέσα από τα λειωμένα χιόνια ξεπροβάλλει, άδάμαστη νικήτρια, η άνοιξη!

— Είναι όμορφη η ζωή άμα τη βλέπουμε με τα προικισμένα μάτια του ποιητή, αποκρίθηκε η κοπέλλα.

— 'Η ποίησι πηγάζει από την όμορφη... είπε εκείνος.

— Αυτό είναι αλήθεια! αλλά πόσοι είναι αυτοί οι προνομιούχοι που μπορούν να κάνουν την όμορφη ποίησι; Λίγοι, πολύ λίγοι, ακριβέ μου... Κι ανάμεσά τους, πρώτος έσύ, Γουλιέλμο Μύλλερ, ο πιο μεγάλος ποιητής της Γερμανίας!

Γεμάτος ικανοποίηση χαμογέλασε εκείνος. 'Ο έντελως αιδώομενος, ο άγνός κοριτσιόστικος ένθουσιασμός της τον κολάκεψε. Και δεν ήταν άδικαιολόγητος ο ένθουσιασμός του : Μ' όλο που ήτανε μόλις είκοσιεπτά ετών, ο Γουλιέλμος Μύλλερ είχε για φωτοστέφανο ατίμητο γύρω από το νεανικό του κεφάλι φήμη ενός από τους μεγαλύτερους ποιητές της Γερμανίας! Γιός φτωχών άστων — ο πατέρας του ήτανε ράφτης — είχε νοιώσει από παιδί τη φλόγα της ποιήσεως να του καίη την καρδιά. 'Από μικρός άρχισε να δοκιμάζει τα άκατανίκητα θέλητρα της έναλλαγής, ταξιδεύοντας από τόπο σε τόπο, και ύμνώντας με θερμούς, παιδικούς και πρωτόγονα χαριτωμένους στίχους τη ζωή των γοητευτικών περιπλανήσεων. Οι γονείς

του τον είχαν πάρει μαζί τους στη Δρέσδη, στη Βαϊμάρη, στη Φραγκφούρτη. Έντεκα ετών όμως ο μικρός ποιητής είχε τη δυστυχία να χάσει τη λατρευτή του μητέρα... Μά ο πόνος του μαλάκωσε όταν ο πατέρας του βρήκε μιá καινούργια σύντροφο. Γιατί η μητριά του τον άγκάλιασε με μητρική στοργή.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΜΥΛΛΕΡ
Σχ. Πρωτογερίδη

Πλούσια όσο και εύγενικά γενναίωδωρη, φρόντισε για την όσο γινότανε πιο έπιμελημένη μόρφωσι του αγαπημένου της αυτού θετού παιδιού... Έτσι, δεκαοκτώ ετών ο Γουλιέλμος γράφτηκε στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου για να σπουδάσει Φιλοσοφία και Ιστορία. Αναγκάστηκε όμως να διακόψει τις σπουδές του, υπακούοντας στην πολεμική κραυγή της σκλαβωμένης του πατρίδας, πούχε ξεσηκωθεί για να λυτρωθί από την μπότα του Βοναπάρτη. Έγστερα από την απελευθέρωσι της Γερμανίας, ο νεαρός ποιητής, φλογερός πατριώτης γεμάτος ιδανικά, γύρισε στο Πανεπιστήμιο για να συνεχίση τις σπουδές του. Σιγά - σιγά άρχισε να γνωρίζεται με τους καλλιτεχνικούς κύκλους του καιρού του. Τά πρώτα τραγούδια του άρχισαν να δημοσιεύονται στις καθημερινές έφημε-

ρίδες. Κι όταν το 1817 τέλειωσε τις σπουδές του, η 'Ακαδημία του Βερολίνου τον διώρισε συνοδό του κόμητος Σάκ, πού θάκανε ένα επίσημονικό ταξίδι στην Αίγυπτο. Το 1819 γύρισε στο Βερολίνο. Με την ψυχή του πλημμυρισμένη νοσταλγία για τη γραφική γενέτειρα, φτάνει στο Ντεσσάου. Γεμάτοι καμάρι οι συμπολίτες του δέχονται το δοξασμένο τους παιδί. Είναι ο πασίγνωστος, ο κοσμοαγάπητος ποιητής τους... 'Ο δούξ του Ντεσσάου Λεοπόλδος Δ' τον διορίζει βιβλιοθηκάριο στη βιβλιοθήκη της πόλεως. Και εκεί ο νεαρός κρατικός υπάλληλος έρωτεύεται τρελλά και άγνά την 'Αδελάιδα Μπάξεντοφ, κόρη του άρχηγού του πολιτικού οίκου του δουκός και έγγονή του περίφημου παιδαγωγού 'Ιωάννου Βερνάρδου Μπάξεντοφ.

'Ο γάμος τους έγινε τις τελευταίες ημέρες του 1821. Και το ζευγάρι των νεαρών παντρεμένων, όποτε είχε ευκαιρία, έκανε ρομαντικούς περιπάτους, όπως αυτός, εκείνη την άπαλά ανοιξιάτικη μέρα του 1822, στη δεξιά όχθη του Έλβα... 'Η μικρή 'Αδελάις έλάτρευε σαν είδωλο τον νεαρό, δοξασμένο άντρα της — τον έλάτρευε — αλλά άρχισε να μην τον πιστεύη. Γιατί κάποια άκαθόριστη σκιά είχε άρχισει να πέφτη ανάμεσά τους.

Είχε άρχισει να ξεχνιέται κάπου - κάπου ο ποιητής, νάναι άφηρημένος, να μένη ώρα πολλή με το όλοκαθαρό βλέμμα του στηριγμένο σ' ένα άπροσδιόριστο κενό... 'Ανήσυχη, η νέα σύζυγος, προσπαθούσε να μαντέψη την αίτια της μεταβολής αυτής : Οι αγαπημένοι των Μουσών ένθουσιάζονται και ψυχραίνονται το ίδιο εύκολα, αυτό πού τους θέλγει τη μιá μέρα τους αφήνει άσυγκινητους την άλλη, γιατί κάτι καινούργιο έρχεται όρμητικά να τους συγκινήση... «Ανακρεόντειος ποιητής» έχαρακτηρίστηκε ο αγαπημένος της άντρας... Μήπως δέ γεννήθηκε τη χρονιά πού σημειώθηκε η πιο πλούσια έσοδεία στα άμπελια του Ρήνου; Κάποτε, σε κάποιους στίχους του, ο ίδιος τ'όχει έμολογήσει με περηφάνεια : «Παιδιά κ' οι δυο του 'Οκτώβρη - το

άγνό κρασί κ' έγώ...». Τι πίστι και τι συνέπεια είναι δυνατόν να ζητήση μιá γυναίκα από έναν ποιητή πού σπινθηρίζει σαν το κρασί του Ρήνου;

Γεμάτη άγωνία η 'Αδελάις, άποφασίζει να έξακριβώση τι του συμβαίνει. Κ' ένα βράδυ, άνυπόμονη να λύση το πρόβλημα πού την βασανίζει, γλιστράει στο γραφείο του. Μ' ένα φοβερό καρδιοχτύπι βλέπει τον άντρα της σκυμμένο άπάνω στα χαρτιά του να γράφη, να γράφη πυρετικά! Πατώντας στις μύτες των ποδιών, ζυγώνει στο γραφείο και σκύβει άπάνω από τους ώμους του. Διακρίνει στο χαρτί άραδειασμένες γραμμές άνισες - στίχους! Ένα ποίημα για την άλλη — την αντίζηλο!

Γυρίζει ο Γουλιέλμος, τη βλέπει, και άμέσως τσαλακώνει το χαρτί και το κρύβει στη χούφτα του. Και τά χείλη του κουνιούνται έπιτιμητικά :

— 'Αδελάις! Με κατασκοπεύεις;

'Η φωνή του είναι νευρική, γεμάτη συγκρατημένη άγανάκτησι. 'Η γυναίκα αναλύεται σε λυγμούς... Σιγά - σιγά ο ποιητής επιβάλλεται στον έαυτό του και καταφέρνει να ήρεμήση.

— Γιατί κλαίς;

— Γιατί δεν μ' αγαπάς πιά... 'Αγαπάς μιάν άλλη...

Δέ διαμαρτύρεται, δεν της τό διαφεύδει... Τό σκυμμένο κεφάλι του υπογραμμίζει την όμολογία του...

— Αυτή συλλογιέσαι διαρκώς, συνεχίζει με άβάσταχτη πίκρα η νέα γυναίκα. Γι' αυτή γράφεις στίχους!

'Ενα χλωμό χαμόγελο διαγράφεται στα χείλη του Μύλλερ.

— Έχεις δίκιο, 'Αδελάις. Αυτή συλλογίζομαι, γι' αυτή γράφω στίχους...

— Και μου τό λές; Θεέ μου! Πόσο είμαι δυστυχισμένη...

'Η 'Αδελάις έχει πέσει σε μιá πολυθρόνα και αφήνει την πίκρα της να ξεσπάση σε δάκρυα... 'Ηρεμος, σοβαρός, ο ποιητής τη ζυγώνει, άνοίγει τη χούφτα του, ξετσαλακώνει το χαρτί και της τό δίνει. Κ' εκείνη διαβάζει άπληστα :

«Χωρίς Έλευθερία, τι θάσουν, ώ 'Ελλάδα;

Χωρίς έσένα, 'Ελλάδα, τι θάταν πάλι ο κόσμος;

'Ελάτε σεις, λαοί της κάθε ζώνης, τά στήθη για να ιδήτε όπου έχετε βυζάζει

το καθαρό το γάλα της σοφίας... Δήτε λοιπόν τά μάτια όπου σας έχουν λούσει

στης όμορφιάς τη λάμψη την ούράνια.

..... 'Ελάτε σεις, λαοί της κάθε ζώνης, 'Ελάτε, βοηθήστε, έλευθερώστε την Αυτήν, πού όλους σας έχει έλευθερώσει!»

Λίγο - λίγο, πίσω από τά στεγνωμένα δάκρυα της νέας γυναίκας

λάμπει η έμπιστοσύνη — μαζί με τον ένθουσιασμό...

— Είδες, μικρή μου 'Αδελάις, την μεγάλη σου αντίζηλο;... μουρμουρίζει η ζεστή φωνή του βάρδου. Είναι η αιώνια γαλάζια χώρα πού έδωσε τά Φώτα στον άνθρωπο... 'Η χώρα πού στέναζε αιώνες σκλαβωμένη, και τώρα σήκωσε θαρραλέα το κεφάλι! Δεν τη ζηλεύεις πιά... Δεν είναι έτσι;...

Δάκρυα καινούργια — από συγκινημένον ένθουσιασμό αυτή τη φορά — αύλακάνουν τά μάγουλα της νέας γυναίκας.

— Δεν τη ζηλεύω την αγαπημένη σου, τον βεβαιώνει. Την αγαπώ, την αγαπώ κ' έγώ, μαζί σου!

ΧΡ. Κ. ΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τεχνική του Έκπληκτος για πορτρέτο με μολύδι

Χαίρετε τα χρώματα, το φως.

μαθαίνοντας να σχεδιάζετε, να σκισάρετε ή και να ζωγραφίζετε, με οπουδήποτε οπίτι σας, έστω και αν ποτέ σας δεν άσχοληθήκατε με το σχέδιο!

Η ζωή σας θα πλουτιστή με μιá καινούργια χαρά. 'Ε' άρχισετε να βλέπετε με άλλα μάτια το κάθε τι. 'Ε' άνακαλύψετε την όμορφη παντού που υπάρχει. Και άντιστα θα μπορούτε ν' αποδώσετε έκφραστικό όποιοτε θέλησατε.

Όλοι μπορείτε να μάθετε να σχεδιάζετε!

Γιατί τό σχέδιο είναι έμφυτο σε ΚΑΘΕ άνθρωπο. Άλλοιως δεν θα είχαμε μόδε ποτέ να ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕ τό γράμμα του άλλου, τό σπίτι, τό αυτοκίνητο, τό έπίπλο, τό έξοχό μας έπίπλο. Αυτή την έμφυτη ικανότητά σας, η Σχολή ABC θα σας την άναπτύξη με τό μοναδικό σύστημά της. Η όμορφιά σας θα είναι σάντομη, πρόκληση, χάρη σή σφήνισι και την πλούσια εικονογράφηση των τευχών της διδασκαλίας μας και στη διαρκή συμπαράστασι του καλλιτέχνη πού θα σας καθοδηγή με τις γραπτές του κριτικές, με τις διορθώσεις των έργων σας και με τις συμβουλές πού θα σας δίνη με φροντίδα και στοργή.

Ο Καθηγητής σας, φίλος και συνεργάτης σας.

Θα σας βοηθήση σε κάθε δυσκολία σας και θ' άπαντήσει πρόθυμο σε κάθε άπορία σας ώστε ν' αξιοποιήσετε κατά τον καλύτερο τρόπο τις πολύτιμες γνώσεις πού σας δίνει η όμορφιά μας. Και, σε λίγους μήνες, διασκεδάζοντας, στο σπίτι σας, θα μεταπηδήσετε από τό «σχεδιάζω» του έρασιτέχνη στην ύψαια, δυναμική και έκφραστική απόδοσι του αληθινού καλλιτέχνη.

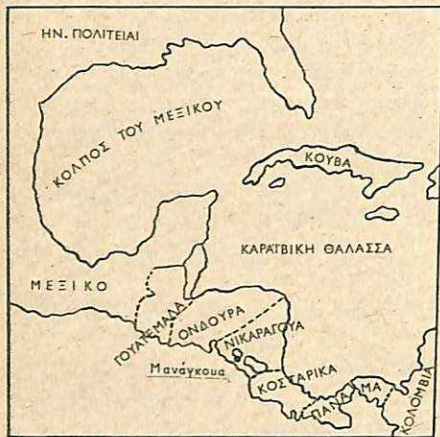
Ζητήστε μας πληροφορίες, στείλοντάς μας άμείσως, τό παραπλευρώς δελτίο.

ΣΧΟΛΗ ABC
ΣΧΕΔΙΟΥ — ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΑΙ: Πανεπιστημίου 16 (Τ. 134)
Τηλ. 617.811
ΘΕΣΣΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 68. Τηλ. 232.370

Παρακαλώ στείλατε μου ΔΩΡΕΑΝ και χωρίς υποχρέωσι μου τό εικονογραφημένο αναλυτικό τεύχος σας. Έσοκείως δρχ. 4 σε γραμματοσήμο για έξοδα.

ΟΝΟΜΑ.....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.....
ΤΗΛ.....
ΑΕΣΧΟΛΙΑ.....
Γιά κότω των 18 ετών, ήλικία.....

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ Κου ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αγαπητοί Έρυθροσταυρίται νέοι, Είς την Κεντρικήν Αμερικήν, εἰς τὸ στενὸν διαχώρισμα τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, κεῖται μία φίλη χώρα, ἡ Νικαράγουα. Πρό τινων μηνῶν ἐξέσπασεν ἐκεῖ ἡ ὀργή τῶν στοιχείων τῆς φύσεως καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς χώρας, ἡ Μανάγκουα, ἐτάφη ὑπὸ τὰ ἐρείπια. Ἡ ἐπακολουθήσασα δυστυχία εἶναι ἀπερίγραπτος. Μόνον ἐντὸς τῶν πρώτων δύο ἡμερῶν ἐτάφησαν 8.000 περίπου πρόσωπα, 20.000 εἶναι τραυματισμένοι, 250.000 ἄνθρωποι ἔμειναν ἄστεγοι καὶ πρέπει νὰ δημιουργήσουν ἐκ νέου στέγην, ἐπίπλωσιν, ἐνδυμασίαν καὶ συντήρησιν. Ποῖα φοβερά προβλήματα ἀντιμετωπίζουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἡμποροῦμεν πολὺ καλὰ νὰ τὸ ἐννοήσωμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, πού εἰς τὸ παρελθὸν ἐδοκίμασαμε τοιαύτας θεομηνίας εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου, εἰς τὸν Βόλον, εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, τὴν Δυτικὴν Πελοπόννησον, τὴν Μεσσηνίαν, τὰς Βορείους Σποράδας καὶ ἄλλα μέρη τῆς Πατρίδος μας. Καὶ μὲ εὐγνωμοσύνην ἐνθυμούμεθα τὴν πρόθυμον βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν πού μᾶς ἔδειξαν πολλὰ ξένα ἔθνη εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν συμφορῶν μας.

Ἐχομεν λοιπὸν χρέος, ἰδιαίτερος ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, νὰ ἐπιδείξωμεν τώρα τὴν συμπάθειάν μας καὶ τὴν συμπαράστασιν μας. Ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, μέλη τοῦ Ἐρυθροῦ

Σταυροῦ τῆς Νεότητος, ἅς δείξουν τὴν συμπαράστασιν των πρὸς τοὺς νέους τῆς Μανάγκουα, οἱ ὅποιοι εὐρέθησαν χωρὶς σπίτια, χωρὶς σχολεῖα, χωρὶς θρανία, χωρὶς βιβλία καὶ τετράδια, χωρὶς πόρον ζωῆς. Ἄς στείλουν τὴν συνδρομὴν των, ἔστω καὶ συμβολικὴν, διὰ νὰ δώσῃ ἡ Πατρίς μας τὸ παρὼν εἰς τὸν συναγερμὸν ὄλων τῶν Κρατῶν καὶ ὄλων τῶν Ἑρυθρῶν Σταυρῶν ὑπὲρ τῶν ἀναξιοπαθουσάντων συνανθρώπων μας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ.
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

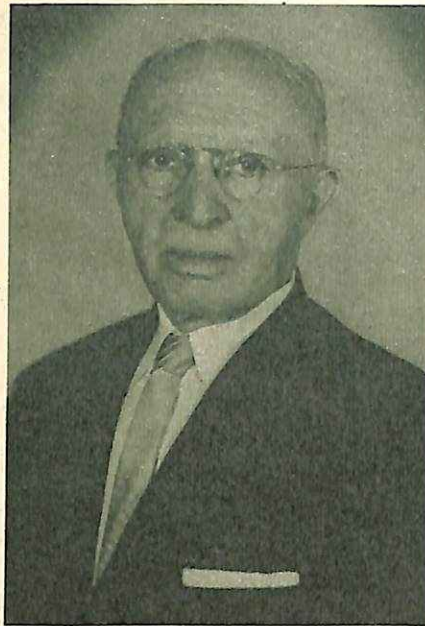
Ο Δ.Ε.Σ. ΔΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἀμέσως μετὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν κατάπαυσιν τοῦ πυρός, ἡ εἰς Σαϊγκὸν Ἀντιπροσωπεία τῆς «Ὁμάδος Δράσεως διὰ τὴν Ἰνδοκίαν», τῆς ὁποίας μετέχει ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἑρυθρῶν Σταυρῶν, ἤρχισεν ἐργαζομένη ἐντατικῶς διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν θυμάτων τοῦ Βιετνάμ τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις εἶναι αὐτόχρονα δραματικὴ.

Εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν ἀναφέρεται ὅτι 1.300.000 ἄτομα ἔχουν ἐγκαταλείψει τὰς κατοικίας των, ἐνῶ τὰ δάση, πολλὰ πόλεις, χωρία καὶ πεδιάδες εἶναι τελείως κατεστραμμένοι λόγῳ τοῦ πολέμου. Ὁ Ἑρυθρὸς Σταυρὸς τοῦ Βιετνάμ ἀπεδείχθη ἀνεπαρκής, λόγῳ τοῦ ὕψους τῶν καταστροφῶν, νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας. Τὰ ὄρφανὰ πολέμου ἀνέρονται εἰς ἄνω τῶν 300.000. Ἀνάπηροι ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, νήπια, χήραι κλπ. ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην βοήθειας.

Ὁ Δ.Ε.Σ. ζητεῖ τὴν συμπαράστασιν ὄλων διὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν αἱ δυσχέρειαι, διότι οὕτω μόνον ἡ βοήθεια θὰ καταστή δυνατὴ νὰ παρέχεται συντόμως καὶ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὰ τραγικὰ θύματα τοῦ πολέμου.

ΑΠΕΒΙΩΣΕΝ Ο Μ. ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ
ΘΕΟΔ. Γ. ΒΟΥΓΑΣ

Εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐπισημάνει τὴν ἀνάγκην ἰδρύσεως Μαθητικῶν Οἰκοτροφείων ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κωνστ. Γεωργακόπουλος. Ἡ ἱκανοποιητικὴ λειτουργία ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶχον ἰδρυθῇ εἰς Ζάκυνθον καὶ Ἀργοστόλιον μετὰ τοὺς σεισμοὺς τῶν Ἰονίων Νήσων τοῦ 1953, ἐνίσχυε τὴν ἐπιθυμίαν του διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δραστηριότητος τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τομέα. Εἰς τὴν ὀρεινὴν ἐπαρχίαν Καλαβρύτων ἡ ἀνάγκη ἦτο ἰδιαίτερος αἰσθητή. Ἐκατοντάδες μαθητῶν φοιτοῦν εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας, προερχόμενοι ἀπὸ χωρία κείμενα εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ στερούμενα συγκοινωνίας. Ἡ διαβίωσις τῶν παιδιῶν αὐτῶν εἰς τὰ Καλαβρύτα, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι δυσκολεύονται καὶ τὰς ἰδικὰς των στεγαστικὰς ἀνάγκας νὰ καλύψουν μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ 1943, ἦτο προβληματικὴ καὶ πάντως ἐπιζημία εἰς τὴν ὑγιεινὴν των ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ὁμαλὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰς σπουδὰς των. Ἡ ἀνάγκη Οἰκοτροφείου διὰ τὴν ἄνετον στέγασιν αὐτῶν τῶν παιδιῶν ἦτο πρόδηλος, ἀλλ' ἔλειπον τὰ χρήματα.

Ἐπληροφορήθη ὁμως τὴν πρόθεσιν τοῦ κ. Προέδρου εἰς ξενιτεμένους Καλαβρυτινὸς ὁ ὁποῖος, γεννηθεὶς εἰς τὸ χωρίον Κερέσοβα (σημερινὴ Κερασιά) τῆς ἐπαρχίας, εἶχε γνω-

ρίσει κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν τὰς ταλαιπωρίας τῆς φοιτήσεως εἰς σχολεῖον εὐρισκόμενον μακρὰν τῆς οἰκογενειακῆς του κατοικίας. Ὁ Καλαβρυτινὸς αὐτὸς ἦτο ὁ Θεόδωρος Βουγᾶς ὁ ὁποῖος, μεταναστεύσας εἰς νεαρωτάτην ἡλικίαν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, εἶχε προκύψει μὲ τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν τιμιότητά του, ὅπως ὄλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες μετανάσται, ἀλλ' οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὴν πατρίδα του. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τὴν ἰδρύσιν Οἰκοτροφείου εἰς τὰ Καλαβρύτα ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἰδικὴν του ἐπιθυμίαν νὰ βοηθήσῃ τὴν ἡρώϊκην καὶ μαρτυρινὴν κωμόπολιν. Καὶ διέθεσε κατὰ τὰ ἔτη 1961 - 1965 ὁ συμπαθέστατος «Μπάμπας Θεόδωρος» ὑπὲρ τὸ ἐκατομμύριον δραχμῶν τὸ ὁποῖον, συμπληρωθὲν ἀπὸ τὸν Ε.Ε.Σ. διετέθη διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ λαμπροῦ Μαθητικοῦ Οἰκοτροφείου τῶν Καλαβρύτων, δεχθὲν ἅμα τῇ ἀποπεράτωσιν τοῦ 85 μαθητρίας, ὑπὸ ἀρίστους ὁρους διαβίσεως καὶ ἐποπτευομένης μελέτης. Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκοτροφείου ἦτο πηγὴ μεγάλης χαρᾶς διὰ τὸν Θεόδωρον Βουγᾶν, ὁσάκις ἤρχετο εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Ε.Ε.Σ. ἐτίμησε τὸν εὐγενὴ δωρητὴν ἀνακηρύξας αὐτὸν Μέγαν Εὐεργέτην καὶ ἀπονείμας εἰς αὐτὸν διὰ χειρὸς τοῦ Προέδρου τοῦ τὴν ἀνωτάτην τιμητικὴν διάκρισιν του, τὸν Χρυσὸν Σταυρόν.

Τὴν 4ην Μαρτίου τοῦ τρ. ἔτους ὁ Θεόδωρος Βουγᾶς ἀπεδήμησεν εἰς τὴν χώραν τῆς αἰωνίας εἰρήνης, «εἰς τόπον ἡτοιμασμένον τοῖς ἀγίοις καὶ τοῖς ἀγγέλοις» τοῦ Ὑψίστου. Ἀλλὰ τὸ εὐλογημένον ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔργον του παραμένει εἰς τὰ Καλαβρύτα ὡς μνημεῖον τῆς ἀγάπης του πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ θὰ εἶναι πηγὴ διαρκoῦς εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς φιλοξενουμένας εἰς αὐτὸ νεαρὰς Ἑλληνίδας, εἰς τὰς προσευχὰς τῶν ὁποίων θὰ μνημονεύεται ὁ ἀείμνητος Μέγας Εὐεργέτης τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων.

Τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ε.Ε.Σ. ἅμα τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Θεοδώρου Βουγᾶ ἐξέδωκε τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

Τὸ Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, συνελθὼν ἐκτάκτως, ἐπὶ

τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου αὐτοῦ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΒΟΥΓΑ,
διὰ δωρεῶν τοῦ ὁποῖου ἀνηγέρθη τὸ ἐν Καλαβρύτοις φερώνυμον τοῦ Μαθητικοῦ Οἰκοτροφείου

Ψ ἡ φ ί ξ ε ι

- 1) ὅπως ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἡ Σημαία τοῦ ἐν Καλαβρύτοις Μαθητικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ πενήθησις τοῦτο ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα
- 2) ὅπως ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ μεταστάντος
- 3) ὅπως δημοσιευθῇ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς ἡμερησίαν Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν ἐν Καλαβρύτοις ἐκδοδομένην Ἐφημερίδα «Φωνὴ τῶν Καλαβρύτων».

Τὸ Κεντρ. Διοικ. Συμβούλιον
τοῦ Ἑλλ. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

*

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ

Ὁ Σταθμὸς Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐξυπηρετήσῃ διὰ τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν του κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον 1973, 9.161 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίαι, ἐκ τῶν ὁποίων 1.197 ἐξηκριβωμένα περιπτώσεις ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α.

Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς:

- α) Τραύματα, κατάγματα 3.732,
- β) Παθολογικά νοσήματα 4.050.
- γ) Λοιπαὶ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα κ.λπ.) 1.379.

Χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις: Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαί, 115. Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἁνθρακικοῦ, 34. Καρδιολογικά νοσήματα, 713. Λοιμώδη νοσήματα, 31. Ἐγκαύματα, 129. Μέθη, 88.

Ἐλήφθη αἷμα πρὸς ἐξέτασιν ἀπὸ ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ὑπόπτους μέθης, 4. Παροχὴ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἱατρικῶν ὁδηγῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων των, 51. Τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ. παρέσχε δωρεὰν δι' ἀπόρους φιάλας αἵματος, 209.

*

ΑΙ ΥΠΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

(Ἀποστολαὶ εἰδῶν βοήθειαι μέσῳ ἡμῶν)

- 1) Τὸ Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. Μ. Χατζήμπεη, ἀνὰ 2 δέματα καὶ 4 σάκκους εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Μανωλιάσσης Ἰωαννίνων καὶ Πετρίλου Καρδίτσας. 2) Τὸ Γυμν. Δεσκάτης Γρεβενῶν, 2 δέματα μὲ γραφ. ὕλιν εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Πετρώνας Βάλτου. 3) Τὸ Δημ. Σχολ. Γλυφάδας Φωκίδος, 1 δέμα μὲ γραφ. ὕλιν εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κεραμειῶν Λέσβου. 4) Τὸ Γυμν. Θηλέων Καβάλας, 1 δέμα μὲ γραφ. ὕλιν εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κεραμειῶν Λέσβου. 5) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἄνω Σύρου - Σύρου, 1 δέμα μὲ 3 χλ)μα λουκουμιῶν εἰς ἀσθενεῖς μαθητὰς τοῦ Δημ. Σχολ. τοῦ Ἀσκληπείου Ε.Ε.Σ. Βούλας. 6) Τὸ Δημ. Σχολ. Ὀρεινοῦ Ἱεραπέτρας, 1 χαρτ)τιον μὲ ξηρὸς καρπούς εἰς ἀσθενεῖς μαθητὰς τοῦ Δημ. Σχολ. τοῦ Ἀσκληπείου Ε.Ε.Σ. Βούλας. 7) Τὸ Δημ. Σχολ. Γερακίου Ἡρακλείου Κρήτης, 1 χαρτ)τιον μὲ σταφίδας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμοργιανῶν Βάλτου. 8) Τὸ Δημ. Σχολ. Νιπιδητοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, 1 χαρτοκιβώτιον μὲ σταφίδας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κονισκοῦ Καλαμπάκας. 9) Τὸ Γυμν. Παπάγου Ἀθηνῶν, 2 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἐπυροχωρίου Ὀλυμπίας. 10) Τὸ Ἰδιωτ. Ἐκπ)ριον «Ὁ Πλάτων», Ἀθηνῶν, 16 σάκκους καὶ 14 χαρτ)τια εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μουζίου Εὐρυτανίας. 11) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, ἀνὰ 3 δέματα μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Ἀνατ. Παπαρουσίου Εὐρυτανίας καὶ Πηγαδίων Δωδώνης καὶ ἀνὰ ἑτέρα 4 δέματα εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Ἀμειρίου Εὐρυτανίας, Χιράδων Μεγ)λεως, Πιανῆς Μαντινείας καὶ Τριυλίνου Βάλτου. 12) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἐπυροκάμπου Ἱεραπέτρας, 1 δέμα μὲ γραφ. ὕλιν εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κερκίνης Σιντικής καὶ ἑτέρα 3 δέματα εἰς τὸ Δημοτ. Σχολ. Κρικέλλου Εὐρυτανίας. 13) Τὸ Δημ. Σχολ. Καλυβίων Ἀττικής, εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κορυφῆς Τρικάλων, 4 σάκκους καὶ 6 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοήθειαι. 14) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Παιανίας Ἀττικής, 21 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγορᾶς Σουλίου Ἰωαννίνων. 15) Τὸ Δημ. Σχολ. Κομνηνῶν Ἐορδαίας 7 δέματα μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κρικέλλου Ἀμφιλοχίας. 16) Τὸ Γυμν. Ἀρρ. Βύρωνος Ἀθηνῶν, ἀνὰ 2 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὰ Γυμνάσια Ζαχαλιβερίου Θεσσ)κης, Ἀγ. Γεωργίου Τυμφορητοῦ καὶ Καρτενησίου Εὐρυτανίας. 17) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν 3 σάκκους μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Βουτσίου Γορτυνίας καὶ ἀνὰ ἑτέρας 2 σάκκους εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Φαλασίας Μεγαλοπόλεως καὶ Μεγάλης Κᾶψης Φθιώτιδος. 18) Τὸ Ἰδιωτ. Δημ. Σχολ. Ἀννης Κρουσταλάκη, Ἀθηνῶν, 6 δέματα μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Πρωτόπαπα Πωγωνίου. 19) Τὸ 85ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 12 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Καλουσίου Τριφυλίας. 20) Τὸ 148ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, 3 σάκκους μὲ εἶδη βοήθειαι, εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγίου Σώστη Τριφυλίας, ἀνὰ 4 σάκκους εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Ρητίνης Πιερίας καὶ Διμάνδρας Τριφυλίας καὶ ἀνὰ 3 σάκκους εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Βουτσίου Γορτυνίας καὶ Παλαιῦ Λουτροῦ Τριφυλίας. 21) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, ἀνὰ 4 καὶ 7 σάκκους ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Ρητίνης Πιερίας καὶ Γαρδικίου Ὀμιλίων Φθιώτιδος. 22) Τὸ Γυμν. Μεγάρων Ἀττικής, 2 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοήθειαι εἰς τὸ Δημ. Σχολ.

Ἀρίας Ἀργολίδος καὶ ἕτερα 12 χαρτ)τια εἰς Δημ. Σχολ. Ἀντικυθέρων. 23) Τὸ 1ον καὶ 2ον Δημ. Σχολ. Παπάγου Ἀθηνῶν, 2 δέματα καὶ 12 σάκκους εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Εὐνοερίου Καρδίτης. 24) Τὸ 21ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, ἀνὰ 2 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Σκαμνελίων, Βαβουρίου καὶ Μαυροπούλου Ἰωαννίνων, 4 σάκκους εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Στουρνάρειων Τρικάλων καὶ 1 σάκκον εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Περθεωρίου Μαντινείας. 25) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἰσίων Ἀθηνῶν, ἀνὰ 4 καὶ 3 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας, εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Μηλιωτῶν καὶ Πέτρας Ζαγορίου. 26) Τὸ Γυμν. Μαρκοπούλου Ἀττικῆς, 25 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἄνω Κρυφόβου Ἰωαννίνων. 27) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Ν. Ἡρακλείου Ἀττικῆς, 4 χαρτ)τια καὶ 2 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας, εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρίστης Κονίτης, ἀνὰ 2 χαρτ)τια καὶ 2 σάκκους εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Πηγαδίων Βάλτου καὶ Πέτρας Ζαγορίου, 3 χαρτ)τια καὶ 2 σάκκους εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Καρυδιᾶς Κομοτινῆς, 3 χαρτ)τια καὶ 4 σάκκους εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσόπετρας Κιλκίς καὶ ἀνὰ 2 χαρτ)τια καὶ 1 σάκκον εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Ριζανῶν Κιλκίς καὶ Κώστα Κιλιανῶν. 28) Τὸ 3ον Νηπ)γεῖον Γαλατσίου Ἀθηνῶν, 4 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας, 1 παιδικὸν στρώμα καὶ 1 κρεβάτι παιδικὸν εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀγίου Ἰωάννου Κορινθίας. 29) Τὸ Ἰδιωτ. Γυμν. Ἀθ. Ἀσιατίδου Κερατσινίου Πειραιῶς, 2 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὴν Κοινότητα Προμαχώνος Σιντικής. 30) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 15 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Γρανίτης Εὐρυτανίας. 31) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 6 χαρτ)τια εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγ. Παρασκευῆς Κοζάνης. 32) Τὸ Δημ. Σχολ. τῆς Ἰσθμιατικῆς Κοινότητος Ψυχικοῦ Ἀθηνῶν, ἀνὰ 6 καὶ 3 χαρτ)τια ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Χρυσορράχης Πωγωνίου καὶ Δραγωγίου Ὀλυμπίας. 33) Τὸ Ἰδιωτ. Σχολ. Α. Κωνσταντέα Ἀθηνῶν, 3 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀράτου Κομοτινῆς. 34) Τὸ Ἰδιωτ. Σχολ. «Ἁγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης» Ν. Ψυχικοῦ Ἀθηνῶν, ἀνὰ 5 καὶ 3 χαρτ)τια ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Μακροχώρας Θεσπρωτίας καὶ Λεχανῶν Ἡλείας. 35) Τὸ 19ον Δημ. Σχολ. Νικαίας Πειραιῶς, 1 χαρτ)τιον μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κρυονερίου Φιλιατῶν. 36) Τὸ 35ον Δημ. Σχολ. Πειραιῶς, ἀνὰ 5 καὶ 8 χαρτ)τια ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Τριδένδρου καὶ Ἐπιανῶν Εὐρυτανίας. 37) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς, ἀνὰ 7 καὶ 4 δέματα ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Βαβουρίου Θεσπρωτίας καὶ Παλαιοχωρίου Φιλιατῶν καὶ ἀνὰ 3 δέματα εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Σκαμνελίων καὶ Τραπεζοῦ Κοινότητος. 38) Τὸ 24ον Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν, 3 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Καταργίου Καρδίτης. 39) Τὸ 1ον Οἰκον. Γυμν. Ἀθηνῶν, 15 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρίστης Κονίτης καὶ 3 χαρτ) εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης Ρεθύμνου. 40) Ἡ Ἰόνιος Σχολὴ Φιλοθέης Ἀθηνῶν, 7 σάκκους καὶ 1 χαρτ) εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Ἀράτου Κομοτινῆς, 5 σάκκους καὶ 2 χαρτ) εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Βλίζιανῶν Μεσολογγίου καὶ 2 σάκκους

καὶ 3 χαρτ) εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Φλαμπούρων Καλαβρύτων. 41) Τὸ 10 Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν, 8 δέματα μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Διασέλλου Ἀρτης. 42) Τὸ 1ον Γυμν. Θηλ. Ζωγράφου Ἀθηνῶν, 3 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὴν ἄπορον οἰκονομίαν τῶν ἀδελφῶν Ἀθ. Φαρμάκη εἰς Πεντάκορφον Ἀγρινίου. 43) Τὸ Β' Γυμν. Θηλ. Ζωγράφου Ἀθηνῶν, 5 χαρτ)τια μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς Δημ. Σχολ. Καλυβίων Κορινθίας. 44) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κιάτου, ἀνὰ 5 καὶ 4 δέματα ἀντιστοίχως εἰς τὰ Δημ. Σχολ. Βατολάκου Γρεβενῶν καὶ Παλαιοχωραίου Ναυπακτίας. 45) Τὸ Δημ. Σχολ. Χουμερίου Ἡρακλείου Κρήτης, 2 δέματα μὲ ξηροὺς καρποὺς εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Νάσιων Καλαβρύτων. 46) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Λαμίας 1 δέμα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Μερκουρίου Ἀργολίδος. 47) Τὸ Δημ. Σχολ. Καλλονῆς Λέσβου, 2 σάκκους μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Παναγίας Πολυκερίου Τρικάλων.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ (μέσφ ἡμῶν)

1) Τὸ Δημ. Σχολ. Μαυροθαλάσσης Σεργῶν, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 200. 2) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Τυμπακίου Κρήτης, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 100. 3) Τὸ Γυμν. Βέλλου Κορινθίας, ὑπὲρ Ἀρχ)πτην Ἀθηνῶν δρχ. 700. 4) Τὸ Δημ. Σχολ. Δεσφίνης Φωκίδος, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 300. 5) Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Κοζάνης, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 350. 6) Τὸ Δημ. Σχολ. Βαλτοχωρίου Θεσσ)κης, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 230. 7) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς, διὰ τὸν ἄπορον ἀσθενῆ μαθητὴν Βικτωρα Χατζαντώνη δρχ. 400. 8) Τὸ Δημ. Σχολ. Πολυκερίου Παραμυθίας, διὰ τοὺς πληγέντας ἐκ τῶν σεισμῶν κατοίκους τῆς Νικαράγουας Ν. Ἀμερικῆς δρχ. 105. 9) Τὸ Δημ. Σχολ. Προσπλίου Λακωνίας, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 100. 10) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀφράτων Χανίων, δι' ἀσθενῆ μαθητρίαν δρχ. 173. 11) Τὸ Δημ. Σχολ. Χορυλιδίου Ζακύνθου, διὰ τὴν ἐξόφλησιν λογ)σμοῦ Περιδικοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. ἀπόρου τινὸς Σχολείου δρχ. 112. 12) Τὸ Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης Ἀργῶς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 100. 13) Τὸ Δημ. Σχολ. Κρανέας Γρεβενῶν, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 200. 14) Τὸ Δημ. Σχολ. Λουκισίων Θηβῶν, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 205. 15) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Κορυδαλλοῦ Πειραιῶς, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 400. 16) Τὸ Δημ. Σχολ. Μαλαθούρου Χανίων, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 400. 17) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀλιβερίου Εὐβοίας, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 1.400. 18) Τὸ Δημ. Σχολ. Εὐκαρπίας Κιλκίς, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 220. 19) Τὸ Γυμν. Λευκίμης Κερκύρας, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. δρχ. 953,5. 20) Ἡ Δ)σσα Κα Ἀνδρομάχης Συμυρῆ ὑπὲρ ὀρφανοῦ παιδὸς τοῦ Νοτ. Βιενάμ δρχ. 500. 21) Τὸ Ἑλλην. Δημ. Σχολ. τῆς πόλεως Enzweiingen Δυτ. Γερμανίας μάρκα 40.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ
(Ἀπ' εὐθείας ἀποστολαὶ εἰδῶν βοθηθείας)
1) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἰσθμίας Κορινθίας

εἰς Ἑλληνορθόδοξα Σχολεῖα τῆς Οὐγκιάντα, 15 τόμους τῆς Καινῆς Διαθήκης. 2) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἀγ. Ἰωάννου Ρέντης, εἰς ὀρεινὰ Σχολεῖα Ναυπακτίας διάφορα σχολικὰ εἶδη. 3) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίας, εἰς πυροπαθῆ οἰκονομίαν τῆς Κυπαρισσίας 70 τεμάχια ἱματισμοῦ. 4) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Φιλιατῶν εἰς Ἀσυλον Ἀνιάτων Φιλιατῶν γλυκὰ καὶ τσιγάρα. 5) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου εἰς Δημ. Σχολ. Μαυροπούλου Πωγωνίου 22 χαρτ)τια μὲ εἶδη ἱματισμοῦ καὶ τροφίμων. 6) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Γαστούνης Ἀμαλιάδος, εἰς Δημ. Σχολ. Χρυσανγῆς Παραμυθίας 2 χαρτ)τια μὲ γραφικὴν ὕλην καὶ ἱματισμὸν. 7) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων Ἀττικῆς, 9 χαρτ)τια μὲ τροφίμα, ἱματισμὸν κλπ. εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Μεγαρίδος ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτῆς. 8) Τὸ Δημ. Σχολ. Λυκοποριῆς Σικανῶν, 2 δέματα μὲ ἱματισμὸν, γραφικὴν ὕλην κλπ. εἰς Δημ. Σχολ. Ἀργυροπηγαδίου Θέρμου. 9) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀντιρίου Ναυπακτίας, ἀνὰ 3 δέματα μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Κοκκινόχωριον καὶ Γραμμένης Ὀξυᾶς Ναυπακτίας. 10) Τὸ Δημ. Σχολ. Σιδηροκάστρου Τριφυλίας, εἰς Ὀρφ)φεῖον Κυπαρισσίας 17 κιλὰ ἐλαίου. 11) Τὸ 26ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, εἰς Κοινότητα Μαυροπούλου Πωγωνίου 68 δέματα μὲ διάφορα εἶδη βοθηθείας καὶ ἕτερα 55 δέματα εἰς τὸ Δημ. Σχολ. Παλαιοβράχας Φθιώτιδος. 12) Τὸ Δημ. Σχολ. Δουμπιῶν Σταγείρων, εἰς ἄπορον μαθητὴν τοῦ Σχολείου μίαν πλήρη καινουργῆ ἐνδυμασίαν καὶ τροφίμα εἰς ἄπορον γραΐαν. 13) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσσοῦ Κορινθίας, 4 δέματα μὲ γραφικὴν ὕλην, ἱματισμὸν κ.λ.π. εἰς Δημ. Σχολ. Κώμης Ἀρχαδίας. 14) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρχαγγέλου Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς Δημ. Σχολ. Πυλωρίου Κοζάνης καὶ Πεπονιάς Βετού ἀπὸ 1 χαρτ)τιον μὲ σταφίδας. 15) Τὸ Δημ. Σχολ. Βραχατίου Κορινθίας εἰς Δημ. Σχολ. Ἀμουρίου Ἐλασσόνας 4 δέματα μὲ γραφικὴν ὕλην κ.λ.π. 16) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς ἀπόρους μαθητὰς τοῦ Σχολείου γραφικὴν ὕλην καὶ εἶδη ὑποδήσεως καὶ παιγνιδίων, εἰς δὲ τὴν Ἑνορίαν τοῦ Ἀγ. Τίτου Ἡρακλείου 4 μεγάλα δέματα διὰ ἀπόρους ἐνορίτας. 17) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Μαρκοπούλου Ἀττικῆς, εἰς Δημ. Σχολ. Ἀγ. Βασιλείου Ἀρτης, 7 μεγάλα δέματα μὲ τροφίμα, ἱματισμὸν καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας. 18) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Λεωνιδίου Κυνουρίας, χριστουγεννιάτικα δῶρα εἰς ἀπόρους συμμαθητὰς καὶ δέματα μὲ ἱματισμὸν καὶ γραφικὴν ὕλην εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Βασίλης καὶ Νεοχωρίου Κυνουρίας. 19) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς, εἰς Ὀρθόδοξον Χριστιανικὴν Ἀδελφότητα Πειραιῶς, 7 χαρτ)τια μὲ τροφίμα ὑπὲρ τῶν σκοπῶν αὐτῆς. 20) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Κρήτης, δέματα μὲ ἱματισμὸν, γλυκίσματα κλπ. εἰς Δημ. Σχολεῖα Δωριῶν καὶ Καρυδίου τὰ Δημ. Σχολεῖα Δωριῶν καὶ ἐκ 8 ἀπόρους οἰκονομίας Νεαπόλεως δέματα μὲ τροφίμα καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας. 21) Τὸ Δημ. Σχολ. Κουρουνοχωρίου Νέξου, εἰς δύο πτωχὰς οἰκονομίας δέματα μὲ τροφίμα καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας. 22) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Ἱμτητοῦ Ἀθηνῶν, εἰς κ. Δημαρχον Ἱμτητοῦ διὰ τὸ υλοθετηθὲν ἀκριτικὸν Σχολεῖον δέματα μὲ παιγνιδία, ἱματισμὸν, γραφικὴν ὕλην κ.λ.π. 23) Τὸ Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Σταγείρων εἰς

ἀσθενῆ τοῦ χωρίου τῶν τροφίμα καὶ φάρμακα. 24) Τὸ Δημ. Σχολ. Γονούσης Κορινθίας, εἰς Δημ. Σχολ. Ἰτέας Γρεβενῶν διάφορα εἶδη βοθηθείας. 25) Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Βεροίας, δέματα μὲ ἱματισμὸν καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας εἰς Δημ. Σχολ. Σουκῆς Ἡμαθίας. 26) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἐλαιῶνος Φωκίδος, δέματα μὲ εἶδη βοθηθείας εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Ἀρτοτίνης, Σουκῆς, Στρώμης, Πενταγίων, Μακρυνῆς καὶ Καρουτῶν. 27) Τὸ Δημ. Σχολ. Βασιλικῆς Τριφυλίας, εἰς Δημ. Σχολ. Ὀρεινοῦ Τριφυλίας εἶδη ἱματισμοῦ. 28) Τὸ Γυμν. Θηλ. Ρεθύμνου, εἰς Γεν. Κρατ. Νοσοκομεῖον καὶ τὸ Γηροκομεῖον τῆς πόλεως γλυκὰ καὶ ἄλλα χριστουγεννιάτικα δῶρα. 29) Τὸ Λύκειον Κ. Σταυριανοῦ Πειραιῶς, εἰς Ἀντιμάχειαν Κώ καὶ Κεφαλόβρυσον Κονίτης, δέματα μὲ εἶδη ἱματισμοῦ, παιγνιδία κλπ. 30) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς Δημ. Σχολ. Βουτῶν Ἡρακλείου δέματα μὲ τροφίμα καὶ ἱματισμὸν. 31) Τὸ 24ον Δημ. Σχολ. Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς Δημ. Σχολ. Βουτῶν διάφορα εἶδη βοθηθείας. 32) Τὸ 1ον Γυμν. Ἀρρ. Ρεθύμνου, 35 δέματα μὲ εἶδη τροφίμων κλπ. εἰς ἱσαρίθμους πτωχὰς οἰκονομίας τῆς πόλεως. 33) Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Θεσσ)κης, εἰς Δημ. Σχολ. Νεοχωρακίου Φλωρίνης, 2 χαρτ)ια μὲ γραφικὴν ὕλην. 34) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀμπελακίου Ἀμφιλοχίας, εἰς δύο πτωχὰς οἰκονομίας χρηματικὴν ἐνίσχυσιν, εἶδη τροφίμων εἰς δύο ἀπόρους ἀσθενεῖς καὶ γραφικὴν ὕλην εἰς ἐνδεεῖς μαθητὰς τοῦ Σχολείου. 35) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ἱεραπέτρας Κρήτης, εἰς 12 ἀπόρους οἰκονομίας τοῦ χωρίου τῶν καὶ τοῦ γειτονικοῦ χωρίου τῆς Καλαμπάκας δέματα μὲ τροφίμα καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας. 36) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀσσοῦ Κορινθίας, εἰς Δημ. Σχολ. Ὀρεινῆς Πύργου

Ἡλείας 8 δέματα μὲ ἱματισμὸν, ὑπόδησιν, γλυκίσματα κλπ. 37) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Διδυμοτείχου, εἰς Γεν. Νοσοκομεῖον Διδ)χου δῶρα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς. 38) Τὸ 40ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, εἰς τὰ Δημ. Σχολεῖα Βουτσίου Ἀρχαδίας καὶ Κυνηγοῦ Πυλίας, δέματα μὲ ἱματισμὸν καὶ ἄλλα εἶδη βοθηθείας.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ (Ἀπ' εὐθείας)

1) Τὸ Δημ. Σχολ. Μηλιωτῶν Ζαγορίου, εἰς τὴν πυροπαθῆ οἰκονομίαν τοῦ Δημητρ. Λιόλη δρχ. 300. 2) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Κυπαρισσίας, εἰς τὴν πυροπαθῆ τῆς πόλεως Κυπαρισσίας δρχ. 1.500. 3) Τὸ Δημ. Σχολ. Λευκῶν Πάρου, εἰς 3ην Μεραρχίαν Κιλκίς διὰ τοὺς ἀκρίτας δρχ. 300. 4) Τὸ 12ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν, εἰς Ἀσυλον Ἀνιάτων Πατρῶν δρχ. 1.000, εἰς Ἱδρυμα Κεφαλάλων δρχ. 1.000, εἰς Γηροκομεῖον Πατρῶν δρχ. 1.000, εἰς Δημ. Σχολ. Φλαμπούρων Καλαβρύτων δρχ. 1.000, εἰς 3 πτωχὰς οἰκονομίας εἶδη τροφίμων ἀξίας 1.000 δρχ., εἰς Ἐρανον Ἀγάπης δρχ. 300. 5) Τὸ Δημ. Σχολ. Σιδηροκάστρου Τριφυλίας, εἰς Ἐρανον Ἀγάπης δρχ. 150. 6) Τὸ Δημ. Σχολ. Δουμπιῶν Σταγείρων, εἰς Ἐρανον Ἀγάπης δρχ. 160. 7) Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀρχαγγέλου Ἡρακλείου Κρήτης, εἰς ἄπορον καρδιοπαθῆ μαθητρίαν τοῦ 46ου Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν δρχ. 542. 8) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Λεωνιδίου Κυνουρίας, εἰς Ἐρανον Ἀγάπης δρχ. 250. 9) Τὸ Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Σταγείρων, εἰς ἀσθενῆ τοῦ Σανατορείου Ἀσβεστοχωρίου καὶ εἰς Ἐρανον τῆς Ἀγάπης δρχ. 150, καὶ 170. 10) Τὸ Γυμν. Δι-

καίων Θράκης, εἰς ἀπόρους μαθητὰς τοῦ Σχολείου δρχ. 500, καὶ εἶδη καινουργοὺς ἱματισμοῦ ἀξίας 1.270 δρχ. 11) Τὸ Δημ. Σχολ. Σουλκάστρου Κορινθίας, εἰς ἀπόρους τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Κορίνθου δρχ. 500. 12) Τὸ Δημ. Σχολ. Κώστου Πάρου, εἰς Ὀρφ)φεῖον Πάρου δρχ. 407. 13) Τὸ Γυμν. Θηλ. Ρεθύμνου Κρήτης εἰς Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ρεθύμνου δρχ. 850, καὶ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς ἀπόρους μαθητρίας ἐκ δρχ. 500. 14) Τὸ 1ον Γυμν. Ἀρρ. Ρεθύμνου, εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Ρεθύμνου δρχ. 380. 15) Τὸ Δημ. Σχολ. Βουτῶν Ἡρακλείου Κρήτης, βιβλιάρια προκοδοτήσεως εἰς δύο ἀπόρους μαθητρίας ἑκάστον ἐκ δραχμῶν 1.500, καὶ βιβλιάρια Ταχυδρ. Ταμειυτηρίου εἰς τρεῖς ἀπόρους μαθητὰς, ἑκάστον ἐκ δραχμῶν 200. 16) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Θεσσ)κης, εἰς καταστάνα ἀνάτηρον πατέρα δύο μαθητῶν τῶν δρχ. 2.000, εἰς Ψυχολογ. Κέντρον Βορ. Ἑλλάδος δρχ. 400, εἰς Ἱδρυμα «Ὁ Καλὸς Σαμαρεῖτης» δρχ. 400, εἰς Ὀρφ)φεῖον «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος» δρχ. 400, εἰς Διακαστήριον Προστασίας Ἀνηλίκων δρχ. 400, καὶ εἰς Ἐρανον τῆς Ἀγάπης δρχ. 400. 17) Τὸ Δημ. Σχολ. Φιλοθέης Ἀθηνῶν, εἰς Δημ. Σχολ. Μαυροπούλου Πωγωνίου δρχ. 500. 18) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ἱεραπέτρας Κρήτης, εἰς δύο ὀρφανὰ τοῦ δυστυχήματος τοῦ χωρίου Καλαμανάς δρχ. 1.220, καὶ εἰς τέσσαρας πτωχὰς οἰκονομίας Ἱεραπέτρας δρχ. 205. 19) Τὸ Δημ. Σχολ. Προσπλίου Λακωνίας, εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν Γυθείου δρχ. 250. 20) Τὸ 40ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν, εἰς τὴν πυροπαθῆ μαθητρίαν Μαρίαν Μπίτην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐκ δραχμῶν 3.207. 21) Τὸ Δημ. Σχολ. Ζάκρου Σητείας, διὰ τὴν ἀνέγερσιν Κοινот. Ἱατροῦ δρχ. 14.000.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΚΡΑΤΩΝ ΖΩΝΩΝ (Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 14)

δρῦς, οἱ καστανιές, οἱ ὀξυές καὶ τόσα ἄλλα δένδρα, μαζὶ μὲ τὴν εὐχαρίστησι γιὰ τὸ ὠραῖο περιβάλλον, ποὺ βρίσκειται ὀλόγυρά του, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ νοιώθῃ καὶ κάποια μελαγχολία γιὰ ὅ,τι ἐξαφάνισε ἡ ἀπερισκεψία τοῦ ἀνθρώπου.

Στὶς χώρες ποὺ εἶναι πλησιέστερες πρὸς τὴν διακεκαυμένη ζώνη, παράλληλα μὲ τὰ δάση τῶν φυλλοβόλων υπάρχουν καὶ τὰ δάση τῶν ἀειθαλῶν δένδρων : ἐλάτα, πεῦκα, πρίνοι, κυπαρίσσια, ἀγριελιές κ.ἄ. Τὸ κρῶτο τοῦ χειμῶνα δὲν εἶναι στὶς περιοχὲς αὐτὲς τόσο δυνατό, ὥστε τὰ δένδρα νὰ ἀναγκάζωνται νὰ φυλλορροοῦν. Ὅπου οἱ βροχὲς εἶναι ἀρκετές, τὰ δάση αὐτὰ εἶναι πυκνὰ καὶ ἀρκετὰ μεγάλα. Ὅπου ὅμως τὸ ποσὸν τῆς βροχῆς, ποὺ πέφτει κάθε χρόνον, δὲν εἶναι ἀρκετὸ τὸ δὲ καλοκαίρι εἶναι ξηρὸ καὶ θερμὸ, τὸ δάσος γίνεταί ἀραιὸ, ὥστε δὲν σκεπάζει ὀλόκληρο τὸ ἔδαφος. Τὰ φυτὰ ποὺ τὸ ἀποτελοῦν δὲν εἶναι πιά μεγαλόπρεπα δένδρα. Εἶναι μᾶλλον θάμνοι μεγάλοι, μὲ φύλλα σκληρὰ καὶ μὲ χοντρή ἐπιδερμίδα, ὥστε νὰ ἀντέχουν στὴν ξηρασία καὶ τὴν ὑψηλὴ θερμοκρασία. Τέτοια δάση ἀπὸ θαμνόδεντρα υπάρχουν κυρίως στὶς παραμεσόγειες χώρες, στὶς ὁποῖες ἀνήκει καὶ ἡ πατρίδα μας.

Ὅπως μᾶς πληροφοροῦν ἀρχαῖοι ἱστορικοί, πρὶν ἀπὸ 2000 - 2500 χρόνια, στὶς χώρες τῆς μεσογείου ὑπῆρχαν μεγάλα δάση ἀπὸ δρῦς, καστανιές, ὀξυές,

πεῦκα κ.ἄ.π. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ δάση αὐτὰ καταστράφηκαν γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ ξυλεία τους στὶς διάφορες κατασκευὲς τοῦ ἀνθρώπου, ἐκάηκαν γιὰ νὰ δημιουργηθοῦν, νέες καλλιεργήσιμες ἐκτάσεις ἢ βοσκότοποι. Ὅπου ὅμως ἐξαφανίζονταν τὸ δάσος, ἀκολουθοῦσε ἡ καταστροφή. Ἡ διάβρωσι ἀπὸ τὰ νερά τῆς βροχῆς ἀπογύμνωνε τὸν τόπο καὶ χεῖμαρροι ὀρμητικοὶ παρέρσαν ἐπὶ θάλασσα τὸ γόνιμο ἔδαφος. Ἐτοί ἐμείναν οἱ βράχοι γυμνοὶ ὅπου κανένα φυτὸ δὲν μπορούσε νὰ εὐδοκιμήσῃ. Μαζὶ ὅμως μὲ τὸ δάσος ἐξαφανίζονταν καὶ τὰ ζῶα ποὺ ζοῦσαν μέσα σ' αὐτό. Οἱ λύκοι, οἱ ἀγριόχοιροι, οἱ ἀρκούδες, τὰ ἐλάφια ἐξαφανίστηκαν ἀπὸ τὰ περισσότερα μέρη καὶ μόνον ὅπου διατηρήθηκαν σχετικὰ μεγάλα καὶ πυκνὰ δάση υπάρχουν ἀκόμη. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ζῶα τοῦ δάσους ὅπως οἱ ἀλεπούδες, τὰ κουνάβια, οἱ κυνίτσες, ἀλλὰξαν συνήθειες καὶ ζοῦν τώρα στοὺς θαμνότοπους.

Ὅλα αὐτὰ ἀλλοιώνουν τὸ περιβάλλον, οἱ δὲ μεταβολὲς αὐτὲς ἔχουν βλαβερὲς ἐπιδράσεις ὅχι μόνον στὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ, ἀλλὰ καὶ στὸν ἀνθρώπο ἀκόμη. Καὶ ὅπως ξέρομε, σὲ ὅλες τὶς χώρες τοῦ κόσμου, λαμβάνονται μέτρα γιὰ τὴν διατήρησι τοῦ περιβάλλοντος καὶ καταβάλλονται μεγάλες προσπάθειες γιὰ τὴν ἀναδάσωσι. Γιατὶ πραγματικὰ οἱ ὀφέλειες ποὺ παρέχει τὸ δάσος στὸν ἀνθρώπο εἶναι ἀνεκτίμητες, ποὺ καίμια ἀπὸ τὶς πολυποικίλες ἐφευρέσεις του δὲν μπορεῖ νὰ τις ἀντικαταστήσῃ.

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

ΤΟ ΚΑΡΙΟΦΙΛΙ

(Συνέχεια από την σελίδα 19)

θηκε ο Θύμιος κ' έδειξε το τουφέκι που κρεμότανε στον τοίχο σταυρωτά με μια παλαιά κουμπούρα.

— Αύτ ό ; Μά αυτό δεν είναι τουφέκι για θέατρα και πανηγύρια... Αυτό είναι τουφέκι από πόλεμο... Δεκάξι χρονών τ' άρπαξε ο παπούλης μου λάφυρο στα Δερβενάκια και θά το κάνωμε τώρα ... μασκαράτα!

Μιλούσε αυστηρά με μάτια που άστραφταν από μια παράξενη φλόγα και καθώς είχε γείρει πίσω το κεφάλι και τους ώμους φαινότανε σαν νάχε ξαφνικά ψηλώσει.

— Μά... δεν είναι κακό, τραύλισε το άγόρι.

— Άκουσε, γιέ μου. Μπορεί για σένα και τ' άλλα παιδιά των χρόνων σου τ' άλλα αυτά νά'ναι είτε «περίεργα» παλιά θυμητικά, είτε αφορμή για να καμαρώνουν. Μά κάνετε λάθος. Όπως δεν παίζετε με το δισκοπότηρο, άλλο τόσο δεν έχετε δικαίωμα να παίζετε μ' αυτά. Χρωστάτε να τ' αέσετε σαν άγια των άγιων. Γιατί μ' αυτά κερδήθηκε ή λευτεριά του τόπου όπου ζήτε. Άν είχανε ανθρώπινη λαλιά θά σ'αε διηγόντουσαν άγώνες, μάχες, ήρωϊσμούς, κινδύνους που έσείς ούτε καν φανταστήκατε ποτέ.

— Μά, νονά... δοκίμασε να τή διακόψη ο μικρός.

— Άσε με να μιλήσω. Κι αφού δεν βρέθηκε άλλος να σ'αε τ'α πη, άς τ' άκούσετε από μένα κ' έσύ κι ο φίλος σου, που γύρισε και θά γυρίση κι άλλα μέρη.

— Πριν δυό χρόνια μέναμε στην Άθήνα, είπε ο Τάσος.

— Στην Άθήνα!... Ξανάκανε με πίκρα ή γερόντισσα. Είχα πάει πέρσι να κανονίσω κάποια δουλειά και μάλωσε ή καρδιά μου σαν είδα να πουλάνε στα παλιατζιλίκια («παλαισιωπωλεϊα» τ'α λένε τώρα), είκονίσματα, φορεσιές κεντημένες στ'ό χέρι κι άρματα του Άγώνα. Να! Είδα να πουλάνε φυσεκλίκια και μπαλάσκες, λές κ' ήτανε κουτάκια για πούντρα ή για τσιγάρα. Είδα κουμπούρες και καριοφίλια που βροντήξανε σ'ε μάχες και σώσανε χριστιανούς, και θέρισαν έχθρούς, άρματα που ήτανε τ' άγια των άγιων όσων τ'α κρατούσαν, να τ'α πουλάνε σ'ε ξένους κι αλλόφυλους σαν άχρηστα παράξενα μπιχλιμπίδια. Έ! πάλι καλά που δεν πουλούν σαν «έλληνικά θυμητικά» και τ'α κόκ-

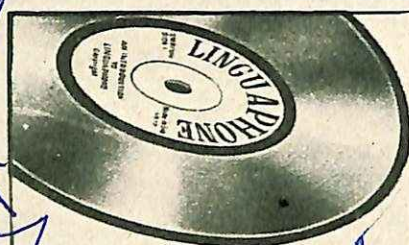
καλα τών γονιών μας! Θόλωσε τ'ο μάτι μου από δίκαιη όργη και λυπήθηκα γιατί δεν ήξερα άρκετά γράμματα να καθήσω να τούς τ'α γράψω. Μά αφού τώρα βρήκα έσ'ας, θά σ'αε τ'α πω για να τ'α νοιώσετε βαθιά και να τ'α πήτε και σ'ε άλλους. Οί άνθρωποι που κρατούσαν τ'α όπλα αυτά, τ'α σέβονταν γιατί από τ' άρματα κρεμόταν ή τιμή κ' ή άξιοπρέπεια τους. «Πασά μου έχω τ'ο σπαθί, βεζύρη τ'ο τουφέκι» λέγανε. Αυτά ήταν ή προστασία κ' ή σωτηρία τους. Αυτά γλυτώσανε τή γενιά μας από τόν άφανισμό και καθάρισανε τόν τόπο από τόν ξένο άφέντη. Δεν παίζανε μ' αυτά. Δεν κάνανε θέατρο, ούτε μασκαράλίκια. Μ' εκείνα φτιάξανε τόν τόπο, που σεις χαϊρόσατε σήμερα λεύτεροι, και γι' αυτό «Τ' άντρεωμένου τ' άρματα πρέπει να λειτουργούνται».

Γύρισε τή ματιά της πρ'ος τόν

τοίχο όπου κρεμότανε τ'ο καριοφίλι του παπού της.

— Πριν τ'ο ξεκρεμάσω για να τ'ο λαδώσω και να τ'ο καθάρίσω — όπως με δίδαξε ο παπούς μου, — κάνω τ'ο σταυρό μου σαν μπροστά σ'ε εικόνισμα. Σ'ε εικόνισμα θαυματουργό, γιατί κι αυτό θαυματουργήσε για χάρι μας, κι άπάνω του άναζητών τ'α άχνάρια τών χειρών που τ'ο βροντούσαν για να τ'α προσκυνήσω...

Σώπασε λαχανιασμένη σαν νάχε τρέξη. Τ'α παιδιά τήν άκούγαν αλαλιασμένα. Με τ'ο στόμα τής γριάς έγγονής του άγωνιστή νομίζανε π'ως άκούγαν να τούς μιλούν όλοι εκείνοι που πριν έκατ'ον πενήντα χρόνια μαχθήσανε, βασανιστήκανε, κινδυνέψανε για ν' αφήσουν σ'ε μ'ας μια σπιθαμή έλευθερο χώμα, και πάνω από όλα τήν περηφάνεια να μη σκύβουμε τ'ο κεφάλι σ'ε ξένο άφέντη.

ΕΝΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

τὴν ἡμέρα ἄρκει γιὰ νὰ μιλήσουν τὰ παιδιὰ σας ἀγγλικά, γαλλικά, γερμανικά

Άλλά μαζί τους θά μιλήσετε και σεις! Αυτό έχει συμβῆ με τούς πιο πολλούς γονεϊς. Τό Linguaphone επιβάλλει τήν παρουσία του σ'ο σπίτι. Έλκύει μικρούς και μεγάλους με τήν άκατανίκητη γοητεία του, με τ'α ενδιαφέροντα θέματά του, με τήν ωραία προφορά τών καθηγητ'ων και όμιλητ'ων του. Τ'α όποτελέσματα είναι έκπληκτικά σ'ε ΟΛΕΣ τίς ηλικίες.

ΣΕΙΡΕΣ ΔΙΣΚΩΝ ΤΩΝ 45 ΣΤΡΟΦΩΝ ΣΕ 37 ΓΛΩΣΣΕΣ
ΕΙΤΕ ΜΑΓΝΗΤΟΤΑΙΝΙΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΕΙΤΕ ΚΑΣΕΤΑΣ
ΖΗΤΗΣΤΕ ΔΙΣΚΟ - ΔΕΙΓΜΑ ΔΩΡΕΑΝ

στέλνοντάς μας τ'ο κατωτέρω δελτίο.

Παρακαλώ στείλτε μου δωρεάν και χωρίς καμμία υποχρέωσι μου πληροφορίες γιὰ τήν οπτικοακουστική μέθοδο σας (δίσκο 45 στροφών και άναλυτικό τεύχος). Έστωκείω δρχ. 7,50 σ'ε γραμματόσημα γιὰ έξοδ'ο αποστολής κ.λπ. Ενδιαφέρομαι γιὰ τήν γλώσσα γιὰ: σπουδές, έπαγγ. άνάγκες, μόρφωσι, τουρισμό (Σημειώτε ό,τι δεν σ'αε άπορ'ο).

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΤΗΛ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ Linguaphone

ΑΘΗΝΑΙ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10 (134) ΤΗΛ 617.811
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΣΙΜΙΣΚΗ 68 ΤΗΛ 232.370

ΧΑΡΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

(Συνέχεια από τ'ο προηγούμενο τεύχος)

V

Είπαμε ότι, για να ύπάρξουν τ'α μόρια, για να συντεθ'ουν και ν' άποτελέσουν τ' άπειροελάχιστα εκείνα τεμαχίδια τής ύλης, π'ο μόνον τ'α μεγαλύτερα τους, οί «γίγαντες-μόρια», είναι δυνατόν να γίνουν όρατά με ισχυρότατο ήλεκτρονικό τηλεσκόπιο, πρέπει να προϋπάρξουν άλλα, ακόμα πιο μικρά, τεμαχίδια τής ύλης. Στους άρχαίους Έλληνες σοφούς ανήκει ή τιμή, ότι πρώτοι ατ'οί, με τή δυνατό τούς σκέψι, έφτασαν στην έννοια τής ύλης, π'ο είναι τόσο μικρή, τόσο λεπτεπίλεπτη κι άπειροελάχιστη, π'ο δεν μπορεί, με όποιοδήποτε μέσο, να τεμαχισθ'ε πιο πέρα. Αυτό τ'ο άφανταστα μικρό, τ'ο μ'η επιδεχόμενο πιο πέρα κατ'ατμησης τεμαχίδιο τής ύλης, οί σοφοί ατ'οί τ'ο ώνόμασαν για πρώτη φορά **ά τ ο μ ο**.

Ατομα είχαμε συνειθίσει να λέμε τούς ανθρώπους (μερικές φορές και κάθε ξεχωριστό φυτ'ο ή ζ'ωο), γιατί ο καθένας άποτελεϊ κάτι τ'ο ιδιαίτερο, μίαν ύπαρξη μοναδική κι άνεπανάληπτη, είναι ο ένας και μοναδικός, π'ο με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να διχασθ'ε ή, γενικά, να τμηθ'ε, γιατί κάτι τέτοιο θά σήμαινε τ'ο θάνατό του. Ο άνθρωπος, ως άτομο, άποτελεϊ μίαν συμπαγή κι ένιαία προσωπικότητα, κάτι τ'ο άπόλυτα συγκροτημένο κι αδιάσπαστο. Για τόν άνθρωπο - άτομο, ως φυσική οντότητα, δ'ε γίνεται, δεν μπορεί να γίνη λόγος για τμησι ή διάσπαςι. Γίνεται όμως πολλές φορές χρ'ησι τ'ο όρου «διχασμένη προσωπικότητα», προκειμένου για τόν άνθρωπο ως ψυχικό όν, μ'α και πάλι δεν πρόκειται παρ'α για παθολογικές περιπτώσεις, π'ο ή παρ'ατασι τής διαδικασίας τους οδηγεί σ'όν πνευματικό θάνατο, στην έξαφάνισι τής προσωπικότητας. Έτσι άτμηση φαντάστηκαν τ'α πιο μικρά τεμαχίδια τής ύλης και οί άρχαίοι Έλληνες σοφοί. Και πρώτος απ'όλους ο Άναξαγόρας, (500 - 428 π.Χ.). Ατ'ός επεστήριξε ότι σ'ο άρχικό χάος ύπ'ηρχαν οί βασικές ύλες όλων τών όλικ'ων σωμάτων, τίς όποιες ονομάζει «ό μ ο ι ο -

μ έ ρ ε ι ε ς», ένωμένες, και χωρίστηκαν κατόπι χάρις στή φυγόκεντρο δύναμι, π'ο άνεπτύχθη από τόν στροβιλισμό τής ύλης. Παρόμοιες άπόψεις διατύπωσε και ο σχεδόν σύγχρονός του Λεύκιππος (5η π.Χ. έκατοντ.).

Άλλά εκείνος π'ο έδωσε σ'ο θέμα τών ατόμων πιο συγκεκριμένη μορφή είναι ο Δ η μ ό κ ρ ι τ ο ς ο Άβδηρίτης (470 - 361 π.Χ. περίπου), τόν όποιον ο Έρμιππος ονομάζει «παντοδαή», δηλ. παντογνώστη. Ήταν τόσο σοφός, άλλα και τόσο πρωτότυπες ύπ'ηρξαν οί θεωρίες του, ώστε τόν ζήλευε κι ατ'ός ο Πλάτων, π'ο θέλησε μάλιστα να κάψη τ'α συγγράμματά του. Κι αλήθεια, τ'α ύπέροχα ατ'α συγγράμματα, π'οιόντα ενός τόσο δυνατό κι δξότατου μυαλού, κάθηκαν ολοκληρωτικά και για πάντα, αφανίστηκαν από τούς αντιπάλους του. Κι δ,τι γνωρίζομε για τίς ιδέες και τ'ο έργο του τ'ο σταχυολογούμε από άποσπάσματα τών έργων του καταχωρισμένα μέσα σ'ε έργα άλλων συγγραφέων, όπως τ'ο Άριστοτέλους, τ'ο Θεοφράστου, τ'ο Έρμιππου, τ'ο Θρασύλλου, τ'ο Ίππολύτου, τ'ο Πλουτάρχου, τ'ο Γαληνού και τ'ο βιογράφου πολλών άρχαίων σοφ'ων Διογένης τ'ο Λαερτίου. Ατ'ός, λοιπόν, μ'ας πληροφορεί σ'ε γενικές γραμμές για τίς άπόψεις τ'ο Δημοκρίτου πάνω σ'όν όλικ'ο κόσμ'ο. Μ'ας λέει π'ως ο μεγάλος Άβδηρίτης σοφός ύποστήριζε περίπου τ'α εξής:

Σαν έξωτερικές εκδηλώσεις, π'ο γίνονται άντιληπτές με τίς αισθήσεις μας, εμφανίζονται γενικά τ'ο γλυκό, τ'ο πικρό, τ'ο θερμό, τ'ο ψυχρό και τ'ο χρώμα. Ατ'α όμως είναι μόνον εκδηλώσεις, καταστάσεις ή ιδιότητες τών φυσικ'ων σωμάτων. Στην πραγματικότητα, σ'ο βάθος όλων ατ'ων ύπ'αρχουν τ'α **ά τ ο μ α** και τ'ο **κ ε ν ό**. Μέσα σ'όν άπέραντο χώρο ύπ'αρχουν τ'α φυσικά αντικείμενα ή σώματα, π'ο άποτελούνται από άτομα. Μ'ε σ'ο σύμπτυ άπ'αρχουν άμέτρητα, άπειρα σ'ε αριθμό, άτομα. Τ'α άτομα ατ'α δεν είναι όμοια μεταξύ τους. Όπως είναι άπειρα σ'ε αριθμό, έτσι παρ'ονσιάζουν και μίαν άτέλειωτη ποι-

κίλια σ'ε σχήμα και μέγεθος. Άλλα είναι σφαιρικά, άλλα γωνιώδη, επιμήκη, μακρουλά, άλλα λεία και στιλπνά, άλλα τραχιά και άκανόνιστα. Πάντως είναι τόσο μικρά, π'ο δεν είναι όρατά με γυμνό μάτι.

Άνάμεσα σ'α άτομα ύπ'αρχει ένας κενός χώρος. Ο Δημόκριτος θεωρούσε άπαραίτητη τήν ύπαρξη ατ'ου τ'ο κενού ανάμεσα σ'α διάφορα άτομα. Και τ'ουτό γιατί, όπως ύποστηριζε, αν δεν ύπ'ηρχε ατ'ο τ'ο κενό, δεν θά ήταν δυνατόν τ'α άτομα να κινούνται, να στροβιλίζονται, δεν θά μπορούσαν να συμπυκνώνονται και ν' άραιώνουν, όπως συμβαίνει κατ'α τή διαστολή και συστολή τών σωμάτων, ούτε ακόμα θά 'ταν δυνατός ο διαποτισμός ενός σώματος με άλλο σώμα, όπως συμβαίνει με τήν πότισσι ύγραυ, μέσα σ'ο όποιο διαλύομε ένα άλλο σώμα (π.χ. αλάτι μέσα σ'ο νερό).

Τ'α άτομα ατ'α, τ'α πολλά και ποικίλα, δεν μένουν άκίνητα, άλλα, από μίαν άνεξήγητη παρόρμησι, βρίσκονται σ'ε μία διαρκή κίνηση, χορεύουν έναν αδιάκοπο κι άτελείωτο χορό, στροβιλίζονται με μία δαιμονισμένη ταχύτητα, άνακατεύονται, συμπλέκονται κ' έτσι επιτυγχάνονται χίλιων ειδ'ων συνθέσεις, άπειρες ένώσεις: γίνονται τ'α διάφορα όλικά σώματα: ή φωτιά, τ'ο νερό, ο άέρας, ή γ'η και δ,τι ύπ'αρχει πάνω σ' ατ'ή. Όσο βαστ'α ή έπαφή ανάμεσα σ'α άτομα, όσο ή συνένωσι, ή σύνθεσι, διατηρείται, τ'α διάφορα σώματα ύπ'αρχουν. Από τή στιγμή όμως, π'ο, από κάποια αίτία, τ'α άτομα πάφουν να είναι ένωμένα, χωρίζουν, διαλυθ'ουν και τ'ο καθένα πάφει τ'ο δικ'ο του δρόμο, τότε και τ'ο σώμα διαλύεται, πάφει να ύπ'αρχει, εξαφανίζεται. Ατ'ο ισχύει και για τούς ζωντανούς οργανισμούς. Ο φυσικός θάνατος δεν είναι παρ'α ή άποσύνθεσι, ή διάλυσι τών ατόμων, π'ο συγκροτούσαν τόν οργανισμό και τόν έκαναν μίαν ύπαρξη ζωντανή.

Αξία προσοχής είναι και ή εξήγησι π'ο δίνει ο Δημόκριτος για τ'ο στροβιλισμό τών ατόμων. Τ'α άτομα, λέει, δεν έχουν όλα τ'ο ίδιο βάρος. Άλλα είναι βαρύτερα, άλλα ελαφρότερα. (Σήμερα τ'ο είδικ'ο ατ'ο βάρος τών διαφόρων ατόμων τ'ο ονομάζομε ατομικό βάρος). Τ'α ελαφρότερα έχουν τήν τάσι ν' άνεβαίνουν ψηλά, να αιώρονται. Τ'α βαρύτερα πέφτουν πρ'ος τ'α κάτω, σ'ο χάος, παρασέροντας μαζί τους κι

...λα, σχετικά βαριά, άτομα. Έτσι δημιουργείται μες στο σύμπαν μιὰ διαρκής κίνηση. Τὰ άτομα συγκρούονται μεταξύ τους, πέφτουν τὸ ἓνα πάνω στὸ ἄλλο, στροβιλίζονται, συμπλέκονται καὶ συχνὰ ἐνώνονται, γιὰ ν' ἀποτελέσουν τὴ μεγάλη ποι- κιλία τῶν φυσικῶν σωμάτων καὶ αὐτὰ ἀκόμα τὰ οὐράνια σώματα, τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀστέρια.

Κι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποτελεῖται, κατὰ τὸν Δημόκριτο, παρὰ ἀπὸ ἀτομα λεπτότατα, λεῖα καὶ σφαιροειδῆ. Εἶναι συγκεντρω- μένα στὸν ἐγκέφαλο, στὴν καρδιά καὶ τὸ σκῶτι καὶ ἀπὸ κεῖ ρυθμίζουν τὶς διάφορες λειτουργίες τῆς ψυ- χῆς : τὴ σκέψι, τὸ θυμὸ καὶ τὴν ἐπιθυμία (ὁ ἐγκέφαλος τὴ σκέψι, ἡ καρδιά τὸ θυμὸ — μὲ γενικότερη ἐννοια — καὶ τὸ σκῶτι τὴν ἐπι- θυμία). "Όταν εἰσπνέουμε, μπαίνουν μέσα στὸν ὀργανισμό μας τέτοια ψυχικὰ ἀτομα, ἐνῶ δταν ἐκπνέουμε, ἀφήνομε νὰ βγαίνουν αὐτὰ τὰ ἀτο- μα στὸν ἀέρα. "Όσο κρατᾷ ἡ λει- τουργία τῆς ἀναπνοῆς — εἰσπνοή, ἐκπνοή — ὑπάρχει καὶ ζωή. Μόλις ἡ ἀναπνοὴ σταματήσει, σταματᾷ σχεδὸν ἀμέσως καὶ ἡ ζωή. "Όταν ἐγκαταλείπουν τὸ σῶμα μας λίγα ἀτομα, ἐρχεται ὁ ὕπνος, δταν φεύ- γουν περισσότερα, ὁ λήθαργος καὶ ἡ καταληψία (ἡ παθολογικὴ ἐκείνη κατάστασι, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὀργα- νισμὸς παρουσιάζει, ἀπὸ διαταραχὴ τῆς βουλήσεως, μιὰν ἐξαιρετικὰ ἐν- τונה χαλάρωσι τῶν μυῶν, πὸν ἄλλο- τε ἐμφανίζουν μιὰν ὑπέρμετρη εὐ- καμψία — πὸν μπορεῖ νὰ φτάσῃ ὡς τὴν «κηρώδη εὐκαμψία» — καὶ ἄλ- λοτε ἀδρανοῦν μερικὰ ἢ ὀλοκληρω- τικά, μὴ ὄντας σὲ θέσι ν' ἀπαντή- σουν σὲ ἐξωτερικοὺς ἐρεθισμοὺς : νυγμούς, τσιμπήματα κ.λ.π.), καὶ δταν φεύγουν ἀπ' τὸ σῶμα μας ὅλα, ἐπέρχεται ὁ θάνατος. Αὐτὲς σὲ γενικὲς γραμμὲς εἶναι οἱ ἀντιλή- ψεις τοῦ Δημόκριτου γιὰ τὴ σύ- στασι τοῦ κόσμου, ἡ «ἀτομικὴ» του θεωρία. Οἱ ἀπόψεις του, βέβαια, εἶναι καθαρὰ ὕλιστικὲς καὶ αὐτὸ ἀποτελέσει τὴ βασικὴ αἰτία τῆς ἀντι- δικίας του μετὰ τὸν Πλάτωνα, πὸν ὑποστήριζε ὅτι τὰ ὕλικά πράγματα δὲν εἶναι παρὰ ἀπεικονίσεις τῶν «ἰδεῶν».

Ἀπὸ τοὺς ὁπαδούς τοῦ Δημο- κρίτου ἐκεῖνος πὸν ἐπεξεργάσθηκε λεπτομερεϊακὰ τὴν ἀτομικὴ του θεωρία εἶναι ὁ Ἐπίκουρος (341 - 270 π.Χ.), ὁ ὁποῖος μάλιστα διετύπωσε καὶ ἓνα ἀξίωμα, πὸν στούς

νέωτερος χρόνος τὸ ἀπέδειξε πει- ραματικὰ ὁ Λαβοναζιέ, τὸ σχετικὸ μετὰ τὴν «ἀφθαροσία τῆς ὕλης».

Ὁ Ἀναξαγόρας, πὸν λέγεται πὸς ὑπῆρξεν ἓνας ἀπ' τοὺς διδασκάλους τοῦ Δημόκριτου, εἶχε διατυπώσει καὶ μιὰ γνώμη ἀκόμα πὸς τολμηρή. Προχώρησε ἀκόμα πὸς πέρα. Εἶπε πὸς καὶ τὰ ἀτομα, αὐτὰ τὰ ἀπει- ροελάχιστα τεμαχίδια τῆς ὅλης, δὲν εἶναι ἀπλά. Τὸ καθένα τους, ὅπως ἀναφέρει ὁ Ἀριστοτέλης πὸν μνη- μονεύει τὴ θεωρία τοῦ Ἀναξαγόρα, εἶναι «μεμιγμένον», ἀποτελεῖται δη- λαδὴ καὶ ἀπὸ ἄλλα, ἀκόμα πὸς μικρὰ σωματίδια. Σήμερα ξέρομε πάρα πολλὰ γιὰ τὰ σωματίδια αὐτά, πὸν συναποτελοῦν τὸ ἀτομο. Καὶ δὲν ἀποκλείεται ὁ Δημόκριτος νὰ εἶχε υἱοθετήσῃ τὴ γνώμη αὐτῆ τοῦ Ἀνα- ξαγόρα. Ἀλλὰ πὸς νὰ σχηματίσῃ κανεὶς ὀλοκληρωμένη ἀντίληψι γιὰ μιὰ θεωρία, γιὰ τὴν ὁποία δὲ σώ- θηκαν παρὰ ἐλάχιστα ἀποσπάσμα- τα καὶ αὐτὰ περασμένα ἀπὸ τὸ χέρι ἄλλων συγγραφέων;

Μετὰ τὴν ὑποδοῦλωσι τῆς Ἑλλά-δος στοὺς Ρωμαίους καὶ τὴν ἐξά- πλωσι τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Μωσαμεθανισμοῦ οἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων γιὰ τὴ γένεσι καὶ δομὴ τοῦ κόσμου πέρασαν σὲ δευτερώτερη μοῖρα. Παραμερίστη- καν ἢ λησμονήθηκαν.

Ἡ ἀτομικὴ θεωρία τοῦ Δημο- κρίτου, διατηρημένη σὲ ὅσα συγ- γράμματα τῶν ἀρχαίων σώθηκαν, ἔμεινε ἐκεῖ γιὰ αἰῶνες ἀχρησιμο- ποιήτη, σὰν ἓνας δυναμικὸς σπόρος σκέψεως, πὸν κοιμόταν τὸν ὕπνο τῶν αἰώνων, περιμένοντας τὴν κα- τάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ βλαστήσῃ καὶ νὰ καρποφορήσῃ. Κάπου - κά- που, βέβαια, μνημονεύονταν στίς ἐργασίες μερικῶν «τολμηρῶν» ἐρευ- νητῶν, ὅπως τοῦ Γάλλου φιλο-σόφου, φυσικοῦ καὶ θεολόγου Πιερ Γκασεντὶ (1592 - 1655), ὁ ὁποῖος μάλιστα εἶχε καὶ τὴν τόλμη νὰ ὑπο- στηρίξῃ ὅτι, πραγματικὰ, ὑπάρχουν ἀτομα. Ἀλλὰ γενικά, ἡ παραδοχὴ τῆς θεωρίας αὐτῆς ἦταν κατὰ τὸ παρακινδυνευμένο καὶ δυσαισθη- κτο.

Περίεργη, ἀλλὰ τοποθετημένη στὴν ἀντίθετη θέσι, εἶναι ἡ θεωρία τῶν «μονάδων» τοῦ Λάϊμπνιτς (1646 - 1716). Διαφέρουν ὅμως κατὰ πολὺ τοῦτες οἱ μονάδες ἀπὸ τὰ ἀτομα τοῦ Δημόκριτου. Ὁ Γερμα- νὸς φιλόσοφος τὶς ἤθελε ἄϋλες, ἀπλὲς οὐσίαι τοῦ σύμπαντος, χωρὶς μορ- φὴ ἢ σχῆμα, χωρὶς ἔκτασι μέσα

στὸ χῶρο, ὀντότητες καθαρὰ πνευ- ματικὲς.

Πάντως καὶ ἀπ' αὐτὲς ἀκόμα τὶς θέσεις, ἔστω καὶ ἂν βρισκῶνται στοὺς ἀντίποδες τῶν θεωριῶν τοῦ Δημο- κρίτου, διαπιστώνει κανεὶς μιὰ σύγ- κλισι τῶν μεγάλων πνευμάτων σ' ἐκεῖνο πὸν ὁ Ἀβδηρίτης σοφὸς μετὰ τὴ βαθεΐα του σκέψι συνέβαλε καὶ διατύπωσε : ὅτι τὴ βάσι τοῦ ὕλικοῦ κόσμου ἀποτελοῦν οἱ μικρὲς αὐτὲς, ἀπειροελάχιστες καὶ μυστηριώδεις μονάδες, τὰ ἀτομα.

Ὅστόσο ἡ ἐπιβεβαίωσι καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ θεμελίωσι τῆς ἀτο- μικῆς θεωρίας τοῦ Δημόκριτου ἦρθε ἀργότερα. "Όταν ὑποχώρησαν οἱ δογματικὲς, σχολαστικὲς σχολὲς τοῦ μεσαιῶνος καὶ πρωτεύουσα θέσι στὴν ἐρμηνεία τῶν φαινομένων τοῦ κόσμου πῆρε ἡ παρατήρησι καὶ τὸ πείραμα. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ θὰ μιλή- σουμε στὰ ἀμέσως προσεχῆ μας σημειώματα.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ ΟΤΙ :

- 1) Πρέπει νὰ συμπληρωθῶν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν τὸ τ α χ ὕ τ ε ρ ο ν : τὸ Γενικὸν Δελτίον ἔγγραφῆς τοῦ σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ αἱ κατα- στάσεις ἔγγραφῆς Ἑρυθροσταυριτῶν.
- 2) Ἐπιστροφὰι φυλλαδίων Περιδικοῦ γίνονται δεκτὰ μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός· δηλ. τεύχη Φεβρουαρίου θὰ γίνονται δεκτὰ μέχρι τέλους Μαρ-τίου..
- 3) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιδικὸν νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπροσώπως : «Ἐ λ λ ν ι κ ὸ ν Ἑ- ρυθρὸν Σ τ α υ ρ ὸ ν Ν ε ὀ τ η τ ο ς», ὁδὸς Λυκαβητοῦ 1.
- 4) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ γρα- φεῖα μας σύντομον περίληψιν τῆς Ἑρυ- θροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν, διὰ νὰ δημοσιεύωμεν εἰς τὸ Περιδικὸν καὶ νὰ ἐνημερώνωμεν σχετικῶς τὴν Γενεὴν.
- 5) Αἱ ἀποστελλόμεναι πρὸς δημο-σίευσιν φωτογραφίαι νὰ ἀπεικονί- ζουν Ἑρυθροσταυρικὴν δρᾶσιν καὶ νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν παραστατι- κώτεραι, ὥστε ἡ ἐπεξηγησις νὰ εἶναι σχεδὸν περιττὴ καὶ τὰ πρόσωπα νὰ φαίνονται τελείως ἀπερροφημένα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκτελοῦν.

Τέρπει, διδάσκει, καλλιτεργεῖ
τὸ καλλιτεχνικὸ συναίσθημα
Ο ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
Κυκλοφορεῖ
εἰς **318.000** ἀντιτύπων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εἰς σεισμοπλήκτους καὶ ἐνδεεῖς
Help to the needy

Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου καὶ 8ου Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου Ἀθηνῶν
Juniors of 4th and 8th Elem. Sch. Chalandre Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Ἑλιουπόλεως Ἀθηνῶν
Juniors of 2nd Elem. School Elioupolis Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Ἀγ. Βαρβάρας Ἀθηνῶν
Juniors of 4th Elem. School Ag. Barbara Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασ. Δικαίων Ἐβρου
Juniors of High School Dikeas Evros

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σταυροποτάμου Καστορίας
Juniors of Elem. School Stavropotamos Kastoria

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Νεοκάστρου Ἡμαθίας
Juniors of Elem. School Neocastro Emathia

Ε.Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Ὀρεστιάδος
Juniors of Elem. School Orestias

Ε.Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σούρπης Μαγνησίας
Juniors of Elem. School Sourpe Magnesia

Ε.Ε.Σ.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Ἱεραπέτρας
Juniors of 3rd Elem. School Herapeira Crete

Ε.Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Κερατσινίου Πειραιῶς
Juniors of 1st Elem. School Keratsine, Piraeus

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις Κοινότητα καὶ σχολεῖα
Health in the Home

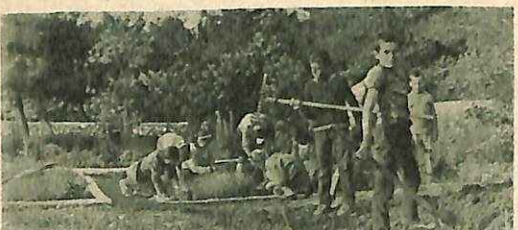
E.Σ.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Κονίτσης
Juniors of 3rd Elem. School Konitsa

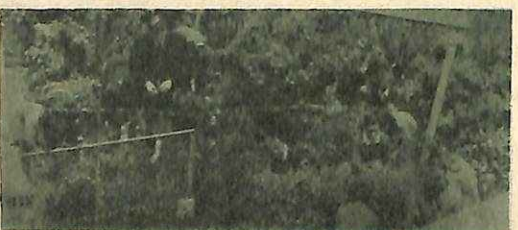
E.S.N. 1ου Δημ. Σχολ. Ἐλευθερουπόλεως Καβάλας
Juniors of 1st Elem. School Eleftheroupolis Kavala

E.S.N. 2ου Δημ. Σχολ. "Αργούς 'Ορεστικοῦ
Juniors of 2nd Elem. School Argos Orestikon

E.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Κυψέλης Ξάνθης
Juniors of Elem. School Kypsele Xanthe

E.S.N. 2ου Δημ. Σχολ. Λιβαδίου Έλασσόνας
Juniors of 2nd Elem. School Livade Elasson

E.S.N. Δημ. Σχολ. Καστρακίου Καλαμπάκας
Juniors of Elem. School Kastraki Kalambaka

Ε.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Σπερχειάδος Φθιώτιδος
Juniors of Elem. School Sperchias

E.S.N. 4ου Δημ. Σχολ. Θηβῶν
Juniors of 4th Elem. School Theve

E.S.N. Δημ. Σχολ. Μεθώνης Πυλίας
Juniors of Elem. School Methone Pylia

E.Σ.Ν. Δημ. Σχολ. Πυργίου Χίου
Juniors of Elem. School Pyrgion Chios

IOYΛIOY BEPN

ΤΟ ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΝΑΣΤΑΤΟ

Μέρος Α'

Τὸν κοίταξε κατὰ πρόσωπο, κι ὅσο φοβερά κι ἂν ἦτανε τὰ μάτια του, δὲν ἐδείλιασαν τὰ δικὰ της. «Θὰ μποροῦσα νὰ σ' ἀφοπλίσω μὲ τρεῖς μόνο λέξεις, εἶπε. Νὰ σοῦ δώσω τὰ ἑκατομῦρια καὶ νὰ σοῦ πῶ : «Πάρτα καὶ φύγε». Γιατὶ γι' αὐτὸ μὲ ζήτησες. Ἀλλὰ δὲ θὰ τὰ πάρης τὰ πλοῦτη. Θὰ τὰ κρατήσω, γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦσῳ καθὼς πρέπει. Ὅχι, δὲ θὰ τὰ πάρης. Φύγε ἀμέσως ἀπὸ τὸ σπίτι μου. Ἐξω γρήγορα!»

Εἶχε τεντώσει τὸ χέρι της καὶ φαινόταν ὅτι τὸν καταριόταν, ὅπως ἡ μάνα του ἡ Ἀνδρονίκη τὸν εἶχε καταρασθῇ πρὶν ἀπὸ λίγον καιρό.

—'Εχω ανάγκη ἀπ' αὐτὰ τὰ ἑκατομμύρια, καὶ θὰ τὰ πᾶσω. σφύριζε σὰ σίδι ὁ ἀρχιπειρατής.

— Προτιμῶ νὰ τὰ καταστρέψω, νὰ τὰ ρίξω στὸ
βυθὸ τῆς θάλασσας.

—Σοῦ λέω πὼς θὰ τὰ πάρω, κραύγασε ὁ Στάρκος ἀρπάζοντας τὴν κοπέλλα ἀπὸ τὸ μπράτσο. Δὲν ἦτανε πιά κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του. Τὰ μάτια του εἶχαν θο-

λώσει. Πήγαινε νὰ
τὴν πνίξῃ. Τὸ νοί-
ωσε ἀμέσως ἡ Χα-
τζὶν. Θὰ πέθαινε,
μὰ τί τὴν ἐνοια-
ζε; Δὲν τὴ φόβι-
ζε ὁ θάνατος... «Ο-
μοῦ εὐθὺς ἀντέ-
δρασε. Εἶχε κατα-
δικάσει τὸν ἑαυτοῦ
της νὰ ζήσῃ ἀκό-
μα. «Χάρη!» ἔ-
κραξε. Στὴ στι-
γμὴ μῆπκε μέσο
ὁ πιστός Χάρης.
«Λὼξ αὐτὸν τὸν

Δυὸ γέρια ἀτσάλινα τὸν ἔσφιξαν...

φυλαχθῇ ὁ κουρσάρος, δυὸ χέρια ἀτσάλων τὸν ἐσφι-
ξαν. Θέλησε νὰ ξεφωνίση, μὰ κόπηκε ἡ ἀναπνοή του.
Ζαλισμένος, μισοπνιγμένος βρέθηκε στὸ δρόμο. «Δέ-
θα σὲ ξεκάνω, γιατί δὲν πῆρα τέτοιαν ἐντολή, τοῦ
εἶπε ὁ Χάρης με θυμὸ. Ὅταν τὴν πάρω, θὰ τὸ κάνω
στή στιγμή». κ' ἐσφάλισε τὴν πόρτα.

Κανείς δὲν περνούσε ἀπὸ τὸ δρόμο, κανείς δὲν εἶδε τὰ χάλια τοῦ Στάρκου. Τὸν εἶδαν ὅμως νὰ μπαίνει στὸ σπίτι τοῦ τραπεζίτη, κι αὐτὸ ἀρκοῦσε. "Ὅταν ὁ ντ' Ἀλμπάρε ἔμαθε πὼς τὸν δέχθηκαν, σκέφθηκε ὁ ντ' Ἀλμπάρε ὅτι ἐκεῖνος θὰ παντρευότανε τὴ Χατζίν. "Ἦταν βαρὺ τὸ χτύπημα γι' αὐτόν. Πῆγε νὰ καταρασθῇ τὴν ἀγαπημένην του, μὰ συγκρατήθηκε. «"Ὁχι, δὲν εἶναι δυνατὸν! Αὐτὴ νὰ παντρευτῇ ἕναν τέτοιον ἄνθρωπο;» εἶπε μέσα του.

«Όσο κι αν φοβέρισε τη Χατζίν ο Στάρκος πώς θ' άποκαλύψει τα πάντα, σάπασε. «Άργότερα, ίσως...», είπε στο Σκόπελο. Κι αυτός συμφώνησε, από φόβο μήπως τα πράγματα πάρουν κακό δρόμο για τόν

ἐαυτοῦ του. Ὡς τις 12 Νοεμβρίου ὁ ἀρχιεπειρατὴς δὲ βγήκε ἀπὸ τὸ καράβι. Ἔκανε διάφορα σχέδια μ' ἐμπιστοσύνη στὴν τύχη, ποῦ σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἐλευθείνης ζωῆς του δὲν ἔπαψε νὰ τὸν βοηθᾷ. Μὰ ἐκείνη τῇ φορᾷ βγήκε γελασμένος.

Ἀπομονωμένος ἔμενε κι ὁ ντ' Ἀλμπάρε. Ὑπέφερε κλεισμένος στο ζενοδοχεῖο, δίχως ὥστόσο ν' ἀπελ-
πίζεται. Τὸ βράδυ τῆς 12)11 ἔλαβε ἓνα σημείωμα
γραμμένο ἀπὸ τὸ χέρι της. Ὑλέγε : « Ἐρρίκο, ὁ
θάνατος τοῦ πατέρα μου ξανάδωσε τὴν ἐλευθερία μου.
Σεῖς ὁμως πρέπει νὰ μὲ λησμονήσετε. Δὲν εἶν' ἄξια
γιά σὰς ἡ κόρη τοῦ Ἐλιζούτο. Ποτὲ δὲ θὰ γίνω
γυναίκα τοῦ ἀπαίσιου ἐκείνου Στάρκου, μὰ μήτε
δική σας δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ γίνω, γιατί σεῖς
εἴσατε ἓνας τίμιος ἄνθρωπος. Σὰς ἀποχαιρετῶ καὶ
σὰς ζητῶ συγγνώμη. Χατζίν». Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ
ὁ νέος ἔτρεξε εὐθὺς στο σπίτι της. Ἦταν κλειστό,
παντέρημο. Φαινόταν ὅτι ἡ Χατζίν τὸ εἶχε ἐγκατα-
λείψει ἀντάμα μὲ τὸν πιστό της Χάρη.

9

Στην Χίο, πού γειτονεύει με τὴ Μικράσια, ὁ Φαβιέρος εἶχε ἀποβιβάσει κατὰ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου ἓνα ἐκστρατευτικὸ σῶμα (700 τακτικούς, 200 ἵπποις, 1500 ἄτακτους καὶ 20 κανόνια). Δὲν εἶχε ὀριστικὰ λυθῇ τὸ ἐλληνικὸ ζήτημα. Ἡ ναυμαχία τοῦ Ναβαρίνου προκαλοῦσε ἀναστάτωση σὲ ὀρισμένους εὐρωπαϊκοὺς κύκλους. Ἡ ἐπικρατέστερη γνώμη ἦταν νὰ μὴ δοθοῦν στὸ νέο κράτος μεγαλύτερα ὅρια ἀπ' ὅσα εἶχε ἡ ἐπανάστασι. Μὰ οἱ Ἕλληνες μαζί με τὴν Ἡπειρωτικὴ Ἑλλάδα ζητοῦσαν τὴν Κρήτη καὶ τὴ Χίο. Γι' αὐτὸ ὁ Γάλλος συνταγματάρχης ἀποβιβάσθηκε στὸν Μαυρολιμένα τῆς Χίου.

Οἱ Τοῦρκοι δὲν ἔπαψαν τὶς σφαγὲς καὶ τὶς λεηλασί-
σες στὴν χώρα ποὺ πατοῦσαν ἀκόμη, ὁ Ἱμπερατὴμ
ἐξακολουθοῦσε νὰ κατέχη σημαντικὰ σημεῖα τοῦ Μο-
ριᾶ. Ἵπ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες ἦταν φυσικὸ νὰ μαίνεται
ἡ πειρατεία στὶς ἐλληνικὲς θάλασσες. Δὲν ἔπαψαν νὰ
τὴν καταδιώκουν μεγάλοι ναυμάχοι ὅπως ὁ Μιαού-
λης κι ὁ Κανάρης, ἀλλὰ οἱ κουρσάροι ἦταν ἀπειροί
κι ἀδάμαστοι. Τὸ Αἰγαῖον ἦταν ἀνάστατο ἀπὸ τὴ
μιά μεριὰ ὡς τὴν ἄλλη. Στὴ Χίο καθάρματα ἀπὸ κάθε
φυλὴ κουρσεύανε, βοηθώντας τὸν πασὰ ποὺ ἦταν
κλεισμένος στὸ φρούριο καὶ ποὺ ὁ Φαβιέρος θὰ πολιορ-
κοῦσε κάτω ἀπὸ συνθῆκες ἐλεεινές. Ὅπως θυμό-
σαστε, πρὶν ἀπὸ πέντε ἐβδομάδες σαλπάρησε ἡ «Συ-
φάντα» ἀπὸ τὴν Κέρκυρα καὶ ρίχτηκε στὴ καταδιωξι-
τὴς πειρατείας. Κέρδισε σύντομα κάμποσες νίκες,
αἰχμαλώτισε μερικὰ κουρσάρικα καράβια, κι αὐτὸ
ἔδωσε τὸ θάρρος στὸν καπετάνιο τῆς νὰ συνεχίση
ἐντατικὰ τὸ ἔργο του. Δὲν εἶχε ὅμως ἀκόμα βρῆ στὸ
δρόμο τῆς τὸν τρομερὸ Σακρατίφ. Στὶς 13)11 ἡ
«Συφάντα» ἀγκυροβόλησε στὸ χιωτικὸ λιμάνι, κι ὁ
Φαβιέρος ἔσπευσε νὰ τιμωρήσῃ τοὺς κουρσάρους ποὺ
τοῦ παραδῶσανε. Μ' ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα χάθηκαν τὰ

ίχνη της κορβέττας. "Έτσι είχαν τὰ πράγματα όταν, στις 27 Νοεμβρίου, έφθασε στη Χίο ο "Ερρίκος ντ' "Αλμπαρέ.

Είχε πληγωθή βαθιά από την εξαφάνισι της Χατζίν, και βασανίζονταν από τη σκέψη ότι ή νέα, ενώ παραδεχότανε πώς ο Στάρκος ήταν ένα τέρας, αρνιότανε να τόν παντρευτή λέγοντας ότι ήταν ανάξια γι' αυτόν. Ποιό μυστήριο κρυβότανε σ' αυτά, που έπρεπε να τ' αναζητήσει; Μά τι κοινό μπορούσε νάχη ο "Ελιζούντο με το Στάρκο;

"Υστερα από μάταιες αναζητήσεις στην Κέρκυρα, πήρε την απόφασι να πολεμήσῃ στο πλευρό του Φαβιέρου για την αγαπημένη του "Ελλάδα, έχοντας την ελπίδα πώς κ' ή Χατζίν, στην απελπισία της, ρίχτηκε στον "Αγώνα με σύντροφο τόν πιστό Χάρη.

Θερμὴν ὑποδοχὴ τοῦ ἔκανε ὁ ἀτρόμητος συμπατριώτης του, καθώς και οί άντρες που τόν ακολουθοῦσαν. Τοῦ ἔδωσε τὴ θέσι πὺ τοῦ ἄξιζε κ' οἱ δυὸ μαζί ἄρχισαν τὴν πολιορκία τοῦ Χίου. "Αγωνίστηκαν ἡρωικά, μὰ ὁ τουρκικὸς στόλος μετὴ τὴ δύναμι τῶν κανονιῶν κατέρωθεσε νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς πολιορκουμένους μετὴ 2500 ἄντρες. "Όταν ὁ Μιαούλης ἔφτασε νὰ βοηθήσῃ τὸ Φαβιέρο, ἦταν ἄργά, "Ἦσαν καταδικασμένοι νὰ λύσουν τὴν πολιορκία.

Μαζὶ μετὸν "Ελληνα ναύαρχο ἦταν πολλοὶ στεριανοί, κὶ ἀνάμεσά τους μιὰ γυναίκα, ή "Ανδρονίκη. Πήγε νὰ πολεμήσῃ, νὰ χύσῃ τὸ αἷμα της γιὰ νὰ ξεπλύνῃ τὴ ντροπὴ τοῦ ἀνάξιου παιδιοῦ της.

"Εκεῖνο τὸν καιρὸ ὁ σουλτᾶνος εἶχε προστάξει νὰ καταστρέφουν τὴ Χίο, καὶ τὰ στίφη τοῦ Καρᾶ "Αλῆ πατήσανε τὸ νησί, σφάζανε τοὺς ἄντρες ἀπὸ 12 χρονῶν καὶ τίς γυναῖκες ἀπὸ σαράντα καὶ πάνω, κὶ ὅλους τοὺς ἄλλους τοὺς στείλανε νὰ πουληθοῦν στὰ σιλαβοπάζαρα τῆς "Ανατολῆς. Τότε βγήκε στὴ μέση ὁ Στάρκος. Τὰ πλοῖα του μεταφέρανε τοὺς αἰχμαλώτους σὲς ἄκτες τῆς "Αφρικῆς καὶ τῆς Μικρασίας.

"Απὸ τὴ στιγμή πὺ ἔφτασε στὸ χιῶτικο λιμάνι ή "Ανδρονίκη συνάντησε τὸ ντ' "Αλμπαρέ. "Ετρεξε καὶ τὸν ἀγκάλιασε. «Νᾶσαι περήφανη, τῆς εἶπε ἐκεῖνος, γιὰ τὴν Πατρίδα σου! Τὰ παιδιὰ της ἔθανεματούργησαν. Σὲ λίγο μὲν ἕνας Τοῦρκος δὲν θὰ πατάει ἐλληνικὴ γῆ!». —"Αχ! ἄς με ἀξιῶσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἰδῶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ!», ἀποκρίθηκε. "Επειτα τοῦ διηγήθηκε τίς περιπέτειές της, ὅπως κὶ αὐτὸς τίς δικές του. Τῆς μίλησε καὶ γιὰ τὴ Χατζίν καθὼς καὶ γιὰ τὸν ἀπαίσιο κουρσάρο πὺ μπῆκε ἀνάμεσά τους. «Ποὺς εἶν' αὐτός, πὺς τὸν λένε;» τὸν ρώτησε. —«Νικόλα Στάρκο». ή "Ανδρονίκη χλόμιασε. Παρὰ λίγο θὰ μαρτυροῦσε τὸ μυστικὸ της. "Ὡστε κὶ αὐτὴ τὴ συμφορὰ πὺ συνέβῃ στὸ σωτήρα της τὴν εἶχε φέρει τ' ἀνάξιά της σπλάχνο! «Τὶ ἔχεις, γιατί ταραχτήκες ἀκούγοντας τ' ὄνομα τοῦ κυβερνήτη τῆς "Καρύστας; Τὸν ξέρεις;» τὴ ρώτησε. —"Ὀχι, ὄχι», ἀπάντησε μετὴ φωνὴ πὺ ἔτρεμε. —"Ανδρονίκη, τὸν ξέρεις. Μίλα μου λοιπὸν γι' αὐτόν. Πὺ μπορῶ νὰ τὸν βρῶ;». "Αρνήθηκε ξανὰ νὰ τοῦ φανερῶσῃ τὸ μυστικὸ της κ' ἔφυγε ἀφήνοντάς τον ἀσάλευτο καὶ βαθιὰ συγκινημένον.

Ενῶ τὸ σώμα τοῦ Φαβιέρου ἐτοιμαζότανε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴ Χίο ἔφτασε ἕνα γράμμα πὺ ἔλεγε: «Στὸ ἐπιτελεῖο τῆς «Συφάντα» ὑπάρχει μιὰ θέσι κενή. "Ὁ πλοίαρχος ντ' "Αλμπαρέ θέλει νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν προσπάθειά μας γιὰ τὴν καταδίωξι τοῦ Σακρατίφ καὶ τῶν ἄλλων κουρσάρων

τοῦ Αἰγαίου; "Ἡ «Συφάντα» βρίσκεται στ' "Αναπόμερα, τὸ βόρειο σημεῖο τοῦ νησιοῦ κ' ή βάρκα της καρτερεῖ στὸν ὅρμο τῆς "Ωρας». Μήτε στιγμή δὲν ἐδίστασε ὁ νεαρὸς Γάλλος. Μπήκε σὲ μιὰ βάρκα καὶ πήγε στὴν "Ωρα. ή «Συφάντα» ἦταν ἐκεῖ. Μόλις ἀνέβηκε ἐπάνω, τὸ πλήρωμα εἶχε παραταχθῇ καὶ παρουσίαζε ὅπλα, ἐνῶ τρεῖς κανονιὲς χαιρετοῦσαν τὴν ἀφιξί του κὶ ὁ δεῦτερος πλοίαρχος βροντοφωνοῦσε: «Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὸ πλήρωμα τῆς κορβέττας ὑποδέχονται μετὰ χαρὰ τὸν πλοίαρχο "Ερρίκο ντ' "Αλμπαρέ!»

10

"Ἡ «Συφάντα» ἦταν ἕνα καράβι πολὺ γερό καὶ γοργοτάξιδο. Εἶχε 250 ἄντρες πλήρωμα καὶ 34 κανόνια. "Ὁ δεῦτερος πλοίαρχος τῆς ἦταν ἕνας "Υδραῖος πὺ εἶχε πολεμήσει στὸ πλευρὸ τοῦ Κανάρη, Τόντρο τὸν ἔλεγαν. "Όταν πρωτοβγήκε στὸ "Αρχιπέλαγος γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὴν πειρατεία ή κορβέττα, εἶχε κυβερνήτῃ τὸν πλοίαρχο Στραδένα. Κατὰ τίς πρῶτες ἐβδομάδες τὸ ταξίδι ἐσημείωσε ἐπιτυχίες ἀξιόλογες. Καὶ κουρσάρικα κατέστρεψε καὶ λεῖες ἔπιασε. "Ἦταν μιὰ καλὴ ἀρχή, μὰ ή ἐκστρατεία εἶχε σοβαρὲς ἀπώλειες. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ὑπῆρχαν εἰδήσεις γιὰ τίς κινήσεις τῆς «Συφάντα». Χάθηκαν 40 ἄντρες, καὶ μαζί μ' αὐτοὺς ὁ κυβερνήτης. Τὴ διοίκησι ἀνέλαβε τότε ὁ Τόντρος. "Αφοῦ διωρθώθηκαν οἱ μεγάλες βλάβες τῆς κορβέττας στὴν Αἴγινα, οἱ πλοιοκτῆτες ἔστειλαν στὴ Χίο τὸ μήνυμα γιὰ τὴν πρόσληψι τοῦ ντ' "Αλμπαρέ ὡς κυβερνήτη. Αὐτὰ τ' ἀνεκοίνωσε στὸ Γάλλο πλοίαρχο ὁ Τόντρος. Στὴν πρώτη ἐπιθεώρησι πὺ ἔκανε ὁ νέος κυβερνήτης εἶπε τὰ ἑξῆς: «"Αξιωματικοὶ καὶ ναῦτες τῆς «Συφάντρα». Εἰρὼ καλὰ ποιὰ εἶναι ή ἀποστολή μας. "Αν θέλῃ ὁ "Υψιστος θὰ τὴν πραγματοποιήσουμε. "Ας τιμήσουμε τὸν πρῶτο Κυβερνήτη σας, τὸ Στραδένα, πὺ ἔπεσε ἡρωικά ἐκτελώντας τὸ καθήκον του. "Εχω σ' ὅλους σας ἐμπιστοσύνη. "Εμπιστευτῆτε καὶ σεῖς σ' ἐμένα!»

"Ἦταν 2 Μαρτίου ὅταν σαλπάρισε τὸ πλοῖο κὶ ἄρχισε νὰ πλέῃ πρὸς τὸ βοριά. Τὴν ἄλλη μέρα ἀρμένισε στὰ νερά τῆς Μυτιλήνης. "Αφοῦ ἐξερεύνησε χωρὶς ἀποτέλεσμα τὰ παράλια τῆς ὀ ντ' "Αλμπαρέ, προχώρησε πρὸς τὴ Λήμνο. Γιὰ νὰ ἐφοδιασθῇ μετὰ πρᾶγματα ἀπαραίτητα μπῆκε στὸ λιμάνι, πούχε μεγάλη κίνησι. Ζήτησαν ἐκεῖ πληροφορίες γιὰ τὸν Σακρατίφ, ἀλλὰ δὲν ἔμαθαν κάτι τὸ συγκεκριμένο. —"Εχω τὴ γνώμη πὺς πρόκειται γιὰ θρύλο», εἶπε στὸ ντ' "Αλμπαρέ, ὁ Τόντρος. —"Ὡστε ἀμφιβάλλετε γιὰ τὴν ὑπαρξί του;» ρώτησ' ἐκεῖνος. —"Μὰ τὴν πίστι μου, καπετάνιε, ποτὲ δὲν πίστεψα ὅτι ὑπάρχει Σακρατίφ. Κανεὶς δὲν ἰσχυρίστηκε πὺς τὸν εἶδε. "Ἰσως νᾶναι ψευδώνυμο πὺ τὸ παίρνουν μετὰ τὴ σειρά τους οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πειρατῶν...». —"Δὲν εἶναι ἀπίθανο. "Ετσι ἐξηγεῖται τ' ὅτι αὐτὸς ὁ κακούργος εἶναι πανταχοῦ παρών», εἶπε συλλογισμένος ὁ νεαρὸς Γάλλος. "Ενας ἀξιωματικὸς ζήτησε τὸν λόγο. —"Πλοίαρχέ μου, εἶπε, ἔχετε δίκιο. Πολλοὶ βεβαιώνουν ὅτι τὴν ἴδια μέρα τὸν εἶδαν σὲ μέρη διαφορετικὰ κὶ αὐτὸ σημαίνει πὺς μετὰ τ' ὄνομα Σακρατίφ κυκλοφοροῦν διάφοροι ἀρχικουρσάροι!». —"Καὶ τοῦτο γιὰ νὰ παραπλανήσουν τοὺς τίμιους διώκτες τους», πρόσθεσε ὁ Τόντρος.

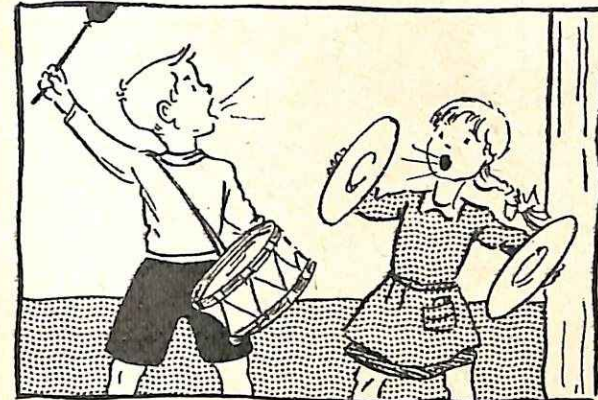
(Διασκευή) Σ.Π.

(Συνεχίζεται)

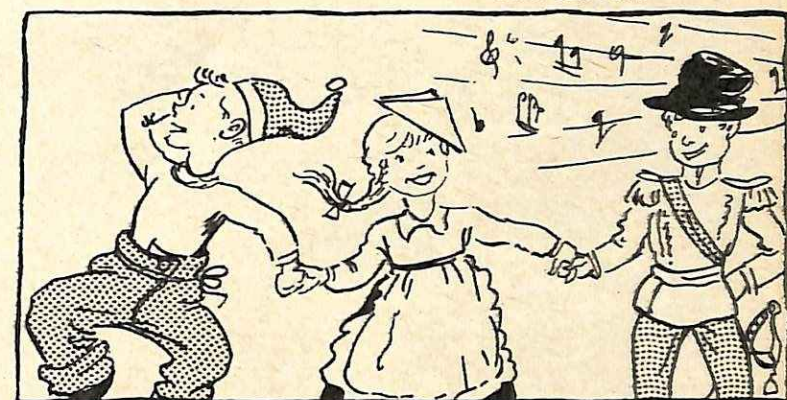
Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΝ

Η ΝΙΤΣΑ ΚΙ Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ

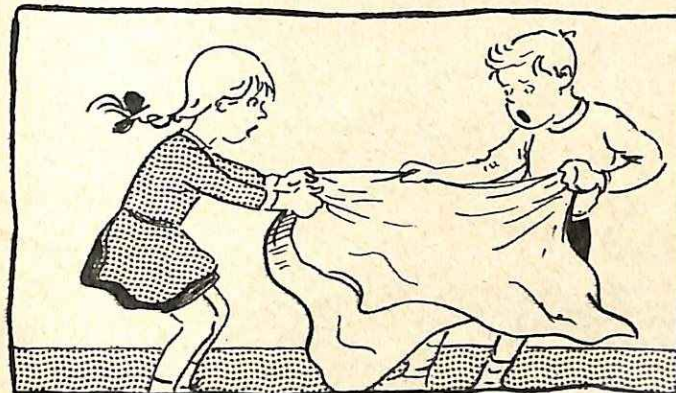
Τοῦ ἐκλιπόντος συνεργάτου μας
ΑΝ. ΒΩΤΤΗ

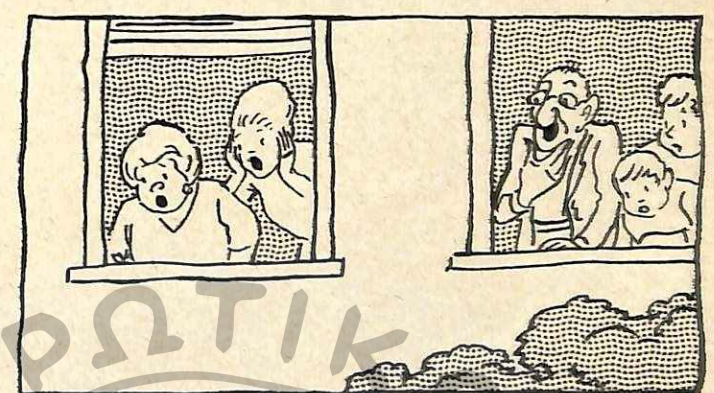
Μόλις ή Νίτσα κὶ ὁ Κωστής ἀπ' τὸ σχολεῖο γυρίζουνε, παίζοντας τόσο θορυβοῦν καὶ τόσο ξεφωνίζουνε, πὺ ἀκόμα καὶ ὁ μπάμπια - Ζεὺς ἀν ἔβροντοφωνοῦσε, νὰ τοὺς σκεπάσῃ τίς φωνές ποτὲ δὲ θὰ μπορούσε!

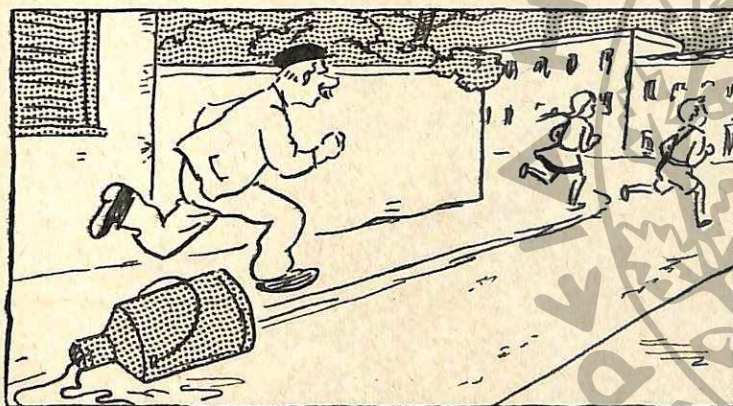
Τὸ Σάββατο — νὰ τὰ χαρῶ —
τέτοιον ἐστήσανε χορὸ,
πὺς κάνανε παράπονα ὅλα τὰ δόλια τ' ἄτομα,
πὺς κατοικοῦν, ἀλλοίμονο, στὸ ἀπὸ κάτω πάτωμα!

Προχθές, γιὰ νὰ μασκαρευτοῦν,
λέγανε «τί νὰ βάλω»,
κ' ἕνα τραπεζομάντηλο
μαζὶ κ' οἱ δυὸ τους πιάσανε.

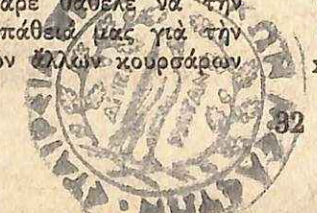
Καὶ τέτοιο εὐθὺς ἀρχίσανε
ξεφωνητὸ μεγάλο
πὺς ἀκόμα κ' οἱ ἀντικρυνοὶ
γειτόνοι τοὺς τὰ χάσανε!

Καὶ χθὲς πάλι, ἐνῶ περνοῦσαν ἀπ' τὸ δρόμο τοὺς τρεχάλα,
χαρτοπόλεμο πετώντας, τί φωνές, τί σαματᾶς...
Γιατὶ σκόνταψε ὁ Κωστάκης σ' ἕνα ντενεκὲ μετὰ γάλα,
κ' ὕστερα τοὺς κυνηγοῦσε μιστὴ ὥρα ὁ γαλατᾶς!...

Καὶ μετὰ καλῶσύνῃ ὁ θεὸς τοὺς — Κόψτε πιά τὴ φασαρί.
Παίξτε, ναι. Μὰ ὄχι ἔτσι σὰν τ' ἀνήμερα θηρία...
Μὴν τοὺς ἄλλους ἐνοχλήτε. Πρέπει νᾶσαστε εὐγενεῖς.
Παίξτε. Μὰ τὴν τόση τρέλλα δὲν τὴ συγχωρεῖ κανεὶς.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ